

Omgevingsvisie

WERKDOCUMENT

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1.	Inleiding	2
1.1	Leeswijzer	5
1.2	Algemeen deel omgevingswet	6
1.3	Trends en ontwikkelingen	8
1.4	Doelstelling Gemeente Maashorst	13
Hoofdstuk 2.	De gemeente Maashorst	16
2.1	Opbouw omgevingsvisie	18
2.2	Eén gemeente, 7 omgevingen	20
Hoofdstuk 3	Ambities voor een toekomstbestendige gemeente	23
3.1	Ambitie bodem, water en natuur	24
3.2	Ambitie transitie landelijk gebied	32
3.3	Mobiliteitstransitie, voorzieningen & verstedelijking	44
3.4	Recreatie	60
Hoofdstuk 4	Visie per omgeving	69
Hoofdstuk 5	Aan de slag als initiatiefnemer	151
Hoofdstuk 6	Uitvoeringsparagraaf	155
6.1	Uitnodigingsplanologie	157
6.2	Monitoring en beleidscyclus Omgevingsvisie	158
6.3	Sectorale beleidsdocumenten	159
6.4	Omgevingsprogramma's	160
6.5	Omgevingsplan	161
6.6	Lopende trajecten en projecten	162
6.7	Kostenverhaal en financiële bijdrage	163
6.8	Rolverdeling samenleving en overheid	164
6.9	Participatie	165

Hoofdstuk 1.

[Terug naar inhoud](#)

Inleiding

§ 1.1

§ 1.2

§ 1.3

§ 1.4

Voorwoord wethouder

PM

Verder naar hoofdstuk 2

1.1

Leeswijzer

Dit is de omgevingsvisie (1.0) van de Gemeente Maashorst. Dit PDF-document is interactief: op diverse plekken zijn knoppen aangebracht, waarmee u direct naar een ander onderdeel van de visie gaat. Ook op de visiekaarten zijn diverse iconen 'klikbaar' gemaakt: door op het icoon te klikken gaat u naar de beschrijving in het hoofdstuk. Los daarvan kan het document ook van boven naar beneden, van A tot Z, gelezen worden, voor wie dat wil. Veel leesplezier!

Opbouw document

Dit document is opgebouwd aan de hand van zes hoofdstukken. In dit eerste hoofdstuk

PM

Hoofdstuk 2 bevat ... **PM**

Hier vindt u ook de 'index': dit is het spoorboekje van hoofdstuk 3 en 4 en kunt u direct doorklikken naar het onderwerp en/of de omgeving waarin u geïnteresseerd bent.

De visie op de fysieke leefomgeving, zoals geïntroduceerd in hoofdstuk 2, wordt nader uitgewerkt en toegelicht in hoofdstuk 3. Hier gaan we achter-eenvolgens in op de thema's... **PM**

In hoofdstuk 4 vertalen we dit naar zeven omgevingen. Hier leven de mensen. Per kern is per thema beschreven ... **PM**

Hoofdstuk 5 en 6 bevatten tot slot de ... en de **PM**

1.2

Algemeen deel omgevingswet

*Op 1 januari 2023 is de inwerkingtreding van de Omgevingswet gepland.
Het motto van de Omgevingswet is: 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'.*

De wet kent twee maatschappelijke doelen:

- Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede (leef)omgevingskwaliteit;
- De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

De fysieke leefomgeving moet integraal worden benaderd en is meer dan een optelsom van 'sectorale' opgaven. Daaronder vallen ook gezondheid, energietransitie, klimaat(adaptatie), duurzaamheid, externe veiligheid, infrastructuur, natuur, water, bodem, circulaire economie etc. De integrale afwegingen moeten uiteindelijk leiden tot verantwoorde keuzes bij het inrichten van de fysieke leefomgeving. De instrumenten om daaraan invulling te geven zijn: de omgevingsvisie, het omgevingsplan, omgevingsprogramma's en de omgevingsvergunning.

De afgelopen jaren is steeds duidelijker geworden dat de ruimte geen homogeen geheel is en dat er nieuwe dimensies zijn bijgekomen. Het besef is gegroeid dat we onze omgeving moeten koesteren en onderhouden: de biodiversiteit staat onder druk, het klimaat verandert en zaken als duurzaamheid en energietransitie spelen een belangrijke rol. De ruimte is heterogeen en er dringen zich ook andere vragen en opgaven op, zowel inhoudelijk (denk aan stikstof en de opgave rondom woningbouw), maar ook de korte en lange termijn moeten we op elkaar betrekken en dat vaak ook nog door verschillende schaalniveaus heen.

Dit betekent dat we inzicht moeten hebben in de kwaliteiten van de beschikbare ruimte zelf en dat een 'efficiënt, veilig en duurzaam gebruik van het bodem-watersysteem' noodzakelijk is. De puzzel die we nu met elkaar als samenleving moeten leggen vraagt om een meer samenhangende blik. De Omgevingswet lost de problemen niet op, maar triggert wel om een samenhangende, integrale blik op onze omgeving te werpen. De gemeentelijke omgevingsvisie moet zorgen voor deze samenhangende blik op onze samenleving.

1.2.1 Wat is een omgevingsvisie (Informatiepunt leefomgeving).

In de Omgevingsvisie van de gemeente Maashorst schetsen we een beeld van de toekomst van onze gemeente. De omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving: alles wat we buiten zien, horen, ruiken of op een

andere manier ervaren. In de omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. De gemeente stelt één omgevingsvisie voor het hele grondgebied vast.

1.2.2. Wat staat erin

Iedere gemeente in Nederland stelt een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. Een omgevingsvisie gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur en cultureel erfgoed. Het gaat bijvoorbeeld over hoe we omgaan met wonen in onze gemeente en waar we ruimte willen bieden aan bedrijvigheid. Maar ook hoe we natuur willen beschermen en versterken en hoe we om willen gaan met de transitie van de agrarische sector.

De omgevingsvisie is vormvrij. De gemeente bepaald het detailniveau, sectoren en thema's. De samenhang en het langetermijnkarakter van de omgevingsvisie bestaat uit 3 stappen:

1. Actuele ontwikkelingen in kaart brengen
2. Bepalen van urgente thema's
3. Keuzes maken voor de lange termijn.

1.2.3 Voor wie geldt de visie

Een omgevingsvisie is zelfbindend: het bindt de gemeente Maashorst om zich in te spannen de in de visie vastgestelde doelen te verwezenlijken. Een omgevingsvisie bevat dus geen regels voor burgers, bedrijven of andere overheden. De gemeente moet bij het inzetten van instrumenten van de Omgevingswet (omgevingsplan, programma's en omgevingsvergunningen) rekening houden met het beleid in de omgevingsvisie.

De visie is dus een hulpmiddel om keuzes te kunnen maken en vragen van bewoners en ondernemers te beantwoorden. Pas als zaken uit de visie worden vervat in algemene regels (via het omgevingsplan) of gebruikt wordt om een afweging te maken over een wel/niet af te geven omgevingsvergunning ontstaat juridische binding. De visie kan dus gezien worden als toetsingskader.

1.3

Trends en ontwikkelingen

Hoe krijgt de transformatie van de bestaande dorpen en steden vorm, waar zoveel opgaven tegelijk samenkomen? Hoe wordt met kwaliteit vormgegeven aan de verduurzaming en verdichting van steden en dorpen? Hoe wordt invulling gegeven aan de mobiliteitstransitie en circulaire economie, en hoe kan een groene en klimaatadaptieve inrichting ertoe leiden dat steden en regio's leefbaar, gezond, veilig, natuurinclusief, mooi, aangenaam, sociaal en toekomstbestendig zijn?

Dit zijn vraagstukken welke landelijk spelen en zichtbaar- en in uitvoering gebracht worden op lokaal niveau. Onderstaand zijn de trends welke landelijk spelen kort weergegeven en welke de aanleiding vormen op basis waarvan wij op lokaal niveau als de gemeente Maashorst aan de slag moeten. Per thema is aangegeven waar dit globaal over gaat en hoe dit van toepassing is op de gemeente Maashorst.

1.3.1 Bodem en water

In het (nationaal) ruimtelijk beleid moeten water en bodem weer meer sturend zijn voor alle ruimtelijke plannen. Waar de mens langgeleden gingen wonen waar de bodem het meest geschikt was, zijn wij als mensen, geholpen door nieuwe technieken, de laatste eeuwen steeds meer uitgegaan van de maakbaarheid van het land. Hierdoor zijn het landschap en de ondergrond volledig naar de hand gezet. Dit heeft ons veel gebracht maar de nadelige gevolgen hiervan zijn niet langer te ontkennen: wateroverlast, bodemdaling, verdroging, bodem- en waterverontreiniging, hittestress en biodiversiteitsverlies. Deze aspecten worden verder versterkt door de klimaatverandering.

Wij moeten weer terug naar een denk en werkwijze waarbij weer 'geluisterd' wordt naar wat de bodem en het water 'te vertellen hebben'. Dit betekent dat ruimtelijke keuze weer méér afgestemd moeten worden op de staat en de kwaliteit van de ondergrond en de natuurlijke dynamiek van het water. Leidend tot een logische en toekomstbestendige ruimtelijke inrichting. Dit om het tij te keren en om op de lange termijn te komen tot een duurzame, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Gemeente Maashorst

Ook binnen de gemeente merken wij de nadelen van ons menselijk handelen. Gronden zijn op de ene plaats te droog en op andere te nat. Natuur is niet altijd meer in de gewenste staat en hittestress is ook bij ons een

probleem. In deze visie trachten wij dit met gerichte keuzes te verbeteren voor de toekomst.

1.3.2 Woningbouw

Het Programma Woningbouw van de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening geeft richting-gevende nationale doelen om versneld voldoende betaalbare en passende woningen te realiseren. Nationaal zijn de doelen:

1. het realiseren van 900.000 woningen t/m 2030;
2. een groei van de bouwproductie naar 100.000 woningen per jaar;
3. het streven dat ten minste twee derde van de nieuwbouwwoningen betaalbare huur en koopwoningen zijn.

In het kader van de woningbouwopgave is het van belang om Nederland klimaatbestendig en waterrobuust in te richten. Risico's voor waterveiligheid, wateroverlast en droogte voor onze huidige steden en bebouwing en voor de nieuw te bouwen woningen mogen – ondanks de klimaatverandering – niet toenemen. Duurzame woningbouw vindt plaats geredeneerd vanuit de opbouw van de bodem.

Woningbouw groen en behoud en ontwikkeling van het landschap gaan hand-in-hand. Daarnaast staan we als Nederland voor de transformatie/verduurzaming van de bestaande gebouwde omgeving. Daarin kan verstedelijken een rol spelen, Hierin komen uiteenlopende opgaven samen, zoals verduurzaming, versterking van de biodiversiteit, gezondheid, mobiliteit en klimaatadaptatie en waterrobuustheid alsook sociale vraagstukken naar voren.

Gemeente Maashorst

Wij willen voorzien in de huidige en toekomstige woningbehoeften van onze inwoners. Ook de gemeente Maashorst heeft daarom haar opgave om tot 20XX,

X-aantal woningen te realiseren. In deze visie bepalen we waar we ruimte zien, op welke manier (duurzamer) en hoe woningbouw, door dit gericht vorm te geven, kan bijdragen aan het halen van andere doelen zoals natuur ontwikkeling, mobiliteit en klimaatadaptatie.

1.3.3 Kwaliteit van natuur/ecologie

De kwaliteit en vitaliteit van het landelijk gebied staat onder druk. Het huidige gebruik leidt tot uitputting van het bodem- en watersysteem, een verslechtering van de kwaliteit van de natuur en heeft een negatief effect op het klimaat en biodiversiteit. Hierdoor verdwijnen steeds meer dieren en planten en de hoge stikstofuitstoot brengt schade toe aan de natuur.

Voldoende schoon en zoetwater is van groot belang voor veel verschillende functies, maar de beschikbaarheid en kwaliteit hiervan op de lange termijn is een groot vraagstuk. Om deze negatieve effecten te verminderen is het noodzakelijk om te kijken hoe wij in de toekomst om gaan met ons landelijke gebied, zowel binnen als buiten de natuurgebieden. Het kan dan gaan om stikstofvermindering maar ook over de verbetering van waterkwaliteit en -kwantiteit, reductie van broeikasgassen en het gebruik van en verbindingen tussen natuurgebieden.

Gemeente Maashorst

Ook binnen onze gemeente hebben wij een groot landelijk gebied en een grote oppervlakte natuur. Deze willen wij graag behouden en ontwikkelen voor toekomstige generaties. Als gemeente moeten wij dan ook nagaan hoe we het landelijk gebied in de toekomst willen gebruiken. Dit betekent een goede afweging welke toekomstige functies wij waar zien landen rekening houdend met en perspectief beidend voor de huidige gebruikers en bewoners.

1.3.4 Transitie van de landbouw

Landelijk wordt er ingezet op een transitie van de landbouw en het landelijk gebied. Dit wordt gezien als een voorwaarde voor het realiseren van de doelen op het gebied van natuur, stikstof, klimaat, bodem en water.

Perspectief voor de landbouw is daarbij belangrijk, voor de voedselzekerheid, voor de economische waarde die landbouw toevoegt, voor de sociaaleconomische waarde die zij heeft in de gebieden en voor het beheren van het landelijk gebied. Maar ook met het oog op belangrijke ecosysteemdiensten die de landbouw kan leveren zoals versterking van biodiversiteit, vastleggen van stikstof- en broeikasgasemissies, waterberging en waterveiligheid, landschappelijke kwaliteit, culturele identiteit en erfgoed en een gezonde leefomgeving.

Gemeente Maashorst

Ook in onze gemeente staan wij voor de opgave om aan de slag te gaan met deze opgave. Hierbij vinden wij het van belang om bedrijven een duidelijk perspectief te bieden: wat kan op welke plek en welke verandering is er nodig en mogelijk. Agrarische ondernemers moeten in staat worden gesteld om binnen gebiedsdoelen toekomstbestendige keuzes te maken voor hun bedrijf.

1.3.5 Verduurzaming energie voorziening

Nederland moet in 2050 klimaatneutraal en circulair zijn. De opgave begint bij het reduceren van de vraag naar energie en grondstoffen door besparingen, systeemkeuzes en het ontwikkelen van alternatieven met lager gebruik van energie en grondstoffen. Daarnaast moet de opwekcapaciteit van duurzame energie hoe dan ook omhoog en circulair worden vormgegeven.

Gemeente Maashorst

Ook in de gemeente Maashorst staan we voor de opgave om over te stappen naar een meer duurzame energie opwekking. Vragen als waar zien wij mogelijk-

heden voor grootschalige energieopwekking, en hoe gaan we onze bestaande woningen en overige gebouwen verduurzamen de komende jaren zodat steeds meer mensen van het gas kunnen en we in gezamenlijkheid de energievraag verlagen. Hier liggen ook kansen om andere opgaves zoals vergroening en het herontwikkelen van (woon)gebieden aan te verbinden.

1.3.6 Werklocaties

Naast woningbouw is er in Nederland voldoende ruimte nodig voor de economische functies: op bedrijventerreinen in en nabij de stad en gemengd met andere functies in de bebouwde omgeving. Met voldoende ruimte voor en nabijheid van wonen en werken wordt de agglomeratiekracht versterkt.

Het is belangrijk om de locaties hiervoor goed te kiezen, in te passen en in te richten. Daarbij gelden randvoorwaarden voor locatiekeuze en ontwikkeling, die gebaseerd zijn op de kenmerken van het bodem- en watersysteem, de kwaliteit van de leefomgeving (onder andere lucht en geluid), behoud van de natuurkwaliteit, het versterken van de agglomeratiekracht en het energie- en mobiliteitssysteem. Ruimte voor economie richt zich op het borgen van voldoende en kwalitatief goede ruimte voor bedrijvigheid op de goede plek.

Gemeente Maashorst

Onze gemeente heeft een sterk MKB, verschillende bedrijventerreinen en kernen met ieder zijn eigen voorzieningen niveau. Waarbij het centrum van Uden ook een regionale detailhandelsfunctie vervult. Uiteraard willen wij als gemeente ook in de toekomst onze ondernemers en bewoners op het gebied van werken de benodigde kansen bieden.

Bepalen welke werklocaties op welke plekken verbeterd, uitgebreid of gemoderniseerd moeten worden om ook in de toekomst economisch vitaal te zijn is dan ook één van de opgave waar wij in deze omgevingsvisie mee

aan de slag moeten. Daar bij kan het gaan over een juiste spreiding van voorzieningen maar ook het beter bereikbaar maken van bestaande voorzieningen.

1.3.7 Klimaatadaptatie

De aarde warmt op en het klimaat verandert. Hieraan hangen risico's. Er is meer kans op een extreme regenbui, op een hittegolf en op langere, droge periodes. Klimaatverandering heeft grote gevolgen voor de gezondheid, de leefbaarheid en de economie. Nederland moet zich voorbereiden op dit veranderende klimaat. Dit kan onder andere door de omgeving aanpassen. Dit heet klimaatadaptatie.

Gemeente Maashorst

De afgelopen zomers hebben aangetoond dat de hitte niet eenmalig was. Ook in onze gemeente hebben we te maken met verdroging en hitte stress. Hier kunnen we als gemeente iets aan doen door te kijken naar de vergroening van de leefomgeving en het verbeteren van het grondwaterpeil. Er zou gedacht kunnen worden aan het ontkoppelen van regenwater en het vergroenen van het openbare gebied in onze kernen. De visie geeft hiervoor een eerste aanzet en denkrichting.

1.3.8 Mobiliteit (Mobiliteitsalliantie)

In Nederland is mobiliteit groeiende. Dit zal geaccordeerd moeten worden. De verwachting is dat anders, na 2030, de wegeninfrastructuur en het openbaar vervoer grote problemen krijgen. Mobiliteit van personen is belangrijk voor hun ontwikkeling en betrokkenheid. Zaken die van belang zijn zitten niet altijd in de nabijheid. Minder toegang tot mobiliteit betekent minder mogelijkheden tot meedoen in de maatschappij en daarmee ongelijke kansen. Het is daarom van belang om na te denken over hoe we ons in de toekomst willen verplaatsen. Het zal met name slimmer en duurzamer moeten. Nationaal en provinciaal wordt daarom ingezet op een mobiliteitstransitie. Het gaat om een wezenlijke verandering in reisgedrag en in het mobiliteitssysteem.

Dit kan door bestaande knelpunten aan te pakken en door in nieuwe vormen van mobiliteit te investeren. Hierbij kan gedacht worden aan; spoor, HOV, hubs, fietsvoorzieningen (rijden en stallen), doorfietsroutes, smartlanes, slowlanes, en parkeer-/locatiebeleid. Er moet een vernadering in denkwijze en gedrag plaatsvinden naar "mobility as a service" en waarbij bijvoorbeeld deelmobiliteit de standaard wordt i.p.v. autobezit.

Gemeente Maashorst

Binnen de gemeente Maashorst hebben wij veel voorzieningen. De ene in elke kern de ander op enige afstand. Wij vinden het van belang dat deze voorzieningen voor iedereen goed bereikbaar zijn. Daarbij vinden wij het van belang dat er ook alternatieven voor de auto beschikbaar zijn. Iets waar wij als gemeente nog steeds erg van afhankelijk zijn. Dit door te kijken naar een goede spreiding van bijvoorbeeld deelvervoer, hub's, HOV en snelfietsroutes

1.3.9 Gezondheid (ZOnMW)

Er bestaat de wens om gezondheid meer integraal en volwaardig te betrekken in het nationale en lokale beleid op het gebied van de (inrichting van de) fysieke leefomgeving. Op deze wijze kan de inrichting van de fysieke leefomgeving direct bijdragen aan de gezondheid van inwoners. Een gezonde groene leefomgeving bevordert en beschermt het fysiek, mentaal en sociaal welbevinden van mensen. Groen omdat een gezonde en leefbare omgeving niet bestaat zonder natuur. Het is de basis van ons voortbestaan en de economie. Gezondheid, gezond gedrag en kunnen meedoen in de samenleving worden beïnvloed door de sociale en fysieke omgeving en de sociaaleconomische status van mensen. De directe leefomgeving, de buurt of wijk met de aanwezige voorzieningen daarin, creëren kansen op of belemmeringen voor gezondheid.

Gemeente Maashorst

Ook binnen onze gemeente kijken wij hoe wij met ingrepen in de fysieke leefomgeving kunnen bijdrage

aan het fysieke en mentale welzijn van onze bewoners. Dit kan bijvoorbeeld zijn door openbaar gebied zo in te richten dat deze uitnodigt tot bewegen. Maar dit kan ook betekenen dat wij proberen de uitstoot in het buitengebied te verminderen om het woon- en leefklimaat ter plekke te verbeteren.

1.3.10 Cultuurhistorie

Cultureel erfgoed is overal in onze samenleving aanwezig. In onze musea, historische binnensteden en in het landelijk gebied. Maar ook in de bodem en onder water. En als immaterieel erfgoed in onze tradities, rituelen en verhalen. Het vertelt over waar we vandaan komen, wie wij zijn en hoe we ons ontwikkelen. De overheid let erop dat er goed voor dit erfgoed wordt gezorgd. Dit doet de overheid door cultureel erfgoed te beschermen, maar ook door nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Cultureel erfgoed staat middenin de samenleving, biedt kansen en verbindt mensen.

Gemeente Maashorst

Ook in onze gemeente achten wij het van belang om ons cultureel erfgoed te beschermen, behouden en de verhalen levend te houden. Deze hebben onze gemeente door de jaren heen vormgegeven. Monumenten, beeldbepalende gebieden, buurtschappen, immaterieel erfgoed en herkenbare landschappen. Alle zaken waarmee wij rekening moeten houden bij de keuzes die wij maken op andere beleidsvelden.

1.4

Doelstelling Gemeente Maashorst

Om te werken aan bovenstaande thema's heeft de gemeente Maashorst ervoor gekozen 3 doelstellingen centraal te stellen om keuzes te kunnen maken over deze thema's:

- Positieve gezondheid
- Omgevingskwaliteit
- Duurzaamheid

Keuzes die wij in de toekomst maken over deze thema's moeten er (in)direct voor zorgen dat er een positieve bijdragen geleverd worden aan deze 3 doelstellingen. Onderstaand zijn deze 3 thema's verder uitgewerkt.

1.4.1 Positieve gezondheid (Viduro)

De omgeving heeft een belangrijke invloed op je gezondheid. Jouw leefomgeving kan zowel een positieve of negatieve invloed hebben op de gezondheid. Is er bijvoorbeeld sprake van veel geur overlast, fijnstof geluid of licht? Of wordt je omgeving in de zomer erg warm doordat deze versteend is. Dan kan dit belastend zijn voor de gezondheid van de inwoners.

Wij hebben als gemeente Maashorst daarom enerzijds de doelstelling een gezonde leefomgeving te behouden en te creëren voor onze inwoners. Anderzijds willen wij onze inwoners verleiden tot een gezonde en verantwoorde leefstijl. Specifieke ingrepen in de fysieke leefomgeving kunnen dit bevorderen. Wanneer de leefomgeving bijvoorbeeld uitnodigt tot gezond gedrag, stimuleert tot meer bewegen, gezonder eten en elkaar ontmoeten kan dat een positieve bijdrage hebben op de gezondheid. Een gezonde omgeving die uitnodigt tot bewegen helpt mensen om gezonder te blijven.

Anderzijds kan de leefomgeving verbeterd worden wanneer wij met z'n allen inzetten op bijvoorbeeld bedrijvigheid en mobiliteitsvormen welke minder uitstoot veroorzaken en dus een positief effect hebben op zaken als geluid, geur en fijnstof. In deze visie komt gezondheid soms direct, soms indirect terug. In ieder geval worden er in deze visie alleen ruimtelijke keuzes (richtingen bepaald) die een positief effect hebben op het gezondheidsaspect. Positieve gezondheid is een brede kijk op gezondheid, uitgewerkt in zes dimensies. Het gaat niet om wat iemand niet meer kan, maar juist om wat iemand wel kan, belangrijk vindt en eventueel wil veranderen. Bovendien gaat het niet alleen om de lichamelijke kanten van gezondheid, maar ook om het vermogen je aan te passen, welbevinden, eigen regie, veerkracht, participatie en zingeving.

1.4.2 Omgevingskwaliteit

De Omgevingswet voegt een nieuw begrip toe aan de gebruikelijke ruimtelijke ordening. Gingen wij voorheen uit van een goede ruimtelijke kwaliteit gaan we vanaf de inwerkingtreding van de omgevingswet uit van “omgevingskwaliteit”. Moest een initiatief in het verleden inpasbaar zijn t.o.v. de omgeving (geen onevenredige nadelige effecten hebben). Daar ligt nu de focus op hoe het privébelang van de initiatiefnemer gecombineerd kan worden met de belangen van de omgeving.

Het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit is het hoofddoel geworden van de Omgevingswet. Dit betekent dat iedereen die iets verandert in de fysieke leefomgeving verplicht is de omgevingskwaliteit niet alleen te behouden, maar ook te verbeteren. Hierdoor ontstaat er vanuit de Omgevingswet een zorgplicht om samen aan een goede omgevingskwaliteit te werken. Dit begrip zal een doorslaggevende rol gaan spelen in de vraag of een bepaald project/initiatief op een bepaalde plek gewenst is.

De omgevingskwaliteiten welke aanwezig zijn binnen onze gemeente wordt in deze visie nader gedefinieerd en zijn leidend voor toekomstige ruimtelijke afwegingen. Doelstelling van onze gemeente is dat ontwikkelingen welke in de toekomst plaatsvinden niet alleen een positief gevolg hebben voor het betreffende perceel maar óók moeten bijdragen aan de doelstellingen zoals vastgelegd in deze visie. Alleen dan is er sprake van een goed initiatief.

1.4.3 Duurzaamheid

Duurzame ontwikkelingen zijn duidelijk in de Omgevingswet verankert. Het omvat het principe dat als er ontwikkelingen plaatsvinden, deze ontwikkelingen duurzaam moeten zijn. Het begrip “duurzame ontwikkeling” dat in de omgevingswet wordt gehanteerd is de definitie die de Commissie-Brundtland hanteerde. Deze luidt als volgt:

“ontwikkeling die voorziet in behoeften van de huidige generatie zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties om in hun eigen behoefte te voorzien in gevaar te brengen”

Duurzaamheid gaat daarbij om een breed begrip en vraagt om rekening te houden met relaties tussen menselijk handelen en de (sectorale) kwaliteiten die gezamenlijk de fysieke leefomgeving vormen. Het is daarom van belang om in onderlinge samenhang te werken aan het:

- Bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en
- Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.”

Het is de insteek dat duurzaamheid wordt geborgd voor het gehele domein van de fysieke leefomgeving. Dit vergt een samenhangende benadering van verschillende beleidsvelden zoals ruimte, water, natuur, gezondheid en wonen om tot de meest duurzame ingrepen te komen. Duurzaamheid is, net als gezondheid, geen onderwerp dat met enkele specifieke ingrepen bereikt kan worden.

Duurzaamheid zit verweven in alle aspecten van de fysieke leefomgeving en kan dan ook alleen bereikt worden door de juiste ingrepen op de juiste wijze met elkaar te verweven. Bijvoorbeeld door woningbouw in de kern aan te grijpen om meer vergroening toe te voegen of deze geheel te ontkoppelen van de HWA aansluiting en op deze wijze bij te dragen aan de grondwaterstand. Ook duurzaamheid is voor ons als gemeente dus een leidend principe.

Wij stellen ons de doelstelling dat elke keuze die wij maken in onze visie (in)direct bijdraagt aan weer een stapje richting een meer duurzame samenleving.

Waarbij wij duurzaamheid oppakken
in de breedste zin van het woord.
Gebaseerd op de sustainable
development goals zoals opgesteld
door de verenigde naties.

Hoofdstuk 2.

Terug naar inhoud

Terug naar hoofdstuk 1

De gemeente Maashorst

§ 2.1

§ 2.2

Maashorst: zes dorpen, elk met zijn eigen kenmerken. Volkel, Reek, Odiliapeel, Uden, Schaijk en Zeeland. Onze dorpen zijn energiek en levendig. De breuken in de ondergrond hebben het landschap en onze gemeente gevormd.

Kenmerkende gebieden als de Maashorst, Reekseheide, wijstgronden, bossen, stuifzanden, coulisselandschappen en het grootschalig ontginningslandschap bepalen in sterke maten ons landschappelijk karakter en zorgen ervoor dat de natuur altijd dichtbij is. In de door natuur omgeven kernen bruist het verenigingsleven en mensen staan voor elkaar klaar.

Door samen dingen te organiseren en te ondernemen geven inwoners deze dorpen een eigen karakter. Dit komt ook terug in ons sterke MKB. Ondernemerschap, trots, gastvrijheid en goedheid zijn belangrijke eigenschappen waardoor mensen hier prettig wonen en ondernemen.

De gemeente Maashorst is groen en gastvrij en biedt een breed pallet van rust en beleving in uitgestrekte natuur tot gezellige drukte met stadse voorzieningen. Ook de recreant en bezoeker weet onze gemeente daardoor goed te vinden. Een sector welke onze gemeente door de eeuwen heeft gevormd en een belangrijke bijdragen levert aan onze karakteristiek is de agrarische sector welke goed vertegenwoordigd is binnen onze gemeente.

We vinden het belangrijk dat inwoners zich bewust zijn van deze eigenschappen waarbij ze zelf de eigenheid en identiteit van hun dorpskern kunnen versterken. Hierdoor is het in gemeente Maashorst goed thuis-komen. Na een dag werk, school of andere dagactiviteit, ook als je van buiten komt.

2.1

Opbouw omgevingsvisie

Van speerpunten...

De gemeente Maashorst is te omschrijven aan de hand van 4 speerpunten:

- Zes dorpen; één gemeente
- Een aantrekkelijke plek om te zijn
- Wonen, werken en recreëren in het buitengebied
- Samen denken, samen doen

Om onze identiteit te behouden en versterken is het van belang om de opgaven er liggen op de aspecten die onze identiteit gezamenlijk op te pakken en te zorgen dat wij ook in de toekomst de groene, recreatieve en gastvrije gemeente blijven welke wij momenteel al zijn.

Via positionering...

Om te kunnen werken aan onze toekomstbestendige gemeente en deze visie vorm te geven is de positie welke wij innemen en willen door ontwikkelen binnen onze omgeving vervat in een strategische positionering van de gemeente Maashorst. Deze zijn vervat in 3 speerpunten welke de basis vormen voor onze interne en externe beleidskeuzes en zichtbaarheid.

Deze betreffen:

1. Een leven lang gezond en prettig wonen
2. De natuurlijkste gemeente van Noord-Brabant
3. Een sterke en vitale netwerkeconomie

Aan de hand van vier thema's...

Om te werken aan onze strategische positionering en te werken aan onze geformuleerde doelstellingen moeten wij op gemeentelijk niveau invulling geven aan de eerder geformuleerde landelijke trends/thema's welke op ons afkomen. De invulling van deze thema's zijn niet op elke locatie in onze gemeente hetzelfde. Ook is het ene thema op de ene plaats meer urgent dan op de andere.

De thema's zijn:

Bodem, water
& natuur

Transitie
landelijk
gebied

Mobiliteitstransitie
voorzieningen &
verstedelijking

Recreatie

...werken aan een duurzame leefomgeving

Om onze visie meer gebied specifiek te kunnen uitwerken en dus per locatie de meest duurzame keuzes te kunnen maken is ervoor gekozen om onze gemeente in te delen in 7 omgevingen.

2.2

Eén gemeente, 7 omgevingen

Geen harde grenzen, maar gedeelde belangen

Bewust is gekozen voor “omgevingen” in plaats van “gebieden”. Daar waar een gebied een harde grens heeft, is een omgeving een stuk zachter. Omgevingen lopen soms in elkaar over waardoor keuzes niet altijd zwart/wit zijn. De keuze geeft ons de mogelijkheid om bij gebruikmaking van de visie, geheel in lijn met de omgevingswet, maatwerk toe te passen en te werken vanuit de bedoeling van de visie.

Bodem en water leidend in het denken

We moeten steeds meer terug naar een denken vanuit de bodem en het water. Er is daarom gekozen de gebiedsindeling te maken op basis van de verschillende aanwezige landschapstypen. Een landschapstype omvat al diverse aspecten die van invloed zijn op de fysieke leefomgeving omdat het is ontstaan als resultante van die aspecten, zoals bodem en water, geologie, geomorfologie en de wijze van ontginning. Elk deelgebied heeft hiermee een eigen verschijningsvorm, die verschillend is t.o.v. het aangrenzende gebied. Daarmee zijn de overgangen tussen de verschillende deelgebieden ook daadwerkelijk waarneembaar voor een ieder in de buitenruimte.

Dit heeft geleid tot 7 omgevingen. Zijnde:

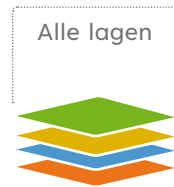
- Schaijk en Omgeving
- Reek en Omgeving
- Zeeland en Omgeving
- Uden en Omgeving
- Volkel en Omgeving
- Odiliapeel en Omgeving
- De Maashorst

Leeswijzer

PM

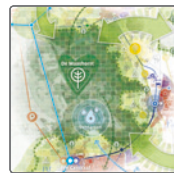
Hoofdstuk 3

Gemeente
Maashorst

Hoofdstuk 4

De Maashorst

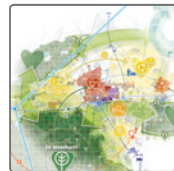
Odiliapeel

Reek

Schajk

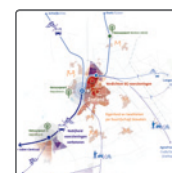
Uden

Volkel

Zeeland

Hoofdstuk 3

[Terug naar inhoud](#)

[Terug naar hoofdstuk 2](#)

Ambities voor een toekomstbestendige gemeente

§ 3.1

§ 3.2

§ 3.3

§ 3.4

Verder naar hoofdstuk 4

3.1

Ambitie bodem, water en natuur

We worden de natuurlijkste gemeente van Brabant! Om dat te bereiken maken we bodem en water leidend bij alle ruimtelijke ontwikkelingen.

Dit betekent dat het bodem- en watersysteem sturend wordt in bijvoorbeeld de keuzes waar we woningen bouwen, landbouw plaatsvindt en we natuur de ruimte geven. Dit is noodzakelijk om de gevolgen van de klimaatverandering het hoofd te kunnen bieden. Het bijzondere bodem- en watersysteem binnen onze gemeente met het breukenstelsel maakt dit extra urgent. Dit systeem met de daaropvolgende occupatiegeschiedenis is ook de basis voor het gevormde landschap en daarmee bepalend voor onze groene identiteit.

Behoud en versterking van de diversiteit in landschappen is dan ook een belangrijke voorwaarde om onze ambitie om de natuurlijkste gemeente van Brabant te worden waar te kunnen maken. Uiteraard hoort daar ook het ontwikkelen en versterken van onze natuurgebieden bij, als ook het versterken van de biodiversiteit binnen het gehele grondgebied.

Bodem, water
& natuur

Transitie
landelijk
gebied

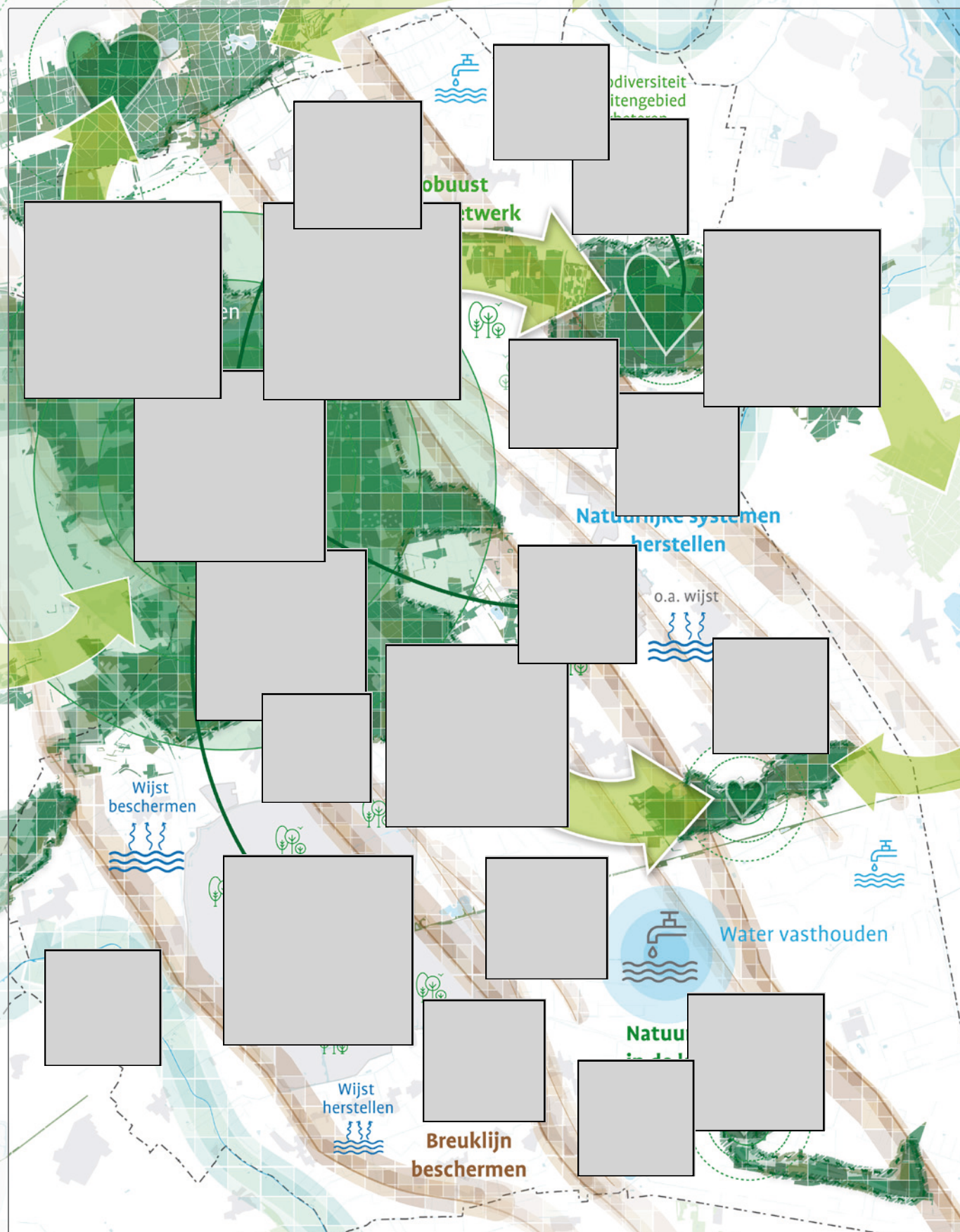
Mobiliteit &
verstedelijking

Recreatie

[Terug naar index](#)

terug naar de kaart

3.1 a Breukenstelsel en wijstverschijnsel

Bescherming en daar waar mogelijk herstel van de geologische breuken is uitgangspunt bij elke ontwikkeling. Dit doen we in samenhang met verhoging van de grondwaterspiegel. Zo komen we tot het geleidelijk herstel van wijstverschijnselen en van de natuurlijke werking van de Peelrandbreukzone.

We verhogen de karakteristieke waarden van wijstgronden op kansrijke locaties, zoals in de omgeving van het Annabos in Uden en het Nieuwveld ten zuidoosten van Zeeland. We stimuleren eigenaren tot aangepast grondgebruik en passende landschapsinrichting. Waar zich kansen voordoen wordt ingezet op het omvormen van agrarische percelen naar natuur om zo tot zo optimaal mogelijk herstel van wijstverschijnselen en bijbehorende natuur te komen.

3.1 b Water vasthouden

We houden regenwater lokaal vast om ter plekke in de bodem te laten zakken. Dit doen we zoveel mogelijk in het stedelijk gebied of in een zone direct daarnaast. Zo voorkomen we piekafvoeren van water, beperken we overbelasting van benedenstrooms gebied en werken we aan een gezondere bodem. Ook voorkomen we zo dat er schoon water naar de rioolwaterzuivering stroomt.

Om water effectief te kunnen vasthouden, hebben we ruimte nodig, boven- en ondergronds. We kijken naar de mogelijkheden die de bodem, de omgeving en het landschap ons biedt om goed werkende maatregelen te kunnen treffen. We kleden deze bergingslocaties waar mogelijk fraai en natuurlijk in, en verhogen zo ook de kwaliteit en de beleving van de omgeving.

3.1 c Vernatten

Water lokaal vasthouden zorgt voor aanvulling van de grondwaterspiegel. We houden het water vast aan de hoge 'horst' zijde van geologische breuklijnen en gebruiken dit water voor grondwateraanvulling en om natuurgebied de Maashorst te vernatten. Het ultieme doel is om geen druppel regen die tussen de breuklijnen van de Peelrand breukzone valt, direct naar het regionale watersysteem af te voeren.

Daarbij zorgen we ervoor dat structurele grondwateroverlast wordt voorkomen en dat infiltratie van hemelwater bestaande bodemverontreinigingen niet aanvullend laat verspreiden.

3.1 d Stroomgebieden

We beschermen ons drinkwater tegen ongewenste lozingen. Om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren leiden we vervuild regenwater op een gecontroleerde wijze door de bodem, voordat het wordt geloosd op het oppervlaktewater. We borgen de berging- en ontwateringsfunctie van het stedelijk oppervlaktewater.

3.1 e Klimaatadaptatie

We beschermen de fysieke leefomgeving door deze klimaatveerkrachtig en water robuust te hebben ingericht in 2050, om zo het risico op wateroverlast, waterschade en maatschappelijke ontwrichting te beperken. We creëren bewustwording bij burgers, dat een korte tijd water op straat, onderdeel is van de veerkracht van het (afwatering)systeem om extreme neerslag te verwerken.

We leveren een bijdrage aan bescherming van de gezondheid via doelmatige inzameling en transport van afvalwater.

3.1 f Vitale bodem

Het intensieve grondgebruik heeft ervoor gezorgd dat agrarische gronden zijn verdicht en minder vruchtbaar zijn geworden. Dit komt voornamelijk door het gebruik van bestrijdingsmiddelen en zware landbouwmachines.

We streven naar een meer vitale bodem. Dat is een bodem die vruchtbaar is, biodiversiteit huisvest, ziektes weert, water bergt en voedingsstoffen vasthoudt en gedoseerd afgeeft. Naast het levensvatbaar houden van de landbouw, kunnen we tegelijkertijd ook wateroverlast en verdroging verminderen en voorkomen, de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater verbeteren, en meer CO₂ in de bodem opslaan. Bodemleven en organische stofgehalte zijn belangrijke indicatoren voor een vitale bodem. Een vitale bodem draagt dus ook bij aan de klimaatdoelstellingen van de gemeente.

3.1 g Natuur en landschap versterken

We willen de natuurlijkste gemeente van Brabant worden. Om dat te bereiken nemen we het versterken van groen/ landschap, natuur en biodiversiteit als uitgangspunt bij elke ontwikkeling en dat blijven we doen.

We beschermen en versterken de identiteit, en daarmee de kwaliteit, van onze diverse landschappen en stedelijke omgevingen. De grote opgaven, zoals klimaatadaptatie, de energietransitie en de transitie van de landbouw, benutten we om de kwaliteit van de groene leefomgeving te versterken.

Hiermee bieden wij onze inwoners een groene, gezonde leefomgeving en onze bezoekers een diversiteit aan fraaie landschappen en natuurgebieden.

Water langer lokaal vasthouden voor betere grondwaterspiegel

terug naar de kaart

3.1 h Natuur verbinden

We verbinden onze natuurgebieden robuust met elkaar en met natuurgebieden in de grote regio, zoals het Groene Woud, Keent, Rijk van Nijmegen en De Peel. We doen dat via brede landschapszones met een groot percentage aan natuur en verbindende landschapselementen. Ontwikkelingen in deze zones zijn alleen mogelijk wanneer ze een bijdrage leveren aan dit doel.

De negatieve gevolgen van stikstof en verdroging op de natuur moeten minimaal tot staan worden gebracht. Biodiversiteitsverlies buigen we om naar herstel. Er is voldoende ruimte voor extensieve recreatie in onze natuurgebieden zonder negatieve invloed op kwetsbare natuur. Waar nodig worden voor het bereiken van deze doelen de natuurgebieden aan de buitenzijde uitgebreid. (Agrarische) ondernemers in de schil rondom onze natuurgebieden worden gestimuleerd tot een natuur inclusieve bedrijfsvoering.

3.1 i De Maashorst

Natuurgebied De Maashorst groeit uit tot een groot en aaneengesloten natuurgebied, van Herpen tot Uden en van Zeeland tot Oss. Een 3.500 hectare groot natuurgebied bestaande uit één robuust en samenhangend landschap met bos, heide, grazige vegetaties, vennen en stromende beekjes. Het natuurgebied als centrum van het omliggende landelijke gebied.

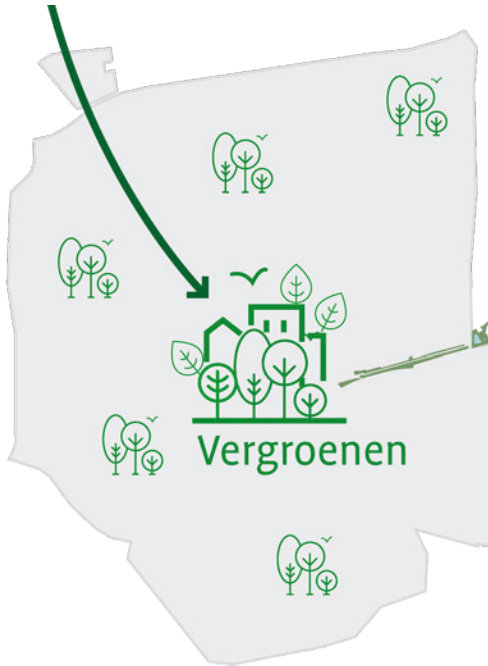
In 2050 is er in De Maashorst volop ruimte voor natuurlijke processen. De mens grijpt alleen in daar waar nodig. Ook hier zijn de negatieve gevolgen van stikstof en verdroging op de natuur minimaal tot staan gebracht en het liefst al omgekeerd.

3.1 j Natuur tot in de kern

We brengen de natuur in elke kern tot aan het centrum naar binnen. Dit doen we door het creëren van ruime, groene verbindingen tussen het centrum van elke kern en het buitengebied. De natuur in het buitengebied is hierdoor altijd dichtbij, dit daagt uit tot gezond bewegen en recreëren.

De meerwaarde die dit oplevert voor biodiversiteit wordt nog eens extra versterkt door het versterken van biodiversiteit onderdeel te maken van elk bouwplan.

3.1 k Kern vergroenen

We werken doorlopend aan het vergroenen van de kernen. Dit doen we door het uitvoeren van de 3 – 30 – 300 regel. Deze regel houdt in dat iedere bewoner van een kern vanuit zijn woning tenminste 3 bomen moet kunnen zien, dat 30% van de oppervlakte in elke wijk voorzien moet zijn van een bladerdak en dat iedereen binnen 300 meter vanaf zijn woning een park of groene ruimte moet kunnen bereiken van tenminste 1 ha.

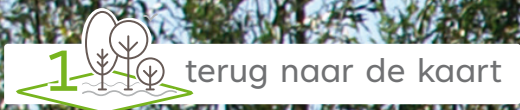
Een ambitieus uitgangspunt, dat moet zorgen voor een stedelijke omgeving die beter bestand is tegen extreem weer, waar mensen die lekkerder in hun vel zitten, meer naar buiten gaan en beter verbinding met elkaar maken. Ook zorgt dit voor versterking van de biodiversiteit in stedelijk gebied.

Om dit te bereiken verwijderen we overvloedige verharding en vervangen deze door groen. Bij herstructurering van wijken en renovaties in de openbare ruimte is vergroening het uitgangspunt. Ook inwoners dagen we uit om stenen in hun tuin te verwijderen en te vervangen door groen en biodiversiteit te verhogen. Zo worden onze kernen omgevormd naar duurzame, klimaatadaptieve, gezonde en veilige groene leefomgevingen. Onze woonstraten zijn veilige, groene havens die uitnodigen tot spelen en bewegen.

3.1 l Biodiversiteit buitengebied verbeteren

PM

**“Een gemeente van
de toekomst is een
gemeente in het
groen”**

De gemeente Maashorst staat de komende jaren voor tal van opgaven zoals de woningbouwopgave en klimaatadaptatie. Een prettige en gezonde leefomgeving voor mens en natuur wordt steeds belangrijker en daar gaan we de komende jaren integraal mee aan de slag. Om dit te kunnen realiseren speelt de aanwezigheid van voldoende en kwalitatief groen een belangrijke rol.

Vele inwoners van de gemeente Maashorst hechten een grote waarde aan groen om er te ontspannen, bewegen of elkaar te ontmoeten. Maar naast een prettige en aantrekkelijke woonklimaat, is groen ook het fundament voor een klimaatvriendelijke woonomgeving. Groen zuivert de lucht, draagt bij aan een aangenamer klimaat, zorgt voor de berging van water en stimuleert de biodiversiteit.

Belangrijk hierbij is dat het groen binnen de kern goed verbonden wordt met elkaar en dat de natuur vanuit het buitengebied doordringt tot in de kernen. Hiervoor zullen de bestaande groenblauwe structuren worden versterkt en uitgebreid om zo een samenhangend en ecologisch netwerk te vormen.

Naast deze hoofdstructuren zal er ook aandacht zijn voor een fijnmazig netwerk dat kleine groenplekjes met elkaar verbindt. Op deze manier kan iedereen genieten van groen dichtbij de eigen woning. Omdat er ook meer mogelijkheden ontstaan voor dieren en planten zal de biodiversiteit toenemen en boekt de natuur vooruitgang.

Er ontstaat een toekomstbestendige leefomgeving voor mens en natuur. Door de toenemende vraag naar woonruimte zullen de kernen van de gemeente Maashorst meer verdichten en komt er meer druk op

de openbare ruimte. Toch kan verdichting en vergroening goed samengaan door groen te kiezen als belangrijk basisprincipe bij nieuwe ontwikkelingen. Wij streven ernaar om de oppervlakte van groen binnen de kernen op peil te houden. Waar mogelijk benutten we zoveel mogelijk het bestaande groen, voegen we meer kwalitatief groen toe en verminderen we de oppervlakte verharding zodat er meer ruimte voor wateropvang ontstaat.

De realisatie van een groene en gezonde leefomgeving wordt ook versterkt als de gebouwen in het woongebied een samenspel vormen met de natuur. Natuurinclusief bouwen wordt gestimuleerd en vraagt om slim, innovatief en toekomstbestendige te ontwerpen met een beperkte impact op het milieu. De nieuw te bouwen woningen kunnen ook een bijdrage leveren aan het behoud en versterken van de biodiversiteit door beplanting aan te brengen tegen gevels, op daken en in (hang)tuinen.

Materialen kunnen zo veel mogelijk worden hergebruikt en bij de toepassing van nieuwe producten gaat de voorkeur naar biobased materialen. Ook de keuze voor modulaire woningen maakt aanpassingen gemakkelijker en geeft meer flexibiliteit naar de toekomst toe. De woningen worden energieneutraal, maar nog mooier is het als zij ook energie kunnen leveren.

Hydrologisch neutraal gebouwde woningen zorgen ervoor dat de nieuwe watersituatie op het terrein minimaal gelijk blijft aan de uitgangssituatie. Het hemelwater kan opgevangen worden op daken of in een ondergrondse opslagruimte. Het water wordt bij voorkeur hergebruikt in huis of tuin of kan langer worden vastgehouden voor het infiltreert.

3.2

Ambitie transitie landelijk gebied

De agrarische sector vormt een belangrijk pijler in onze lokale economie. Daarbij gaat het niet alleen om de agrarische ondernemer en zijn gezin, maar ook om de toeleverende industrie, verwerkingsindustrie en innovatie. Dit betekent ook dat veel inwoners van onze gemeente direct of indirect afhankelijk zijn van de landbouw of de producten die in de landbouw worden geproduceerd.

Belang van landbouwsector voor de gemeente Maashorst

Daarmee is de landbouw niet alleen een belangrijke pijler in onze economie maar ook in onze maatschappij. Onze agrarische ondernemers zorgen voor de (lokale) productie van voldoende, gezond, duurzaam en betaalbaar voedsel van eigen bodem. Wij vinden het dan ook belangrijk dat landbouw en voedselproductie binnen ons grondgebied toekomstperspectief heeft.

Noodzaak van transitie landelijk gebied

Landelijk wordt er ingezet op een transitie van de landbouw en het landelijk gebied. Dit wordt gezien als een voorwaarde voor het realiseren van de doelen op het gebied van natuur, stikstof, klimaat, bodem en water en gezondheid. In de gemeente Maashorst hebben we een groot buitengebied, waar de akker- en tuinbouw, en veehouderij sterk aanwezig zijn. Ook in onze gemeente zien we het belang van een transitie van de landbouw en het landelijk gebied.

Bodem, water
& natuur

Transitie
landelijk
gebied

Mobiliteit &
verstedelijking

Recreatie

We streven naar een buitengebied dat in de toekomst op meerdere vlakken gezonder is dan de huidige situatie. In sommige gebieden van de gemeente staat de bodem- en waterkwaliteit onder druk. In andere gebieden staat (ook) het woon- en leefklimaat er niet best voor. De agrarische sector is belangrijk voor onze gemeente en we willen ruimte blijven bieden aan de agrarische sector, maar nieuwe ontwikkelingen dienen wel bij te dragen aan de doelen die in de betreffende agrarische gebieden zijn opgesteld.

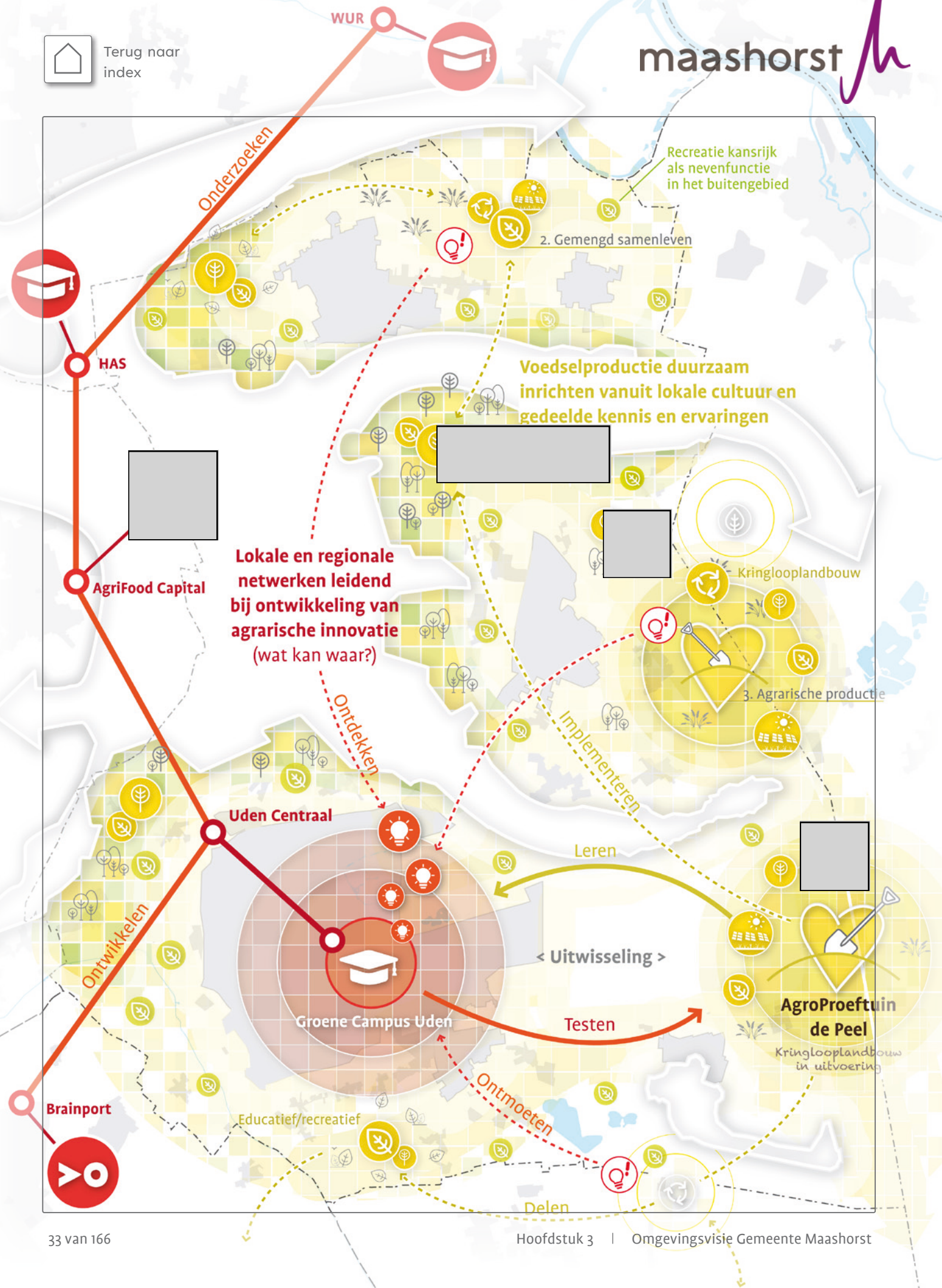
Toekomstbestendige landbouw in de gemeente Maashorst

We zien het belang van de agrarische sector voor onze gemeente. We blijven dan ook ruimte bieden voor de agrarische ondernemers. Deze ondernemers hebben behoefte aan duidelijkheid. Agrarische ondernemers moeten in staat worden gesteld om binnen gebiedsdoelen toekomstbestendige keuzes te maken voor hun bedrijf. Hierbij vinden wij het van belang om bedrijven een duidelijk perspectief te bieden: wat kan op welke plek en welke verandering is er nodig en mogelijk.

maashorst

Terug naar
index

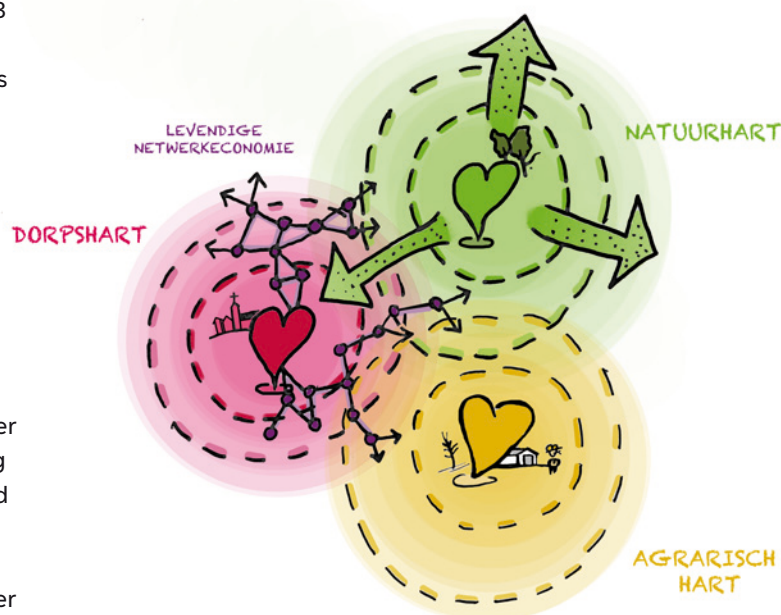

2 terug naar de kaart

Voor de landbouwtransitie onderschrijven we grofweg 3 gebieden of 'schillen':

1. De schil rondom natuurgebied de Maashorst: hier is landbouw mogelijk, in harmonie met de natuur;
2. De schil rondom de dorpskernen, veelal historisch waardevol cultuurlandschap: gemengd samenleven staat hier centraal
3. De jonge Peelontginningen (ten oosten van Odiliapeel en in de Graspeel): hier staat het produceren van agrarische producten voorop.

In alle drie de gebieden is en blijft perspectief voor de landbouw. Uitgangspunt voor alle gebieden is wel dat er bij nieuwe ontwikkelingen sprake is van een verbetering van de situatie. Het betreft verbeteringen op het gebied van onder andere bodemkwaliteit, waterkwaliteit, luchtkwaliteit, biodiversiteit, ruimtelijke kwaliteit, dierenwelzijn. Het perspectief voor de gebieden is echter wel verschillend.

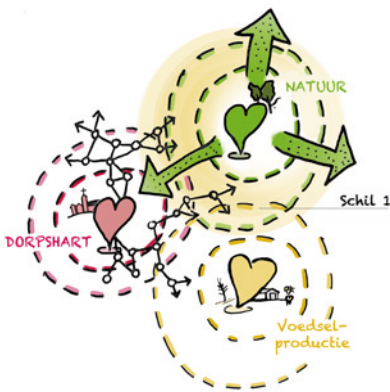
Hoe zetten we hier op in als Gemeente Maashorst?

We weten dat we in een transitiefase zitten voor het landelijk gebied. Deze transitie zal nog vele jaren duren. Het is voorstelbaar dat er in de toekomst andere (neven)functies in het buitengebied een plek kunnen krijgen, die nu nog niet voorstelbaar zijn. De gemeente Maashorst staat open voor goede initiatieven, op de goede plek, die een bijdrage bieden aan de verduurzaming van het buitengebied en die passen bij de doelen in de agrarische gebieden.

De nieuwe doelen vragen om een andere manier van denken en doen. Er moet veel meer in gezamenlijkheid gezocht worden naar agrarische mogelijkheden welke toekomstbestendig zijn. Er zijn veel stakeholders die veel kennis hebben van voedselproductie en de kwaliteiten van het buitengebied. Het is belangrijk om als gemeente meer aandacht te hebben voor de agrarische koplopers binnen de gemeente.

We vinden het belangrijk om ook het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, bewoners, onderwijs en overheid te betrekken. Daarbij achten wij het van belang om ontmoeten te stimuleren. Graag bieden we in de gemeente Maashorst ruimte om samen te experimenteren en te leren. Dit gebeurt nu al in de Agroproeftuin de Peel, maar we zien ook kansen voor een Groene Campus. Het samenwerken met regionale netwerken blijft belangrijk.

We brengen ideeën samen bij de Groene Campus, experimenteren in de Agroproeftuin de Peel en bij de koplopers, en deze kennis kan geïmplementeerd worden bij de agrarische ondernemers. Op die wijze denken wij in gezamenlijkheid een toekomstbestendige oplossing te bieden aan de transitie van de landbouw.

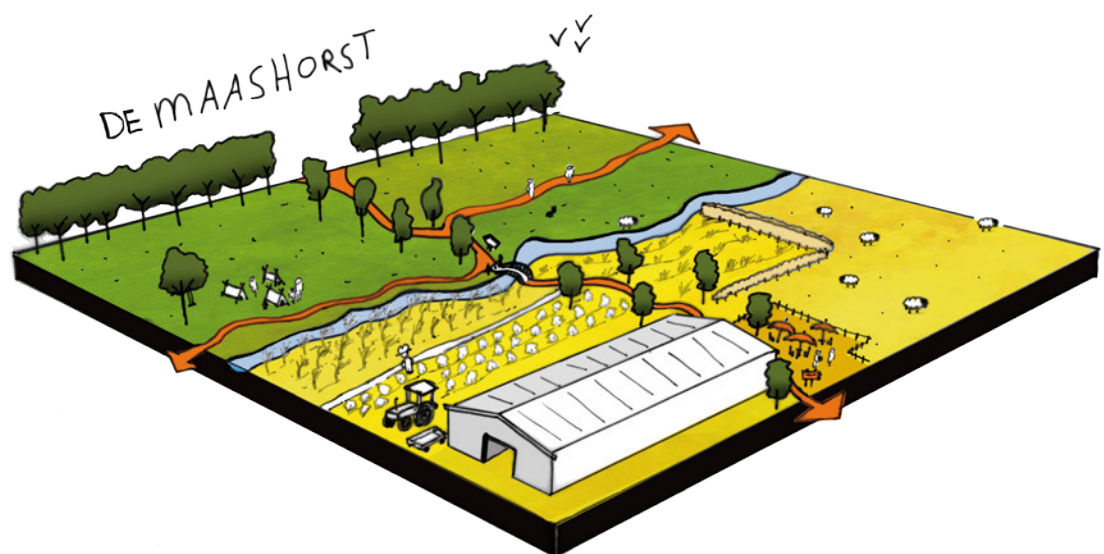
3.2 a Schil 1: Natuur Centraal

In en rondom natuurgebied de Maashorst wordt actief gewerkt aan natuurherstel. De Maashorst heeft naast natuurlijke droogte (door vermindering van neerslag en opwarming) ook te maken met niet-natuurlijke droogte door de onttrekking van grondwater ten behoeve van de landbouw.

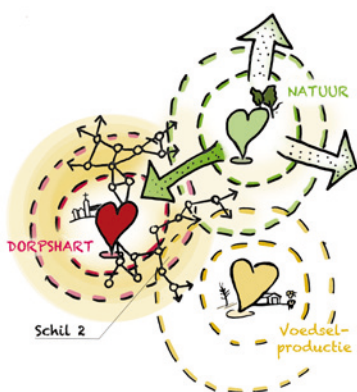
De schil rondom natuurgebied de Maashorst bestaat uit een agrarisch landschap. Landbouw is hier zeker welkom maar altijd in harmonie met de natuur. Het accent móét liggen op verbeteren van de natuur- en bodemkwaliteit. Hier gaat gericht aandacht naar het verbeteren van de milieusituatie. Er liggen kansen voor het versterken van de natuur, biodiversiteit in combinatie met extensieve, kleinschalige landbouw (natuurinclusieve/biologische landbouw) en extensieve recreatie.

Doelen:

- Verbetering van geurhinder
- Verbetering bodemkwaliteit en waterkwaliteit
- Geen nieuwe water onttrekkende activiteiten
- Verbetering van de luchtkwaliteit
- Verbetering van de biodiversiteit
- Meer ruimte voor verbredingsactiviteiten agrariërs, anders 'gekleurde' initiatieven en minder ruimte voor uitbreiding gangbare landbouw
- Verbetering van ruimtelijke kwaliteit.
- Ontwikkelen van natuur/EVZ/NNB

terug naar de kaart

3.2 b Schil 2: Gemengd samenleven

De volgende schil ligt daaromheen en kenmerkt zich door een agrarisch landschap welke verbindt. Enerzijds letterlijk, doordat het agrarisch landschap hier tussen de zes kernen ligt en daarmee de kernen van de gemeente Maashorst verbindt. Anderzijds figuurlijk, omdat het verschillende activiteiten met elkaar verbindt. Gemengd samenleven staat hier centraal.

Deze agrarische gebieden zijn reeds minder belastend voor omwonenden. Vooral rondom natuurgebieden en dicht bij de dorpen zetten we in op verbreding van de agrarische nevenactiviteit en het terugbrengen van de effecten van agrarische hoofdactiviteit. Er blijft ruimte voor landbouw, maar die moet in harmonie zijn met de andere gebruikers van het gebied. Met name in de kleine kernen en bebouwingsclusters speelt het probleem van geurhinder.

Het gebied Rietbroek ten noorden van Schaijk / Reek behoort ook tot deze verbindende schil, hoewel het een wat andere verschijningsvorm en gebruik kent. In dit gebied liggen mogelijkheden voor wat grootschaligere productie, mits er uiteraard wordt bijgedragen aan de benoemde doelen.

Doelen:

- Verbetering van geurhinder
- Verbetering bodemkwaliteit en waterkwaliteit
- Geen nieuwe water onttrekkende activiteiten
- Verbetering van de luchtkwaliteit
- Verbetering van de biodiversiteit
- Meer ruimte voor verbredingsactiviteiten agrariërs, anders 'gekleurde' initiatieven en minder ruimte voor ontwikkeling agrarisch verdienmodel
- Verbetering van ruimtelijke kwaliteit, wordt gekoppeld aan nieuwe ontwikkelingen.
- Verbetering van de volksgezondheid.

3.2 c Schil 3: Agrarische productie

Bij de derde schil gaat het voornamelijk om het gebied rondom de jonge Peelontginning. Dit gebied is dunner bevolkt en kenmerk zich door een grootschalig agrarisch landschap. In onze gemeente is dit een gebied waar het produceren van agrarische producten plaatsvindt.

Hoogproductieve landbouw blijft hier mogelijk, waarbij verbetering zich richt op de doelen van verbetering van woon- en leefklimaat en versterken van biodiversiteit en de bodem. Ruimte voor bedrijfsontwikkeling is mogelijk wanneer er dus meerwaarde voor deze doelen behaald kan worden.

Nieuwe functies zoals energieopwekking, het liefst in de combinatie met teelten ('Agro-PV'), is hier mogelijk wanneer er met name op het doel 'Verminderen overlast & verbeteren gezondheid' een aanzienlijke meerwaarde wordt bereikt.

In deze schil onderscheiden we in ieder geval twee gebieden: de jonge ontginningsgronden ten oosten van Odiliapeel en de Graspeel. Deze gebieden hebben hun eigen relevante omgevingsaspecten.

terug naar de kaart

Jonge Ontginningsgronden ten oosten van Odiliapeel

De milieusituatie is een knelpunt in dit gebied. De vruchtbaarheid van de bodem staat onder druk en de luchtkwaliteit (fijn stof) en het waterbergend vermogen van de ondergrond zijn het slechtst van de hele gemeente. Nieuwe ontwikkelingen, die een verslechtering van de milieusituatie teweegbrengen, zijn hier dan ook niet meer mogelijk.

Tegelijkertijd is dit wel één van de gebieden in de regio dat een dergelijke druk kan verdragen, mede door de zeer beperkte aanwezigheid van kwetsbare functies in het gebied. Om effecten geconcentreerd op te laten treden, houden we in dit gebied sterker dan in andere gebieden vast aan de aanwezige veehouderijen. Het toevoegen van kwetsbare objecten sluiten we op voorhand uit, omdat dit mogelijk de voedselproductie in de weg kan zitten.

> Doelen in dit gebied:

- Activiteiten gericht op (lokale) voedselproductie / energieopwek / biobased materialen
- Verbetering van geurhinder
- Geen verslechtering van bodemkwaliteit
- Geen verslechtering van waterkwaliteit
- Stimuleren van het bufferen van water (liefst geen wateronttrekkende activiteiten toevoegen)
- Geen versturende activiteiten voor de breuken
- Geen verslechtering van de luchtkwaliteit
- Geen verslechtering van de biodiversiteit
- We kijken kritisch naar de invloed op de ruimtelijke kwaliteit. In principe willen we geen verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit.

Graspeel

Vergeleken met de jonge ontginningsgronden ten oosten van Odiliapeel is de verweving tussen functies in de Graspeel al groter. Dat betekent dat er meer 'medegebruikers' in het gebied voorkomen. Als gemeente sturen we actiever op het verbeteren van de milieusituatie. Nieuwe ontwikkelingen die een verslechtering inleiden zijn niet mogelijk. We staan geen nieuwe kwetsbare functies toe die het bedrijfsmodel van agrariërs hinderen.

> Doelen in dit gebied

- Activiteiten gericht op (lokale) voedselproductie
- Verbetering van geurhinder
- Geen verslechtering van bodemkwaliteit
- Geen verslechtering van waterkwaliteit.
- Geen nieuwe water onttrekkende activiteiten
- Verbetering van de luchtkwaliteit
- Geen verslechtering van de biodiversiteit
- We kijken kritisch naar de invloed op de ruimtelijke kwaliteit. In principe willen we geen verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit.

3.2.d Productie (bio-based bouw) materialen

Naast de productie van voedsel ligt er potentie voor de productie van bio-based bouw materialen die noodzakelijk is voor de verduurzaming van de bebouwde omgeving van onze gemeente en een bijdrage kan leveren aan nieuwe perspectieven/verdienmodellen voor de landbouw. Vanwege de grootschalige uitstraling passen deze functies het beste in de derde schil.

3.2.e zonnepanelen / agroPV

De gemeente Maashorst heeft een opgave om energie op te wekken. Zonnepanelen worden in eerste instantie op dak geplaatst, maar de behoefte is groot en daarom moeten we ook de mogelijkheden in het buitengebied onderzoeken. Het zoeken naar dubbelgebruik van de opwek van zonne-energie in combinatie met het telen van gewassen, de zogenaamde agri-PV heeft onze voorkeur. Daarmee hoeft landbouwgrond niet verloren te gaan. **PM**

3.2.f Landschapsbeheer

De gemeente Maashorst heeft een groot buitengebied waarin de agrarische sector één van de grootste grondeigenaar en –gebruiker is. Daarmee zijn zij een grote beheerder van het landschap en heeft het een grote invloed op de inrichting en kwaliteit van landschap en natuur maar ook op de biodiversiteit/ecologie en klimaatopgave. De gemeente Maashorst wil ondernemers handvatten kunnen bieden bij het uitvoeren van landschapsbeheer. We delen goede voorbeelden uit de gemeente en de regio (op de ‘Groene Campus’, zie 3.2 j) en verwijzen ondernemers naar de juiste organisaties die hen kunnen helpen bij deze activiteiten.

3.2.g Ondersteunende nevenactiviteiten (zorg/recreatie/educatie)

Het buitengebied leent zich, in de eerste en tweede schil, voor recreatieve, educatieve en zorggerelateerde (neven)activiteiten. Zo zijn inwoners met een mentale kwetsbaarheid bijvoorbeeld gebaat bij een prikkelarme omgeving. Het buitengebied heeft kwaliteiten die passen bij deze zorgbehoefte. Er is in onze gemeente behoefte aan dagbesteding en woonplekken waar bewoners rust en ruimte kunnen ervaren. Dit biedt kansen voor agrarische bedrijven die naast een extensivering van hun agrarische activiteit een nevenactiviteit zoeken, of die willen omschakelen.

Het buitengebied leent zich ook goed voor recreatieve en educatieve activiteiten. Agrarische ondernemers in schil 1 en 2 krijgen ruimte om nevenactiviteiten te ontwikkelen die onze toeristisch-recreatieve kwaliteiten versterken. Vanuit maatwerk is er ruimte voor initiatieven. (zie ook 3.4.f. Recreatie als agrarische nevenfunctie)

terug naar de kaart

3.2.h wonen in het buitengebied

In het buitengebied wordt ook gewoond, al is dit niet de primaire functie van het buitengebied. Er zijn verschillende bebouwingslinten en -concentraties in de gemeente, die van oudsher zo gegroeid zijn. Het uitgangspunt voor woningbouw is inbreiding in de kernen voor uitbreiding in het buitengebied. We blijven terughoudend met het toevoegen van woningen in het buitengebied, om de structuur en de kwaliteit van het landschap en de beleving van rust en ruimte te behouden.

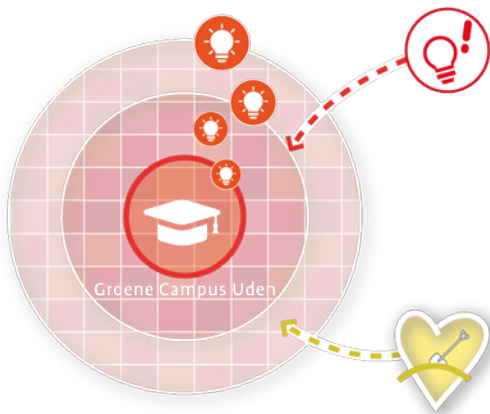
De transitie van de landbouw vraagt echter ook dat we kijken naar kansen die woningbouw wellicht zou kunnen bieden voor het uitvoeren van de benodigde transitie. Hiervoor zien we mogelijk kansen aansluitend bij de bestaande kernen en/of bebouwingsconcentraties, in de tweede schil. Het toevoegen van woningen in de derde schil is in principe niet wenselijk, al blijft dit maatwerk.

3.2.i Agroproeftuin de Peel

Op de proeflocatie van AgroProeftuin de Peel aan de Middenpeelweg worden op 35 hectare door agrarische ondernemers in samenwerking met kennisinstellingen vernieuwende (eiwit) teelten en verduurzaming van bestaande gewassen uitgetest. In het kader van kringlooplandbouw (het tegengaan van verspilling) en regeneratieve landbouw (het herstellen van het verspilde) kan het ook nodig zijn om het combineren van agrarische functies te gaan testen.

In proeftuinen kunnen voorlopers op het gebied van kringlooplandbouw hun ideeën in de praktijk testen en verbeteren. Hiervoor kan experimenteerruimte voor vernieuwende bebouwing (b.v. op de proeflocatie) en regelgeving nodig zijn. De gemeente Maashorst wil zich er voor inzetten om de mogelijkheden voor het uitgebreider experimenteren op de proeflocatie mogelijk te maken.

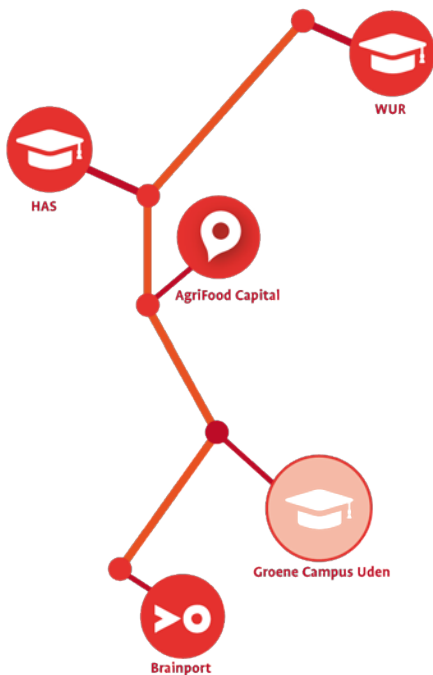

3.2.j Groene Campus Uden

In de gemeente Maashorst hebben we goede agrarische ondernemers, in verschillende vormen van landbouw. De transitie landbouw vraagt om nieuwe oplossingen. Daarom faciliteren we een sterkere samenwerking tussen onderwijs, ondernemers, markt en overheid. In de Agroproeftuin de Peel wordt geëxperimenteerd met nieuwe vormen van landbouw. De gemeente Maashorst vindt het belangrijk om deze triple Helix samenwerking nog meer ruimte te geven.

We zien kansen voor een Groene Campus binnen de gemeente Maashorst. Dit is een samenwerkingsvorm die letterlijk landt in de gemeente. Hier komen onderzoekers, studenten, agrariërs en andere ondernemers, en ambtenaren samen. Met deze samenwerkingsvorm wordt nagedacht over nieuwe vormen van landbouw en ander groen ondernemerschap en met deze ideeën wordt in de praktijk geëxperimenteerd binnen de gemeente Maashorst. De opbrengsten van deze experimenten worden gedeeld, waardoor stakeholders handvatten hebben om de transitie in de landbouw mee vorm te geven. De groene campus speelt ook een belangrijke rol in de praktijkgerichte opleiding van de boeren van de toekomst en andere toekomstige groene werknemers en ondernemers. Daarom zoeken we de samenwerking met HAS Green Academy (HBO) en Yuverta (MBO).

3.2.k Samenwerking regiopartners (netwerken)

De opgaven in het landelijk gebied spelen voor alle gemeenten in onze regio. Het is belangrijk om kennis en kunde met elkaar te delen, elkaar te inspireren met goede voorbeelden en samen op te trekken waar we het als gemeente niet alleen kunnen. De inzet bij de verschillende manieren van regionale samenwerking blijft vanwege de grote opgaven, belangrijk en we willen hier als gemeente Maashorst aan blijven deelnemen.

In de provincie Noord-Brabant en in de Regio Noord-Oost-Brabant (RNOB) wordt intensief gewerkt aan de transitie van het landelijk gebied, de gemeente Maashorst is hierbij aangehaakt. De gemeente Maashorst is betrokken bij de kopgroep Transitie Landbouw en is betrokken bij de uitvoering van projecten in het kader van de Regiodeal. AgroProeftuin de Peel is samen met de twee andere proeflocaties (open teelten proefbedrijf 'Vredepeel' en het Praktijkcentrum voor precisielandbouw) belangrijk voor het daadwerkelijk experimenteren en leren. We willen de nauwe samenwerking met de provincie Noord-Brabant, RNOB en AgriFood Capital voortzetten.

Terug

Kringlooplandbouw

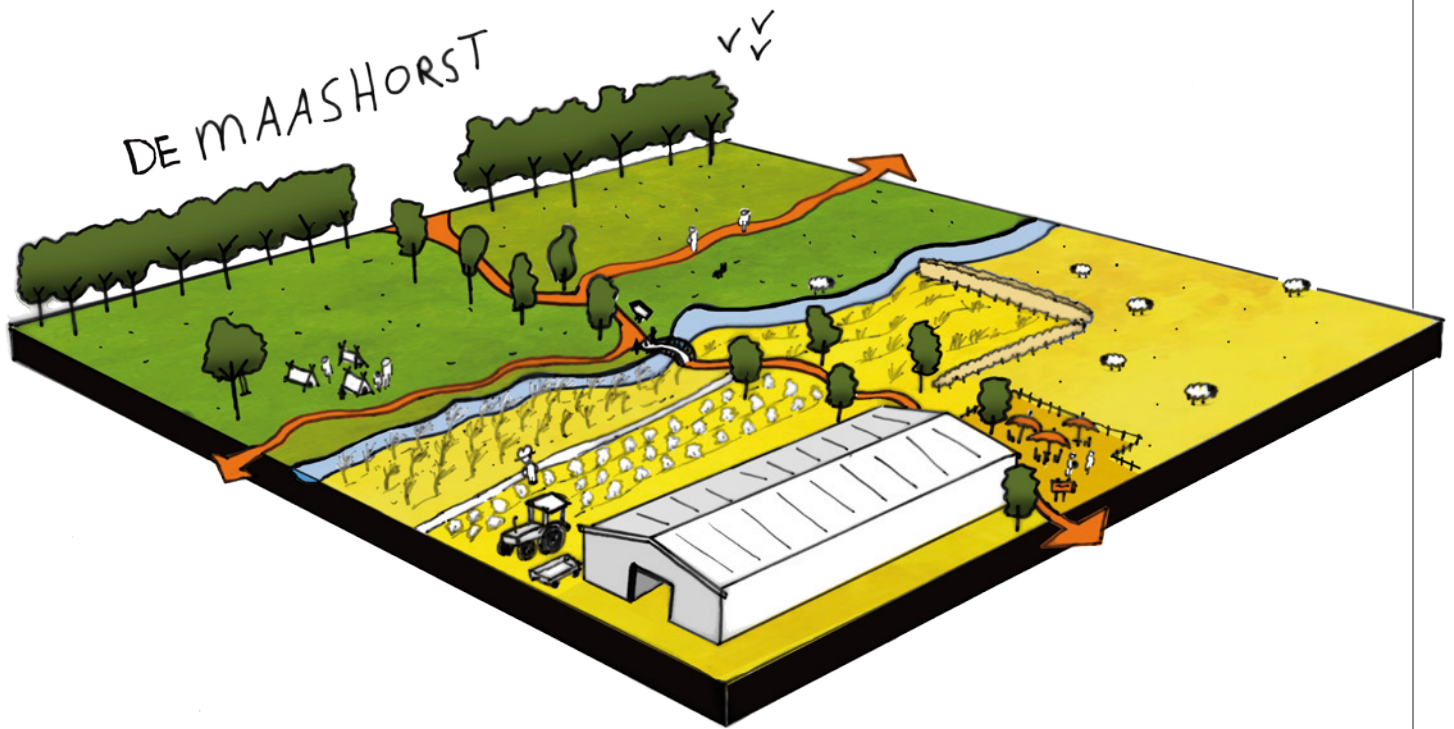
Er liggen veel opgaven in het landelijk gebied. Een van de opgaven is om de voedselproductie op een andere wijze vorm te geven, zodat die minder nadelige gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving. Kringlooplandbouw is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Bij kringlooplandbouw worden de kringlopen 'zo dichtbij als mogelijk en zo ver weg als nodig' gesloten. Optimaal benutten van reststromen betekent niet altijd dat kringlopen op bedrijfsniveau of zelfs op lokaal niveau gesloten kunnen worden. Dat hoeft ook niet.

Kringlooplandbouw maakt deel uit van een circulair voedselsysteem, dat in principe de hele wereld omvat. De inzet is om te zorgen dat kringlopen op nationaal en mondiaal niveau zoveel mogelijk gesloten worden. Kringlooplandbouw biedt ruimte aan een breed scala van bedrijfstijlen en verdienmodellen, afhankelijk van de omgeving, beschikbare grondstoffen en markten en afzetmogelijkheden. Kortom, een variatie aan bedrijvigheid van intensief tot extensief, van klein tot groot en van low-tech tot high-tech.

voor de veehouder betekent kringlooplandbouw dat hij vooral gebruik maakt van ruwvoer uit eigen land en van reststromen uit akkerbouw, tuinbouw en de voedingsindustrie en de rest van de voedselketen, en dus zo min mogelijk plantaardige eiwitten die ook geschikt zijn voor menselijke consumptie, aan dieren voert. Daarbij kijkt de veehouder ook naar grondstoffen voorbij de horizon, zoals zeewier. Verder produceert hij mest van goede kwaliteit door al in de stal of de mestkelder feces en urine te scheiden.

Voor de akkerbouwer betekent kringlooplandbouw dat hij zoveel mogelijk gebruik maakt van dierlijke mest, compost en gewasresten om het bodemleven te stimuleren. Kunstmest wordt alleen gericht ingezet op de momenten dat het gewas extra voeding nodig heeft.

Verder maakt hij maximaal gebruik van agrobiodiversiteit op en in de bodem en teelt hij bij voorkeur robuuste dubbeldoelgewassen, waarvan de resten (bladeren, stengeldelen) bruikbaar zijn als veevoer of plantenvoeding.

Zoals gezegd is kringlooplandbouw geen blauwdruk, maar een gezamenlijke zoektocht naar nieuwe perspectieven voor de voedselvoorziening en daarmee voor agrarisch Nederland. Het ontwikkelen van een circulair voedselsysteem, met kringlooplandbouw daarin als een integraal onderdeel, is een enorme uitdaging voor agrarisch Nederland. Een omwenteling die vergelijkbaar is met de omwenteling naar de hoogproductieve landbouw van de jaren vijftig en zestig.

Boeren spelen in deze omwenteling weliswaar de hoofdrol, maar ze kunnen het niet alleen. Een transitie als deze vraagt om de inzet van alle partijen om de technische, economische, wettelijke en maatschappelijke barrières te overwinnen. Belangrijk daarbij is de ontwikkeling van een divers palet aan nieuwe verdienmodellen en daarbij passende bedrijfsmodellen en ketenpartners. Nederland kan daarbij, net als in de jaren vijftig, voorop lopen en kringlooplandbouw tot uitgangspunt maken van het mondiale duurzame landbouwsysteem van de toekomst. Met een Nederlandse agrosector die verdienstelijk blijft bijdragen aan een vitale handelsbalans.

3.3

Mobiliteitstransitie, voorzieningen & verstedelijking

Deze ambitiekaart bestaat uit drie thema's, die een sterke mate van samenhang kennen. We behandelen achtereenvolgens de ambities met betrekking tot de 'mobiliteitstransitie', de 'voorzieningen' en de 'verstedelijking' in onze gemeente.

Deze drie thema's staan direct met elkaar in verbinding, en er zijn diverse dwarsverbanden te leggen tussen de ambities. Zo bevat de 'mobiliteitstransitie' ambities omtrent duurzamere vormen van transport, waaronder het stimuleren van lopen en fietsen. Dit overlapt met de thema's 'voorzieningen' en 'verstedelijking', waarbij we kiezen voor inbreiding boven uitbreiding; doordat we verdichten rondom bestaande voorzieningen, is er vanzelf minder autoverkeer nodig.

Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor het principe van de deelmobiliteit-hub: hoe meer mensen de auto aan de rand van het dorp parkeert, en vanaf daar te voet of op de fiets naar huis gaat, hoe prettiger het woon-/leefklimaat in onze kernen. Door ook op deze locaties te kiezen voor een zekere mate van (duurzame/klimaatadaptieve) verstedelijking, onder andere met nieuwe woon-/werkmilieus, wordt ook het draagvlak voor andere vormen van mobiliteit (bijv. een hoogfrequente busverbinding) groter.

Uiteindelijk leiden alle drie de thema's naar hetzelfde doel: een gezonde gemeente met een sterke netwerkeconomie, een goede woonkwaliteit en een minimale ecologische footprint.

Mobiliteit & verstedelijking

3.3.1 Mobiliteitstransitie

In 2050 is het STO(M)P principe de norm. Hierbij staat de auto niet langer centraal bij de inrichting van de ruimte. We gaan eerst uit van voetgangers (Stappen), vervolgens fietsers (Trappen), dan het OV (Openbaar vervoer) en MaaS (Mobility as a Service) en pas als vijfde de privéauto.

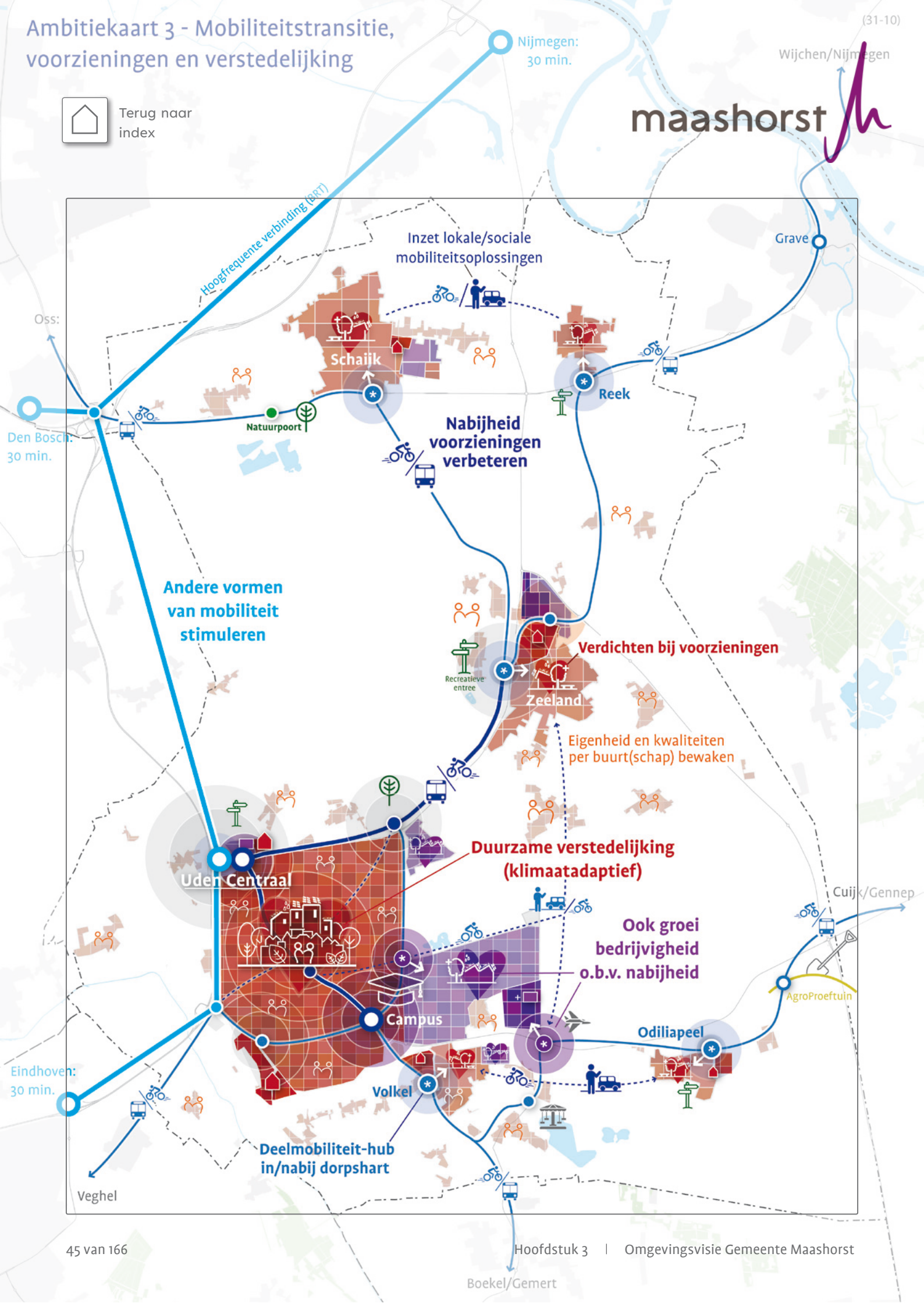
Daarmee komt de personenauto in de toekomst op de laatste plaats, een grote verandering. Op dit moment staat deze in het gebruik, denken en in de gedane investeringen namelijk nog altijd op één. Toch is dit, vanuit de wens om duurzamer te gaan leven in Maashorst, niet langer wenselijk. Er moet iets veranderen om het gebruik van de privéauto terug te dringen.

In deze verandering, deze mobiliteitstransitie, zetten we in op **nabijheid** als leidend principe. Dit doen we enerzijds door andere keuzes te maken met

Terug naar
index

maashorst

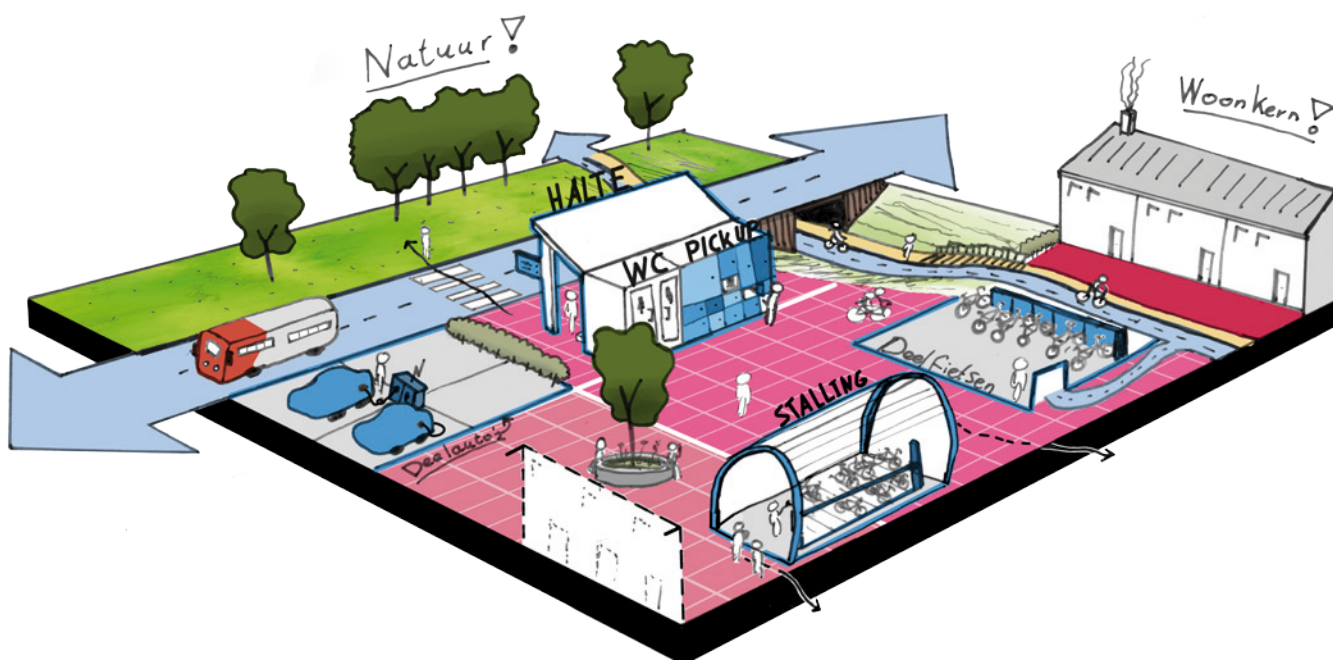
3 terug naar de kaart

betrekking tot voorzieningen en verstedelijking (zie 3.3.2 en 3.3.3); hierdoor worden actieve vormen van mobiliteit (lopen en fietsen) vanzelf aantrekkelijker. Anderzijds passen we ook de prioritering van ons transportnetwerk aan: naast lopen en fietsen krijgt ook het openbaar vervoer meer ruimte en aandacht.

Zo willen we een kwaliteitssprong maken in de (hoogfrequente bus)verbinding met de stedelijke knooppunten in de regio om ons heen en met de voorzieningen in onze eigen gemeente. Niet elke voorziening kan immers in elke kern aanwezig zijn, maar we kunnen voorzieningen (waaronder ook onze prachtige natuur) wel goed bereikbaar maken vanuit alle kernen!

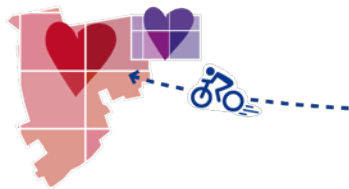
Daarbij focussen we ons op de aanleg van een goed netwerk van **deelmobiliteitshubs**, knooppunten waar mensen kunnen overstappen tussen verschillende vervoersmiddelen (zie ook illustratie hieronder). Dit is niet alleen een bushalte, maar zeker ook een verzamelplek voor deelfietsen, deelauto's, deelscooters of misschien zelfs elektrische steps. Deze deeleconomie, of 'Mobility as a Service', leidt tot een veel duurzamer gebruik van ruimte en grondstoffen. Zo bouwen we, stap voor stap, aan een gemeente waar de privéauto steeds minder vanzelfsprekend de eerste optie wordt.

We lichten de onderdelen van deze mobiliteitstrantitie hieronder nogmaals, iets uitgebreider, toe. We doen dit op de 'nieuwe' (STOMP) volgorde: eerst stappen, dan trappen, OV en deelmobiliteit; en tot slot de auto.

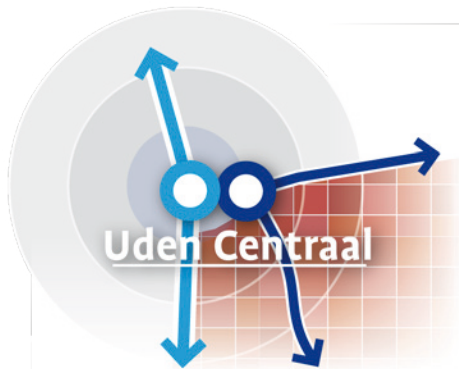

3.3.1 a Meer ruimte voor het actieve vervoer

In de toekomst bieden we meer ruimte aan de wandelaar en fietsers door te werken aan brede, groene en veilige wandel- en fietspaden die uitnodigen tot het laten staan van de auto en het kiezen voor deze actieve vervoersmiddelen (zie ook 'kern vergroenen, 3.1 k).

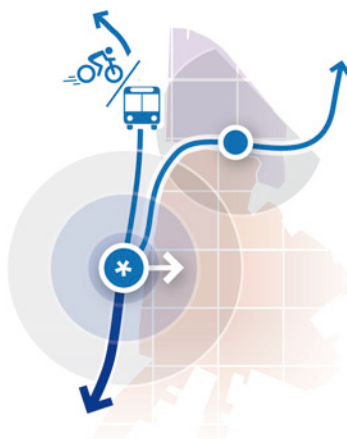
We zetten in op goede lokale en regionale **(snel)fietsroutes** om alle voorzieningen bereikbaar te houden zonder dat daar een auto voor nodig is. We richten onze infrastructuur zo in, dat mensen verleid worden om de fiets i.p.v. de auto te nemen. Dit betekent bijvoorbeeld in en tussen de kernen (voor de korte afstand) aantrekkelijke, groene en veilige, wandel- en fietspaden en tussen de kernen en de regio (lange afstand) directe snel-fietsroutes met bijbehorende faciliteiten (o.a. stalling met oplaadpunt).

3.3.1 b Hoogfrequente regionale verbinding (BRT)

We streven naar een **Bus Rapid Transit (BRT)** via de A50/A59 om de (boven) regionale bereikbaarheid van de gemeente Maashorst te verbeteren. Deze BRT is een vorm van hoogwaardig openbaar vervoer met hoge kwaliteit op basis van busvervoer met hoge snelheid en regelmaat.

Langs de A50 realiseren we een of meerdere **op- en overstapplaatsen** waarmee onze kernen verbonden zijn en waardoor onze gemeente als geheel is aangesloten op het (boven)regionaal vervoersnetwerk. Dit vormt de ruggegraat van het mobiliteitsnetwerk in 2050. Mede door de aanwezigheid van ziekenhuis Bernhove, heeft de noordwestzijde van Uden de beste papieren om op termijn uit te groeien tot BRT-halte 'Uden Centraal'.

3.3.1 c Mobiliteitsnetwerk en -hubs

Vanuit dit BRT-netwerk strekt vervolgens een **aanvullend mobiliteitsnetwerk** zich uit in alle windrichtingen. Hierbij kan slim worden voortgebouwd op bestaande regionale busverbindingen: onder andere buslijn 99 (richting Grave-Wijchen-Nijmegen), lijn 91 (Mill-Cuijk), lijn 322 (Gemert-Eindhoven), lijn 294 (Oss en Ravenstein) en lijn 157 (Oss en Veghel) kunnen in snelheid, frequentie en onderlinge aansluitingen verder geoptimaliseerd worden.

Wat verder bijdraagt aan het doorontwikkelen van het mobiliteitsnetwerk is het realiseren van één lokale **(deel)mobiliteitshub in/nabij ieder dorpshart**. Mobility as a Service is in de toekomst vanzelfsprekend. Via slimme diensten combineren bewoners en ondernemers allerlei vormen van vervoer, om snel en eenvoudig van A naar B te reizen. Denk aan het OV, de (deel)auto, taxi of deelfiets.

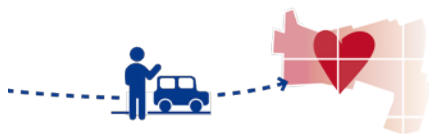

terug naar de kaart

De basis hiervan ligt in accurate en actuele informatie over alle beschikbare vervoersopties, die je eenvoudig reserveert, boekt en betaalt. Onze inwoners reizen op die manier zo makkelijk, comfortabel en slim mogelijk, en laten daardoor de auto vaker staan.

Hiermee kunnen we de kernen onderling verbinden en tegelijkertijd de nabijheid van (regionale) voorzieningen vergroten. De aard en omvang van een HUB kan per kern en locatie verschillen. Sowieso is het streven dat er binnen een acceptabele afstand van de woningen in de kernen ook een OV-halte is.

3.3.1 d Lokale/sociale vormen van mobiliteit

Lokale en sociale mobiliteit betekent mobiliteit voor en door elkaar. Hierbij kan gedacht worden aan buurtbussen die door vrijwilligers mogelijk worden gemaakt, of een sociale taxidienst (zoals AutoMaatje van ANWB), maar ook een netwerk van deelfietsen die op verschillende plaatsen binnen onze gemeente gestald en gebruikt kunnen worden. Deze mobiliteitsoplossingen vormen, zeker in de kleine kernen en het buitengebied, een belangrijke aanvulling op het 'reguliere' openbaar vervoer.

Daarnaast willen we in de mobiliteitstransitie ook de 'zachte' (niet-fysieke) kant van mobiliteit betrekken: denk bijvoorbeeld aan fietslessen voor migranten of het stimuleren van wandel- en fietsclubs in de gemeente.

Extra aandacht dient er te zijn voor de kwetsbare inwoner. Voor kwetsbare inwoners geldt in het algemeen dat hun bereik afneemt naarmate hun kwetsbaarheid toeneemt. Als hun leefwereld niet veel groter meer is dan de eigen wijk of kern, is het van belang dat zij in elk geval de basisvoorzieningen kunnen blijven bezoeken (ontmoeting, winkel, huisarts e.v.). Denkbare voorbeelden zijn de Muzemobiel (Uden Noord) evenals 'scootmobiel pools' (locaties waar deelvervoer beschikbaar is voor minder validen).

3.3.2 Voorzieningen

De gemeente Maashorst heeft de ambitie een aantrekkelijke plek te zijn om te wonen, te werken en te bezoeken. Een plek waar iedereen zich veilig voelt en waar het voorzieningenniveau op peil is. Om dit te bereiken zetten we in op het goed ontsluiten van voorzieningen (zie 3.3.1, mobiliteitstransitie) en op een zekere mate van verdichting/verstedelijking nabij onze bestaande voorzieningencusters. Daarbij streven we tevens naar het behouden en/of het versterken van een goed woon- en leefklimaat en het behoud van onze karakteristieken (waaronder ons (im)materiële erfgoed).

We beschouwen hier onze ambities op het gebied van ‘voorzieningen’ in de breedste zin van het woord. Naast belangrijke dagelijkse voorzieningen, zoals winkels of openbaar vervoer, gaat het ook om belangrijke openbare diensten, zoals bibliotheken, zorgclusters en het gemeentelijk loket. Een goed woon- en leefklimaat reikt zelfs nog verder dan sec ruimtelijke aspecten (zoals hoeveel en waar bepaalde diensten te vinden zijn). Juist de meer ‘zachte’ aspecten dragen bij aan een prettig leefklimaat met een goede sociale cohesie en een gezonde leefstijl; denk bijvoorbeeld aan de toegankelijkheid/inclusiviteit van onze voorzieningen, het gevoel van ‘erbij horen’, de kans op vanzelfsprekende/spontane ontmoetingen, het positieve effect van een groene leefomgeving, etcetera.

Woningbouw zien wij als een middel om deze aspecten op het gewenste niveau te houden en, waar nodig, verder te bevorderen. We zien de verstedelijkingsopgave (namelijk het inbreiden/transformeren van woon-/werkgebieden nabij voorzieningen, zie ook 3.3.3), als kans om nieuwe energie en kracht te geven aan het bestaande bebouwde gebied. Een efficiënt ruimtegebruik in de gemeente Maashorst leidt uiteindelijk tot meer draagvlak voor (bestaande en nieuwe) voorzieningen.

3.3.2 a Draagvlak behouden voor voorzieningen

We houden onze gezonde mix van commerciële en maatschappelijke voorzieningen op peil en bevorderen deze waar nodig. In de gemeente Maashorst kunnen onze inwoners hierdoor een leven lang gezond en prettig wonen.

Een algemene tendens is dat de gemiddelde huishoudensgrootte in Nederland daalt. Hierdoor neemt het draagvlak door voorzieningen geleidelijk af. Wij kiezen daarom voor (duurzame) **inbreiding** binnen de bestaande kernen en **nabij voorzieningen**. Door meer huizen, en dus meer huishoudens

terug naar de kaart

te vestigen in hetzelfde gebied, blijft het aantal bewoners naar rato gelijk. Daarmee blijft ook het draagvlak voor voorzieningen behouden in de gemeente Maashorst. Om dit te bereiken wordt het nieuwe woningaanbod afgestemd op de doelgroepen van de voorzieningen in de betreffende kern. Een gevarieerd woningaanbod zorgt voor verschillende doelgroepen en zal bijdragen aan het in stand houden of versterken van (een mix van) het voorzieningenniveau in de kernen.

3.3.2 b Goed bereikbare voorzieningen

Niet ieder dorp zal over iedere voorziening kunnen beschikken. In Uden is bijvoorbeeld meer draagvlak voor kledingwinkels dan in Schaijk of Volkel. Ook een zwembad is zo'n bovenlokale voorziening. Om toch te zorgen dat het voorzieningenniveau voor alle inwoners van onze gemeente op peil is, zetten we in op **goede verbindingen** tussen de kernen en de belangrijkste voorzieningen(clusters), zoals bijvoorbeeld het ziekenhuis Bernhove. Meer over de ambities op het gebied van mobiliteit vindt u [in paragraaf 3.3.1](#).

3.3.2 c Toegang tot zorg en onderwijs

In Maashorst heeft iedereen goede toegang tot 1ste lijns zorg (huisarts, fysiotherapeut, tandarts, apotheek). Dit doen we, bij voorkeur, door te zorgen voor een goede spreiding van praktijken over de kernen. Van een goede dekking is sprake als patiënten zelf binnen 10 minuten (lopend, fiets) bij de arts kunnen zijn. Waar dit niet kan, is aanvullend een goede digitale bereikbaarheid (via glasvezel) belangrijk.

Daarnaast is de leefbaarheid in de kernen gebaat bij het hebben van een basisschool op minder dan 2 km van huis, maar bij voorkeur op ca. 10 minuten afstand (lopend of fietsend). Vervolgonderwijs kan niet in elk kern, maar de bereikbaarheid daarvan via veilige fietsverbindingen is belangrijk voor de leefbaarheid en het kunnen opgroeien in de kern waar je geboren bent.

3.3.2. d Detailhandel, horeca en dienstverlening

Op het gebied van winkels, horeca en dienstverlening neemt het centrum van Uden een belangrijke regionale positie in. Er zijn veel voorzieningen aanwezig en het centrum krijgt veel bezoekers van buiten Uden. Deze regionale positie willen we behouden en verder versterken. Ook de Woonboulevard in Uden heeft een regionale positie die we graag willen behouden. De dorpscentra van Schaijk, Zeeland, Volkel, Odiliapeel en de kern van Reek hebben een belangrijke verzorgingsfunctie voor de inwoners. We streven ernaar om deze positie voor de inwoners zo sterk mogelijk te houden door de aantrekkelijkheid en de verblijfskwaliteit verder te versterken. Dagelijkse voorzieningen zoals het doen van boodschappen willen we graag toegankelijk houden voor alle inwoners.

3.3.2 e Maatwerk per buurt(schap)

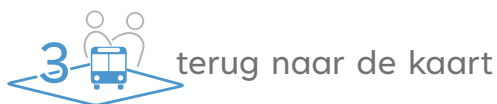
We zorgen ervoor dat ook de bereikbaarheid van zorg en voorzieningen voor inwoners (en bezoekers) van ons buitengebied op orde is. Dit vraagt om creatieve oplossingen om te zorgen dat, zeker bij toenemende kwetsbaarheid, bewoners ook in de buitengebieden 'thuis' (= in de eigen leefomgeving, niet per sé het eigen huis) kunnen blijven wonen, in plaats van verplicht te verhuizen naar een locatie in meer versteende(/verstedelijke) gebieden.

3.3.2 f Voorzieningen t.b.v. een gezonde arbeidsmarkt

Iedereen moet mee kunnen doen op de arbeidsmarkt. Als gemeente vinden wij het belangrijk dat enerzijds de bedrijvigheid aansluit bij onze beroepsbevolking; anderzijds vinden wij het van belang dat bewoners zich levenslang kunnen blijven ontwikkelen. **Onderwijs en kennisdeling** zijn dan ook belangrijke voorzieningen, met name vanuit een hybridemodel van leren en werken. Ook zetten we ons in om onbenut arbeidspotentieel alsnog in te kunnen zetten. Hiervoor is (opnieuw) naast nabijheid van geschikte werkgelegenheid, ook nabijheid van onderwijsvoorzieningen belangrijk.

Als gemeente maken we bovendien onderdeel uit van een breder provinciaal netwerk waarin **kennisdeling en innovatie** tot bloei komt. De provincie stimuleert dat clusters (industriële districten) elkaar versterken om onder andere de innovatiekracht onder bedrijven te vergroten. Voor een aantal clusters investeert de provincie in campussen om ontwikkelingen op gang te brengen, verbindingen te leggen en te versterken. Dit campusmodel is in Maashorst gehanteerd bij de opzet van de Groene Campus Uden (meer hierover in [paragraaf 3.2, onderdeel k.](#)).

3.3.3 Verstedelijking

De gemeente Maashorst heeft de ambitie om te voorzien in de eigen woonbehoefte, waarbij er per kern sprake is van voldoende, passend en betaalbaar aanbod. Daarbij hanteren we het principe van ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’. Deze intensivering van het grondgebruik binnen onze kernen wordt ook wel ‘verstedelijking’ genoemd. Waarom vinden we dit belangrijk? En hoe zien we dit voor ons?

We zien verdichten en verstedelijken als kans om nieuwe energie en kracht te geven aan bestaande wijken en kernen. Het draagvlak voor voorzieningen, zoals winkels, horeca, zorgvoorzieningen, onderwijs, verenigingen neemt hierdoor toe (zie paragraaf 3.3.2 hiervoor). Ook ontstaan door het integraler benutten van de beschikbare ruimte, meer mogelijkheden om woningbouwontwikkelingen te koppelen aan het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Denk daarbij aan het vergroenen, het verduurzamen het vergroten van de diversiteit en doorstroming binnen buurten, wijken en kernen.

Om voorgaande te bereiken hanteren we, ten aanzien van zuinig ruimtegebruik, het principe van **inbreiding voor uitbreiding**. Naast nieuwe plannen op inbreidingslocaties (herstructurering) willen we de bestaande woningvoorraad en de transformatiepotentie (zie kader hiernaast) optimaal benutten. Op deze manier gaan we zuinig om met de beschikbare ruimte en geven we nieuwe energie aan kernen, wijken en buurten.

3.3.3 a Duurzame verstedelijking

De gemeente Maashorst koppelt daarbij het thema ‘verstedelijking’ één op één aan klimaatbestendigheid. We willen onze ecologische footprint verkleinen, dus we moeten zuinig en zorgvuldig omgaan met de beperkte ruimte die we tot onze beschikking hebben.

De gemeente Maashorst stelt daarom hoge eisen aan een duurzame kwaliteit van de woon- en leefomgeving. We doen dit voor de gezonde leefkwaliteit van onze huidige bewoners en voor onze toekomstige generaties. We proberen daarbij vanzelfsprekend om onze circulariteit te vergroten: o.a. door het hergebruik van materialen; het flexibel inzetten van gebouwen en het gebruik van duurzame bouwstoffen.

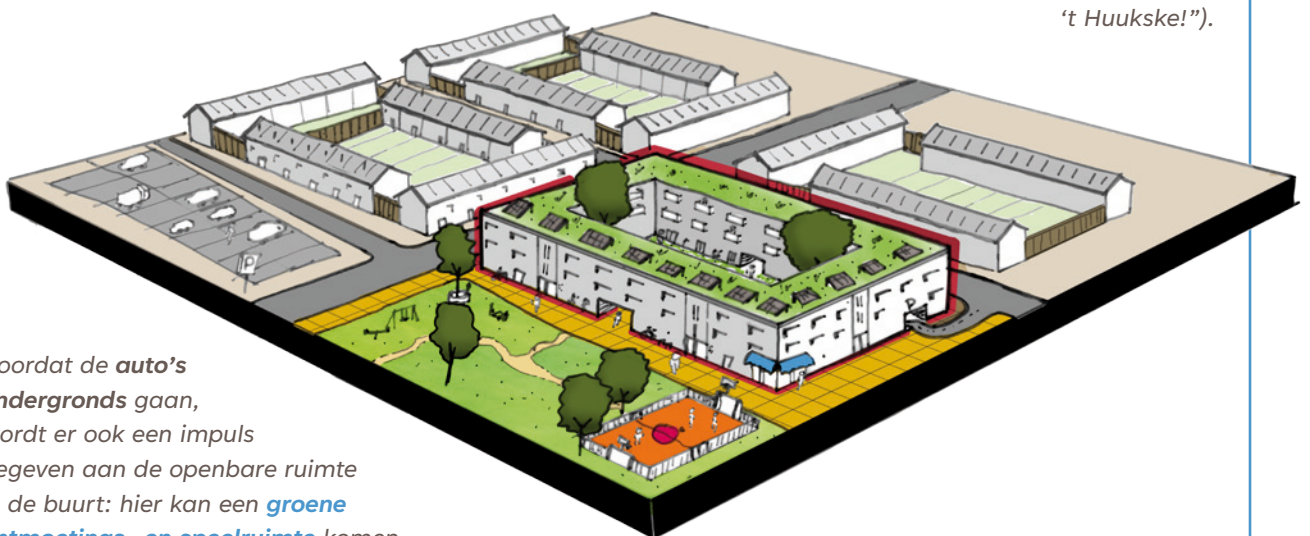
Duurzame verstedelijking is breder dan de fysieke omgeving (energetisch, klimaat, ecologisch). Het heeft ook betrekking op de sociale omgeving (diversiteit, inclusiviteit, ontmoeting e.d.). De ‘gezonde wijk’ is voor ons de basis voor vitale, krachtige kernen en wijken waarin inwoners zoveel als mogelijk in de eigen woonomgeving kunnen blijven wonen. Woningbouwontwikkelingen leveren daarmee tegelijkertijd een bijdrage aan het verbeteren van klimaatadaptatie, het versterken/behouden van de leefbaarheid en het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners (zowel in onze kernen als in het buitengebied).

Duurzame verstedelijking in beeld

In het (fictieve) voorbeeld hieronder is een bestaand blok van naoorlogse eensgezinswoningen vervangen door **een klimaatneutraal woongebouw** met een grotere variatie aan woningtypen. Hierdoor kunnen bewoners hun gehele wooncarrière in de eigen buurt blijven.

Dit model laat zien dat we efficiënter om kunnen gaan met dezelfde ruimte. Door in de ontwikkeling ook (nieuwe) **sociale buurtfuncties** op te nemen, wordt gestimuleerd dat de huidige en de nieuwe buurtbewoners elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten (“ik zie je straks bij ‘t Huukske!”).

Doordat de **auto's ondergronds** gaan, wordt er ook een impuls gegeven aan de openbare ruimte in de buurt: hier kan een **groene ontmoetings- en speelruimte** komen.

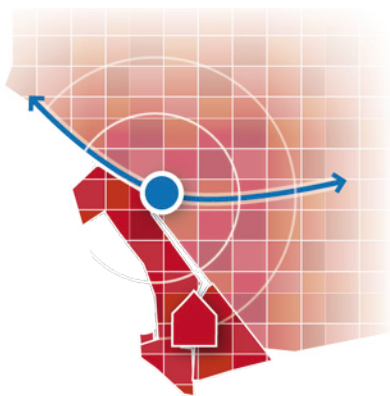

terug naar de kaart

3.3.3 b Gezonde woon- en leefomgeving

Binnen onze gemeente hebben wij oog voor een gezonde leefomgeving. Bij elke ontwikkeling kijken wij dan ook hoe deze bijdraagt aan de leefkwaliteit van de directe omgeving. Een initiatief is niet alleen inpasbaar op een perceel maar draagt door haar vormgeving en uitwerking ook bij aan grotere doelen binnen onze gemeente zoals vormgegeven in deze visie en daarmee aan de gezondheid van onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

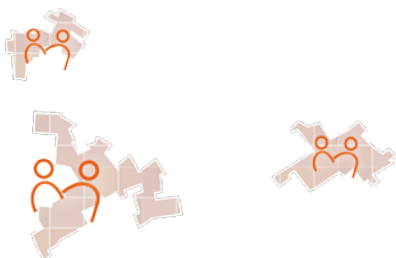

3.3.3 c Woningbouwlocatie (uitbreiding)

Zoals hiervoor aangegeven hanteren we in de woningbouwopgave het principe: 'inbreiding gaat voor uitbreiding'. Nieuwe woningbouwontwikkelingen realiseren we zoveel als mogelijk nabij voorzieningen; hiermee zetten we een mobiliteitstransitie in gang (zie 3.3.1) en behouden we het draagvlak voor de lokale voorzieningen (zie 3.3.2). Maar, daarmee sluiten we uitbreiding niet uit.

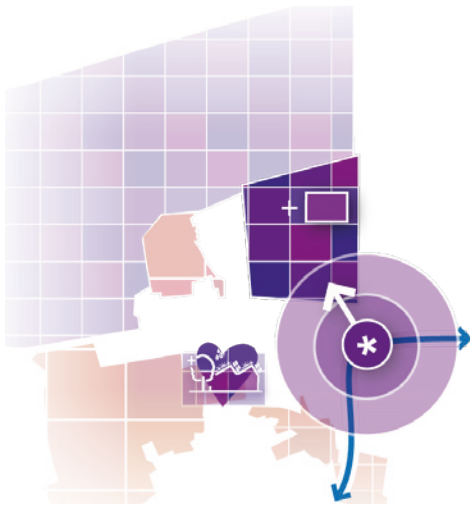
We beschouwen woningbouw als een 'rijdende trein' die we op de rails willen houden. Tegelijkertijd zijn we (met name in het buitengebied én op uitbreidingslocaties) kritisch op nieuwe toevoegingen. In sommige gevallen is uitbreiding in de 5 kleinere kernen te verantwoorden omdat daar, gelet op behoud van het dorpse karakter, minder intensief kan worden verdicht dan in bijvoorbeeld Uden. Let wel: inbreiding heeft ook hier de voorkeur boven nieuwe uitbreidingslocaties.

In het geval van uitbreiding bieden wij ruimte aan kwalitatief goede plannen. Dit zijn plannen die een aanvulling vormen op de bestaande voorraad (incl. bestaande plannen), die voorzien in de kwalitatieve behoefte (naar typologie, soort, prijssegment, doelgroepen etc.) en die ontwikkeld worden in lijn met de andere doelen in het betreffende gebied (bijvoorbeeld natuur ontwikkeling). We hanteren daarbij het uitgangspunt: 'kwaliteit gaat voor kwantiteit en snelheid'.

3.3.3 d Wonen in het landelijke gebied en buurtschappen

De gemeente Maashorst biedt beperkt ruimte aan nieuwe vormen van (kleinschalig) wonen in het buitengebied. De gemeente Maashorst hanteert bij toevoegingen dat elk gebied of buurtschap haar karakter/identiteit behoudt en, waar mogelijk, ook versterkt (in lijn met de vastgestelde streefbeelden per bebouwingsconcentraties). De in de buurtschap liggende cultuurhistorische waardevolle bebouwingen en historische elementen en openheid in het landschap dienen daarbij behouden te blijven.

3.3.3 e Ontwikkeling bedrijvigheid

We blijven ons MKB-netwerk faciliteren. We koesteren de bestaande bedrijvigheid in de gemeente door het netwerk verder te versterken. Groeiruinimte voor MKB is er in alle kernen. Nieuwe grootschalige bedrijven verwijzen we door naar de grootschalige bedrijventerreinen in de regio. Aangezien de ruimte in onze gemeente beperkt is, zetten we in op het benutten van de inbreidingsruimte op bestaande bedrijventerreinen.

Daar waar mogelijk intensiveren we door bijvoorbeeld lege plekken te ontwikkelen en door na te denken over gezamenlijk gebruik van parkeerterreinen/-gebouwen of door (waar mogelijk) de hoogte in te gaan met bedrijfsgebouwen. We geven daarnaast ruimte aan bedrijfsverzamelgebouwen ter stimulering van de netwerkeconomie.

Daar waar toch behoefte is aan nieuwe bedrijventerreinen, zijn dit de gehanteerde criteria:

- Aansluitend op bestaande terreinen
- Aansluitend op bestaande infrastructuur
- In de nabijheid van ov-verbindingen
- Niet onevenredig afbreuk doen op cultuurhistorische, landschappelijke en grotere groenstructuren

3.3.3 f Duurzame bedrijventerreinen

Evenals bij de woningbouw, geldt ook op bedrijventerreinen het principe van duurzame verstedelijking. Ten eerste proberen we de ruimte die we hebben zo efficiënt mogelijk te benutten (zie 3.3.3 e hiervoor). Daarnaast verduurzamen we onze bedrijventerrein zodat deze toekomstbestendig zijn en zodat onze ecologische en co2-footprint verkleind wordt.

Dit doen we door samen met de ondernemers uit onze gemeente en op basis van de beschikbare kennis en expertise uit de regio, te werken aan bijvoorbeeld een gezamenlijk energieopslag, de aanleg van zonnepanelen op (groene) daken, vergroten van de waterberging, aanleg van groene buitenruimte, etcetera.

**“De regionale verstedelijking-
strategie geeft nieuwe energie
aan bestaande wijken en kernen”**

Als gemeente werken wij conform Brabantbrede afspraken over de verstedelijkingsopgave. We nemen deze uitgangspunten mee in onze afweging van de toekomstige woningbouwontwikkelingen en zijn verwerkt in deze visie.

Verstedelijking in Brabant

Binnen Brabant wordt gewerkt aan vijf thema's die toekomstig leidend moeten zijn om te komen tot een duurzame en toekomst verstedelijking en gebruik van de (beperkt) beschikbare ruimte. Dit betreft:

- Bodem en watersysteem als basis voor de verstedelijking
- Landschap en natuur groeien mee met verstedelijking
- Nieuwe woningen versterken bestaande stad en dorp
- Mobiliteitstransitie maatwerk voor stad en dorp
- Kwalitatieve werkgebieden als randvoorwaarde voor een circulaire economie

Binnen de stedelijke regio 's-Hertogenbosch waar onze gemeente deel van uitmaakt zijn deze doorvertaald naar de volgende vijf thema's:

- We zetten het polycentrisch karakter van de regio in zijn kracht, complementariteit door het vergroten van de onderlinge verscheidenheid
- Met schaa sprong in verstedelijking zetten we in op stedelijke huiskamers voor de regio
- Woningbouw als meekoppelkans
- Verstedelijking start met bodem- en watersysteem;
- Groen en blauw groeien mee met verstedelijking

Ook heeft de verstedelijkingsstrategie tot doel om gezamenlijk de regio sterker te maken. Daarbij wordt gezamenlijk ingezet op:

- BRT verbindingen en mobility-hubs;
- De transformatie van na-oorlogse woonwijken en de koppeling met duurzaamheidsdoelstellingen;
- Het beter benutten van bestaande bedrijventerreinen;
- Het verder uitbouwen van stedelijke interactiemilieus, zoals deze bijvoorbeeld kunnen ontstaan bij Kastanjeweg-Oost, maar ook het gebied rondom de Udenseweg/Hockeyweg;
- De ontwikkeling van landschapsparken (voor ons gaat het om de zone tussen de Maashorst en Uden);
- Een dorpenstrategie om de leefbaarheid en bereikbaarheid van de dorpen ook in de toekomst te waarborgen.

3.3.3 h Behoud karakteristieke kenmerken en identiteit

We behouden en beschermen de karakteristiek en cultuurhistorie van onze dorpskernen. Verdichting kan er voor zorgen karakteristieke onder druk komen te staan. Het gebruik en (wellicht) gebouwmassa's in dorpen intensificeert en er zal dus sprake zal van een zekere mate van verstedelijking. Ook intensiever gebruik van bestaande gebouwen levert meer "ruimtedruk" op. Dit betekent dat in specifieke gevallen altijd onderzocht dient te worden wat de toegevoegde waarde van intensiveren voor een kern is.

Iedere kern binnen de gemeente Maashorst heeft zijn eigen identiteit, die bij ontwikkelingen voor verdichting goed onderzocht dient te worden. Onderdeel hiervan is inzicht in bestaande (potentieel) waardevolle elementen, die behouden moeten blijven om de identiteit van de kernen te behouden en te versterken. Het hergebruiken van bestaande gebouwen of locaties kan als vliegwiel fungeren voor verdere ontwikkeling en vernieuwing in de omgeving. De manier van verdichten is altijd maatwerk.

3.3.3 i Ontwikkelen met het oog op gezondheid

Door verdichting neemt de gemiddelde afstand tot de lokale voorzieningen af. De kortere afstanden maken de fiets (of vergelijkbare vervoermiddelen) automatisch tot een aantrekkelijker vervoermiddel; hoe korter een afstand hoe minder geschikt de auto is als vervoermiddel. Lopen en fietsen zijn zeer ruimte-efficiënte vervoermiddelen, welke bijdragen aan de mogelijkheid het gebruik van de openbare ruimte te intensiveren en het verblijfsklimaat van de openbare ruimte te verbeteren.

Daarnaast is fietsen en wandelen gezond. Nieuwe ontwikkelingen ontwerp we meer op de fiets en de wandelaar en beperkt op autogebruik voor lokale verplaatsingen (binnen de kernen, en daartussen (0-10 kilometer)). Door minder ruimte te reserveren voor autoverkeer (wegen en parkeerplaatsen) is er meer

ruimte beschikbaar voor ontwikkeling en een goede inrichting van de openbare ruimte die bijdraagt aan bewegen, ontmoeten en een gezond woonklimaat in algemeenheid. [overlap met mobiliteit?]

3.3.3. j Groen wordt mee ontwikkeld met het oog op gezondheid en biodiversiteit

Maashorst streeft er naar de groenste gemeente van Nederland te zijn. Vernieuwing van plekken en gebieden zal gepaard moeten gaan met vergroening. Dit kan enerzijds door gebouwen te vergroenen. Kwalitatieve vergroening van gebouwen heeft positieve effecten op hittestress en de binnenstedelijke wateropgave. Daarmee heeft het positieve effecten op het welzijn van onze inwoners.

Anderzijds moet er gewerkt worden aan bevordering en ontwikkeling van de ontspannings- en ontmoetingsfunctie van openbaar groen. Openbaar groen draagt met die belangrijke kwaliteiten bij aan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners, zowel in de vorm van gebruiksgroen als in de vorm van zichtgroen. Inbreiding leidt tot toename van inwoners binnen gebieden en daarmee neemt de druk op en het belang van openbaar groene plekken alleen maar toe. Ontwikkelingen gaan in de toekomst daarom niet ten koste van het oppervlakte kwalitatief waardevol openbaar groen en dragen idealiter bij aan de ontwikkeling hiervan. De ontwikkeling van openbaar gebied en groen wordt in de toekomst niet meer los gezien van nieuwe ontwikkelingen binnen onze gemeente. Belangrijk is hierbij dat de vergroening multifunctioneel ingezet en ingericht wordt.

Naast vergroening wordt ingezet op het principe “natuurinclusief bouwen”. Daarmee kunnen gebouwen en de openbare ruimte bijdragen aan natuurdoelstellingen als biodiversiteit door toegankelijkheid voor diverse soorten dieren, zoals vogels en insecten (natuurinclusief bouwen). Werk aan de vier ecologische V’s (voedsel, veiligheid, voortplanting, verplaatsing) voor meer soortenrijkdom.

3.4

Recreatie

De ambitie van het college is om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden met een sterke recreatieve sector (bestuursakkoord 2022-2026 'Samen bouwen we de Maashorst'). Natuurgebied De Maashorst ontwikkelt zich tot het aantrekkelijkste natuurgebied van de provincie.

We willen ons nadrukkelijk richten op de hele gemeente en de omliggende regio. Om zo spreiding van bezoekers te creëren, maar ook om inwoners en ondernemers die niet dicht bij De Maashorst liggen kansen te bieden. Binnen het programma economie en recreatie & toerisme koesteren we ondernemerschap, zetten we in op profilering en gebiedsmarketing en willen we meer dagactiviteiten realiseren met respect voor de natuur.

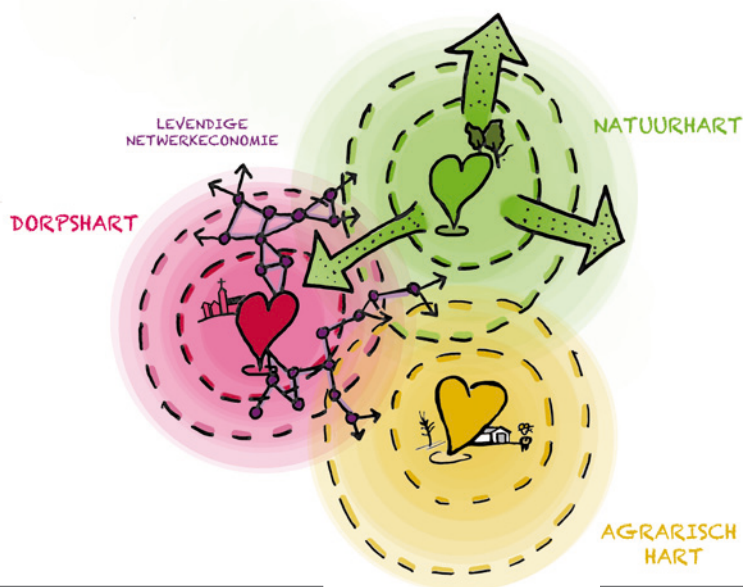
We stimuleren recreatief gebruik van de natuur waarbij de balans tussen natuur en recreatieve druk voorop staat. Inwoners willen we meer tijd laten besteden in de gemeente en de regio. Recreatieve- en agrarische ondernemers krijgen ruimte om nevenactiviteiten te ontwikkelen om de toeristische recreatieve activiteiten te versterken. Er is maatwerk en ruimte voor initiatieven.

Recreatie

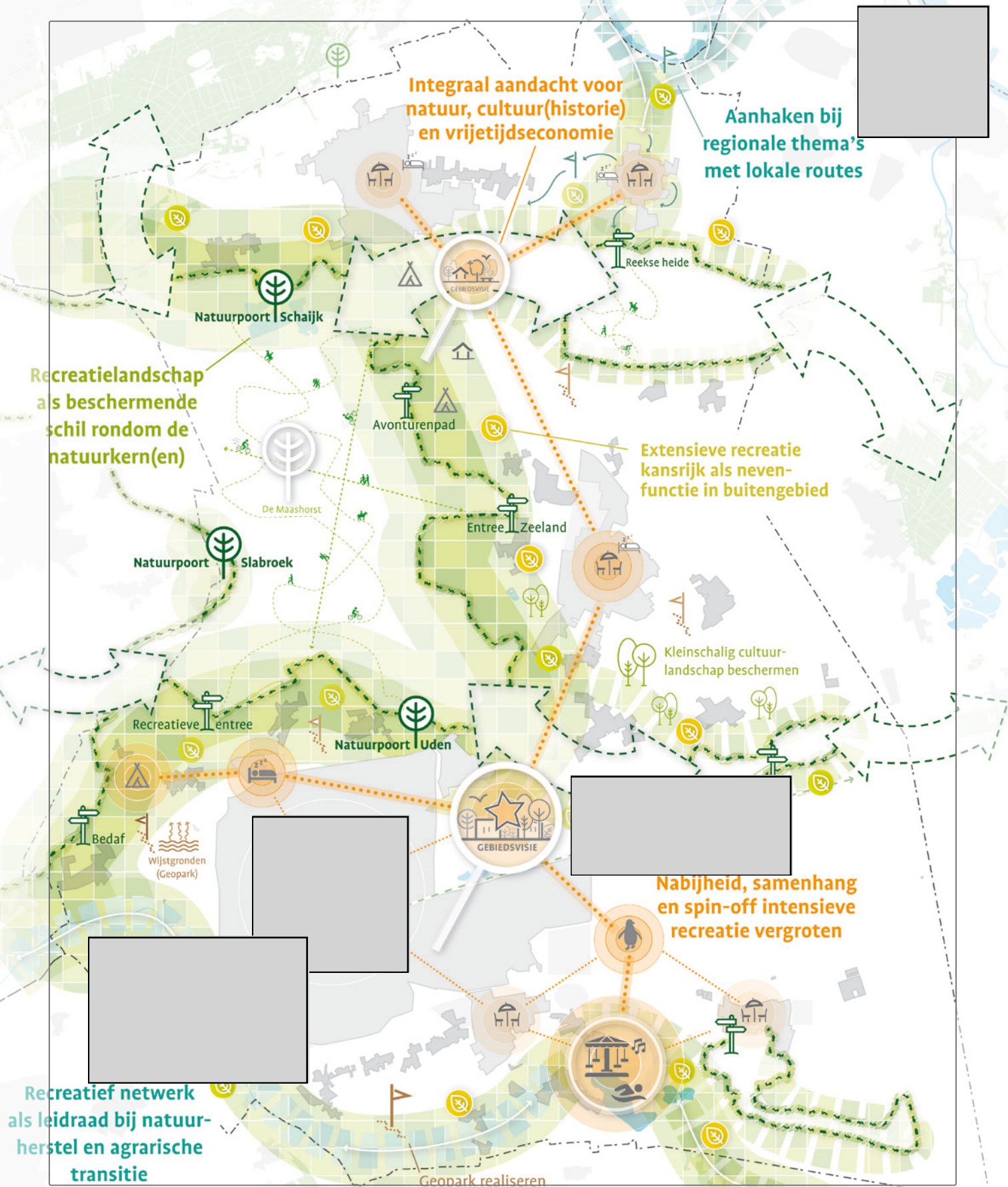
PM [toelichting op zonering natuurhart en extensieve/intensieve recreatie]

Terug naar
index

maashorst

terug naar de kaart

3.4 a Versterken extensieve recreatie

We hebben een grote oppervlakte natuur binnen ons grondgebied dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Brabant. De verschillende gebieden hebben **elk hun eigen karakter** en aantrekkingskracht voor de recreant. Hoofdrol is weggelegd voor De Maashorst (zie ook § 4.4 op pagina 56), vanwege de omvang van het gebied en de diversiteit in de natuur.

De natuur is het belangrijkste in de natuurkern, hier zetten we in op versterking van de natuurkwaliteit. In de schil eromheen zijn mogelijkheden voor **extensieve recreatie**. We creëren een recreatielandschap als beschermende schil rondom de natuurkernen. We zorgen voor groene verbindingen van de natuur tot in de kernen en voor een verbetering van de oversteekplaatsen zodat inwoners van Maashorst op een prettige en laagdrempelige manier de natuur kunnen bezoeken. We creëren meer mogelijkheden voor inwoners om **'ommetjes te maken'** in de eigen woonomgeving.

Om de recreatieve druk te verspreiden versterken we de extensieve mogelijkheden voor recreatie in de andere natuurgebieden van Maashorst (Reekse Heide, Trentste bossen, Odiliapeelse bossen, De Leygraaf, Bedaf).

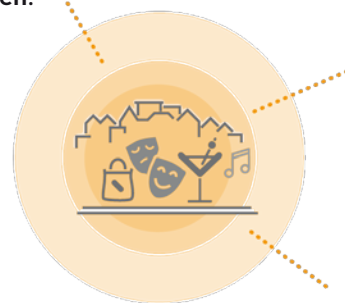
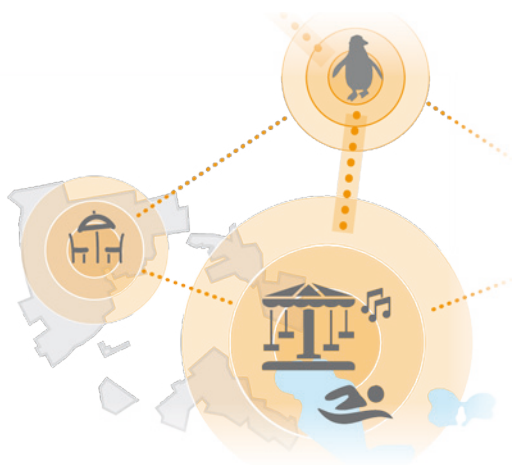
We stimuleren de **recreatieve verbindingen** tussen de deelgebieden van natuurgebied De Maashorst, zoals Herperduin en Bomenpark en van de natuurgebieden in onze omgeving zoals omgeving Maas, Keent, Beerse Overlaat, Hoge Raam, De Peel. Door integrale ontwikkeling van nieuwe natuur- en recreatieve verbindingen willen we het netwerk met elkaar verbinden en versterken.

3.4 b Versterken intensieve recreatie

Op plekken waar het landschap het toestaat, zetten we in op intensievere vormen van recreatie waar meer bezoekers op af komen.

Gebieden die zich hiervoor lenen zijn o.a. het gebied tussen Schaijk en Zeeland, **Hemelrijk** maar ook het centrum van Uden en de dorpskernen behoren tot het intensieve recreatienetwerk. Hier willen we de **samenhang en spin-off van de vrijetijdseconomie vergroten**.

Het **centrum van Uden** heeft een belangrijke economische en maatschappelijke functie voor Maashorst, en ook voor de regio. Het centrum heeft een **hoog voorzieningenniveau** en dit willen we **behouden en versterken**.

Uitgangspunten voor het centrum van Uden zijn economisch vitaal, levendig, groen, toegankelijk en herkenbaar.

De dorpscentra van Schaijk, Zeeland, Volkel, Odiliapeel en de kern van Reek zijn aantrekkelijke plekken voor de inwoners en voor de recreant. We verbeteren de aantrekkelijkheid van de dorpscentra zodat deze nog **meer uitnodigend zijn**, bijvoorbeeld om de horeca te bezoeken. We zorgen ervoor dat de kernen en de dorpscentra goed zijn aangesloten op het recreatieve fietsnetwerk en in iedere kern versterken we de mogelijkheden tot verblijven en **overnachten**.

3.4 c Kleinschalig cultuurlandschap behouden/herstellen

In de gehele gemeente hebben we oog voor de historische herkomst van de landschapsstructuur. Deze historische structuren en landschappen zijn authentiek en daarmee ook aantrekkelijk voor de recreant. Waar nog **historische kleinschalige landschapsstructuren** zichtbaar zijn proberen we deze te behouden en versterken. Waar de historische kleinschalige structuren (deels) verloren zijn proberen we deze te herstellen of gebruiken we de historische structuur als inspiratie bij landschapsinrichting waar mogelijk.

3.4 d Lokaal erfgoed behouden en inzetten als recreatieve trekpleister

We zoeken naar manieren om ons lokaal erfgoed in te zetten als unieke **recreatieve trekpleister**. Hiervoor zoeken we verbinding met lokale ondernemers en samenwerkingspartners. We kijken met hen naar mogelijkheden om een robuust erfgoed netwerk te ontwikkelen. Dit netwerk moet het makkelijker maken voor lokale partners om ons erfgoed te gebruiken in hun bedrijvigheid en activiteiten.

(Bouw-)activiteiten vinden plaats met **aandacht voor het aanwezige erfgoed**. Monumenten en cultuurhistorische panden worden zoveel mogelijk beschermd. Ook beschermen we waardevolle archeologische vindplaatsen en versterken we de zichtbaarheid hiervan.

Cultuurhistorie houdt niet op bij de gemeentegrens. Er zijn historische gebeurtenissen die we met de regiogemeenten uitdragen. We versterken de aanhaking bij **regionale thema's en routes**.

Denk hierbij aan het Duits Lijntje, Land van Ravenstein en de Zuider-waterlinie die ons met elkaar verbindt. Deze verhalen mogen niet verloren gaan en daarom worden activiteiten en routes georganiseerd.

terug naar de kaart

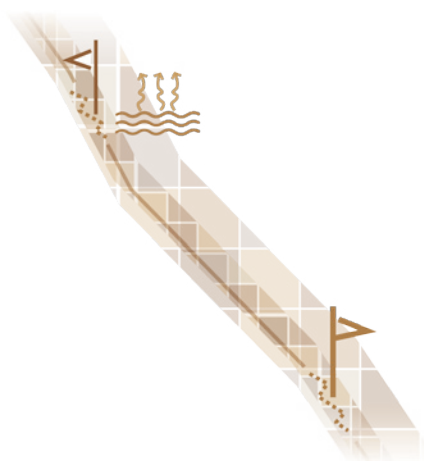
**“Het nieuwe
landschapspark
is er al, je moet het
alleen even zien!”**

PM

(intermezzo recreatie, bijv. **ontwikkeling van landschapspark?**)

terug naar de kaart

3.4 e Geopark realiseren

Voor het gebied met de horsten, slenken en breuken rondom de **Peelrandbreuk** is de ambitie de **UNESCO-status Geopark** te verkrijgen. Hiervoor gaan we de unieke landschappen zichtbaar en beleefbaar maken, waarmee de identiteit van de streek in zijn totaliteit wordt versterkt. Inwoners en stakeholders voelen zich verbonden en ontwikkelen initiatieven die bijdragen aan het geheel.

Er wordt blijvend gewerkt aan bescherming en herstel van het wijstverschijnsel (zie ook op pagina 60) en het ontsluiten hiervan voor een groter publiek. Dit doen we door het verbeteren van het fiets- en wandelnetwerk en de **informatievoorziening** voor de bezoekers in dit gebied. In Maashorst maken we unieke plekken meer zichtbaar zoals het St. Annabos in Uden en het wijstbosje bij Zeeland. Onderdeel van de UNESCO status is een verbinding van het gebied met het onderwijs en het bedrijfsleven.

3.4 f Recreatie als agrarische nevenfunctie

De aanwezigheid van recreanten en bezoekers in het buitengebied biedt **kansen voor nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven**. Denk aan een B&B of een boerderijwinkel. Hiermee is zowel de recreant als de agrarische ondernemer gebaat.

Tevens biedt dit de bezoeker de mogelijkheid om eens te kijken op een agrarisch bedrijf. Het is belangrijk om de koppeling tussen consument en voedselproductie te versterken. Naast recreatie is ook educatie een wenselijke toevoeging aan de agrarische activiteiten.

3.4 g Verblifsrecreatie

(Verblifs)recreatie is onderscheidend en heeft een meerwaarde voor het bestaand aanbod. We stimuleren kwaliteitsverbetering en **ontwikkelmogelijkheden van de bestaande bedrijven**. Er liggen kansen voor bijzonder en uniek.

Aandacht is er voor meerdaags verblijf. De intensiteit van de ontwikkeling in combinatie met bestaande recreatieve functies moet in balans zijn met het gebied (leefbaarheid, infrastructuur, natuur). In de zone van extensieve recreatie kunnen kleinschalige overnachtingsaccommodaties (bijvoorbeeld tourcampings) ontwikkeld worden als nevenactiviteit.

3.4 h Versterken sport en recreatie

We zorgen voor bereikbare sportvoorzieningen voor alle inwoners.

Sportlocaties liggen zoveel mogelijk in een groene omgeving, zijn bereikbaar, toegankelijk en multifunctioneel inzetbaar. Daarnaast stimuleren we het bewegen in de buitenruimte door een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte.

Hoofdstuk 4

[Terug naar inhoudsopgave](#)

[Terug naar hoofdstuk 3](#)

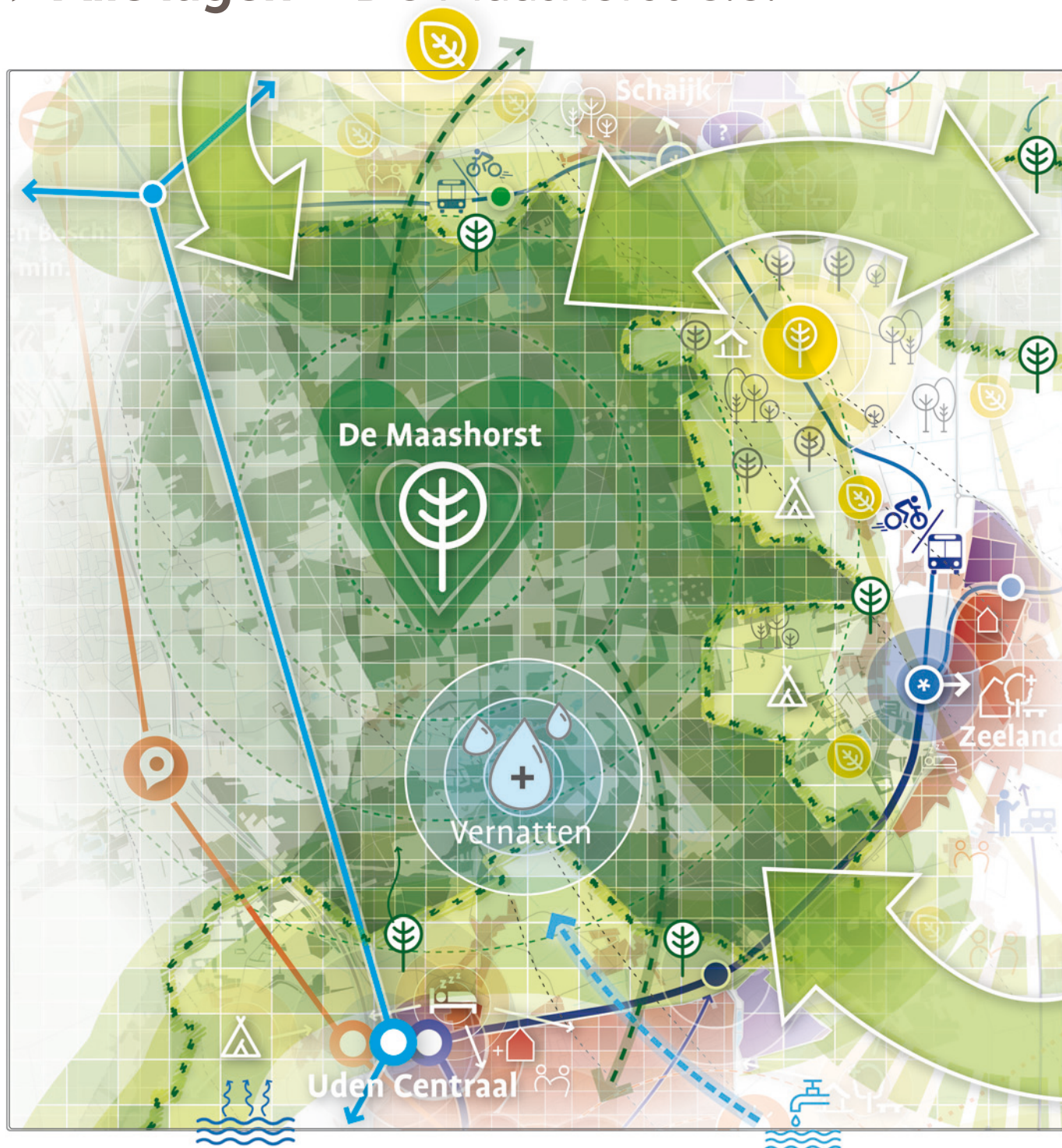
Visie per omgeving

Verder naar hoofdstuk 5

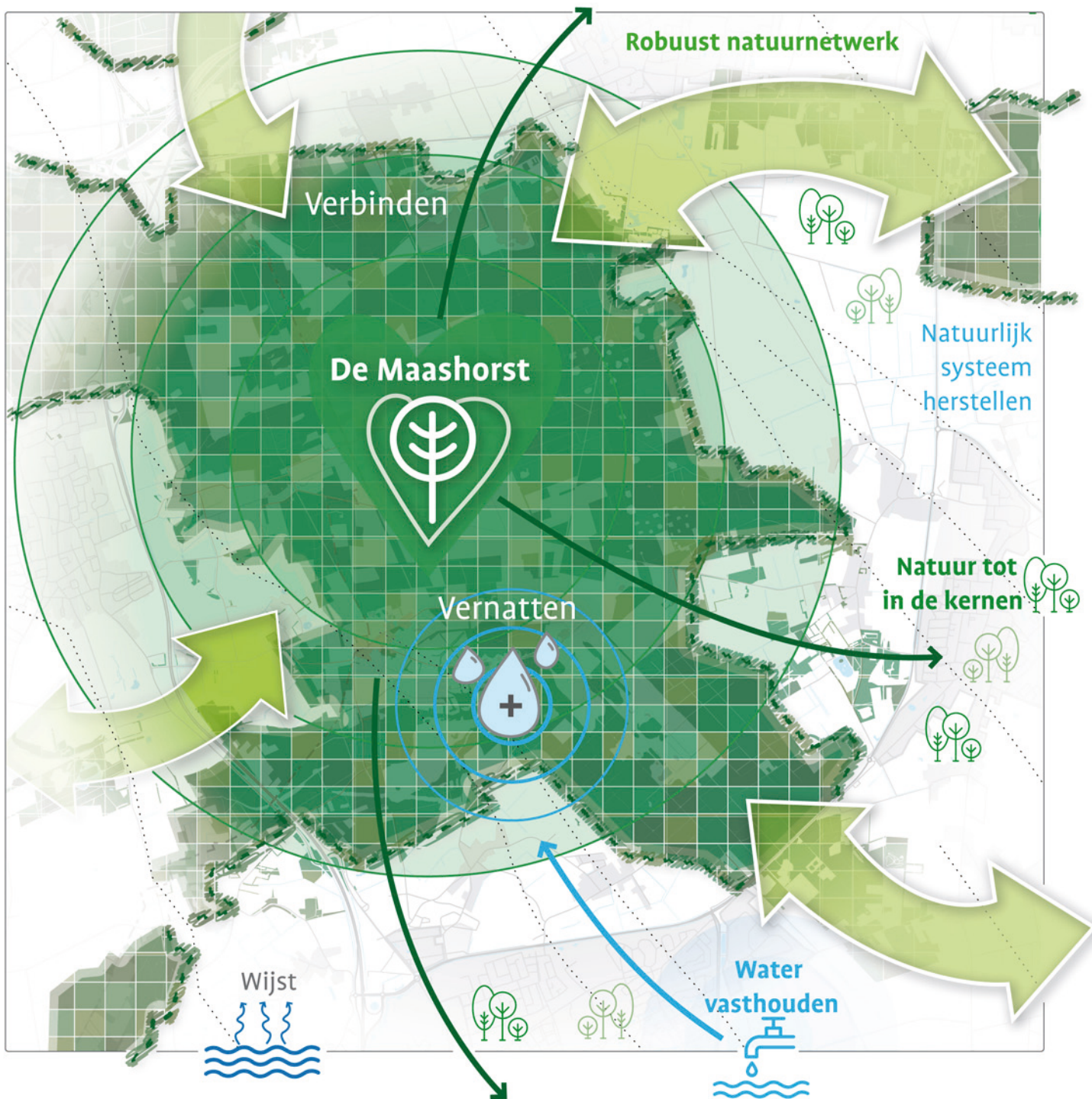

> Alle lagen ~ De Maashorst e.o.

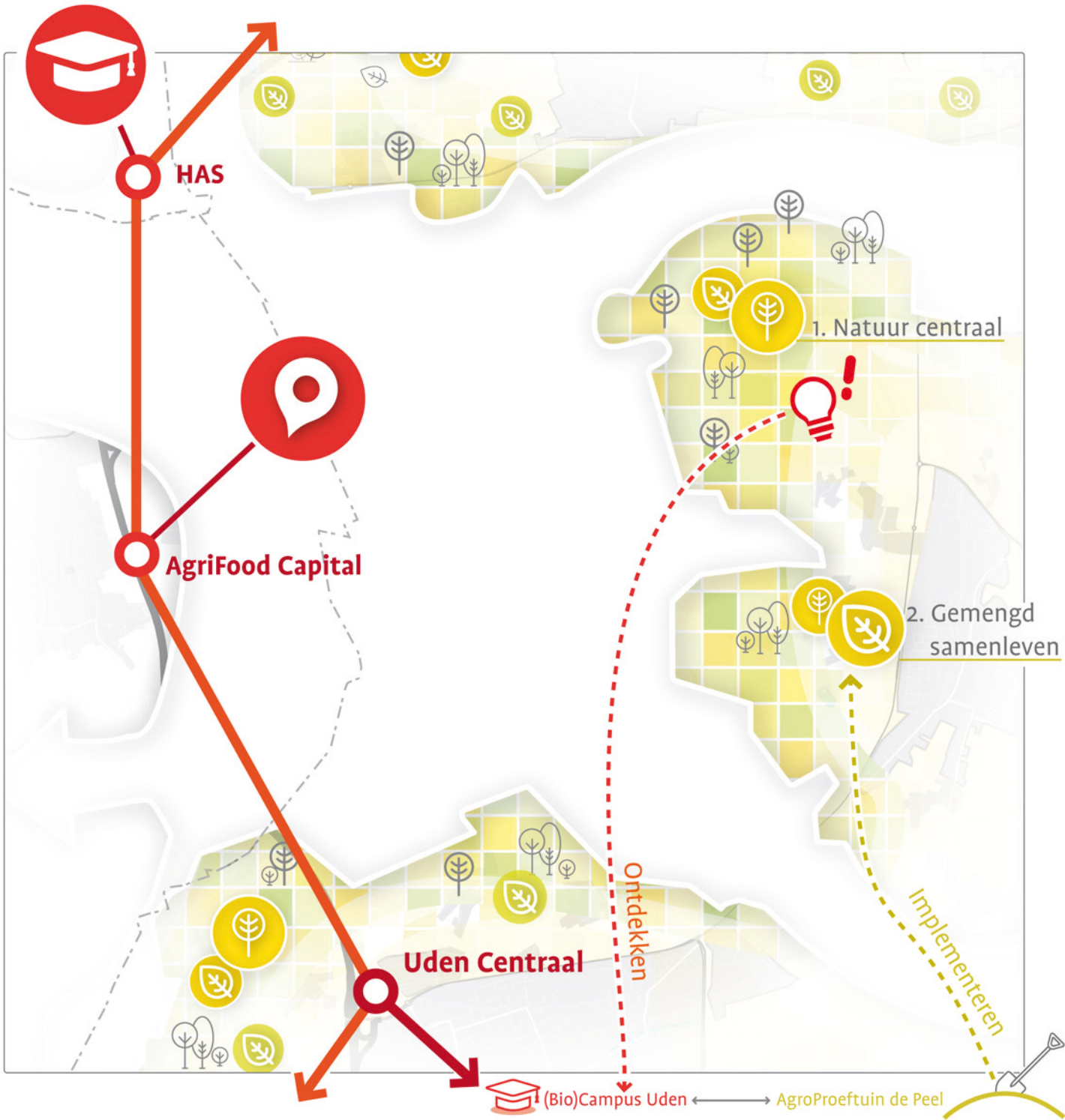
PM

1. Bodem, water & natuur ~ De Maashorst e.o.

We willen de meest natuurlijke gemeente van Brabant worden. De stedelijke natuur en de biodiversiteit in het landelijk gebied lopen vanzelfsprekend over in onze natuurgebieden. Bij elk project geven we ook de natuur een kwaliteitsimpuls.

2. Landbouwtransitie ~ De Maashorst e.o.

De gemeente Maashorst is een landelijke gemeente met veel agrarische bedrijvigheid. Wij zien het als onze opgave om in gezamenlijkheid te zoeken naar agrarische mogelijkheden welke toekomstbestendig zijn, passend bij de karakteristieken van ons landschap en bodem én bijdrage aan een verminderen van de (stikstof) uitstoot.

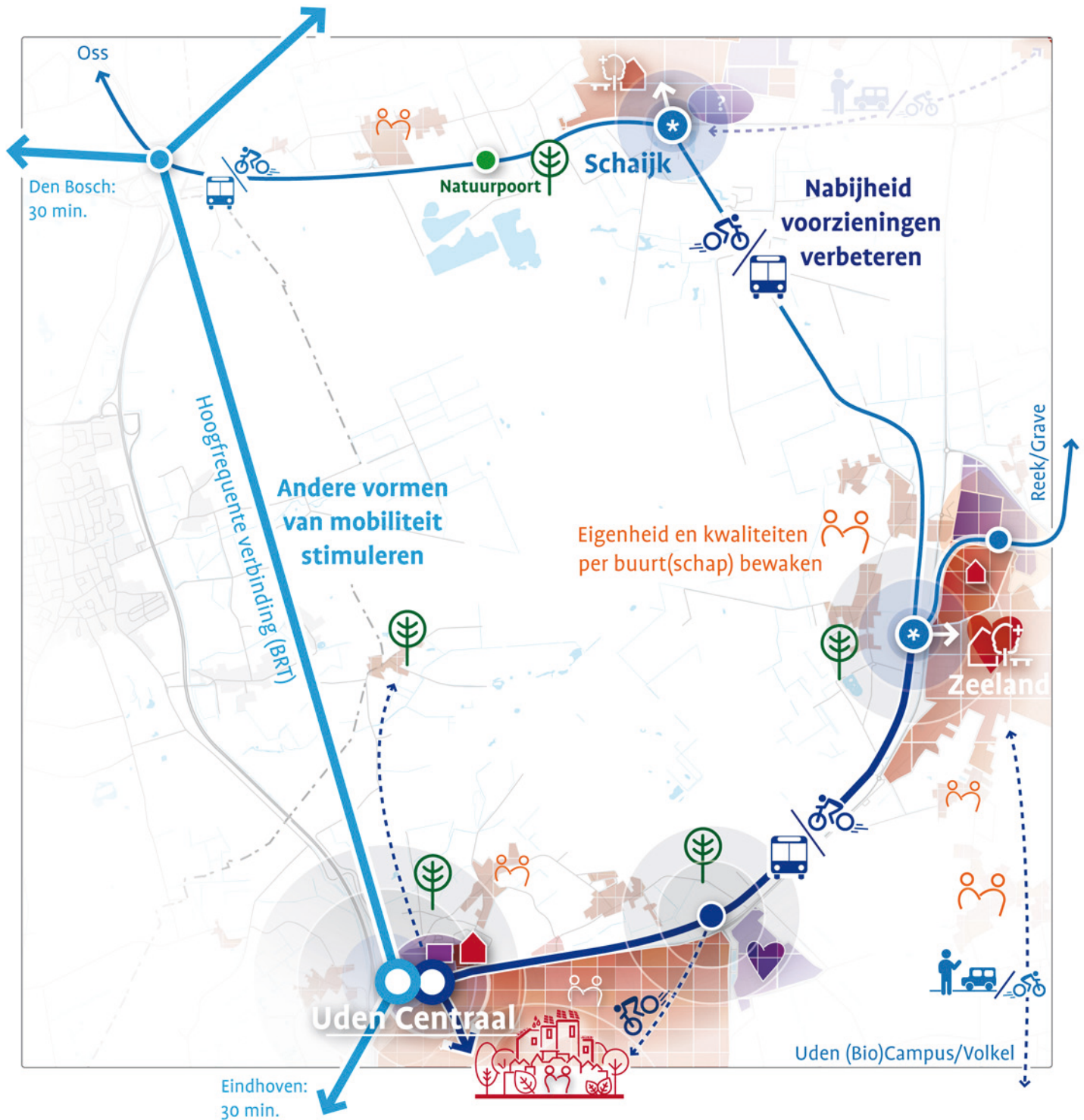
PM

Terug naar
index

3. Verstedelijking ~ De Maashorst e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

Binnen het principe ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’ zetten we ten aanzien van wonen en werken in op het verdichten bij voorzieningen én op het behouden, versterken en beter ontsluiten van de bestaande bebouwde omgeving. Nabijheid staat voorop.

Eigenheid en kwaliteiten per buurt(schap) bewaken

De gemeente maashorst heeft de ambitie een aantrekkelijke plek te zijn om te wonen, te werken en te bezoeken én waar dit in balans is. Ten aanzien van woningbouwontwikkelingen hanteren we het uitgangspunt: ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’. We zijn kritisch op nieuwe toevoegingen.

Passend binnen het DNA van de buurtschap (maat, schaal, historische structuur, opzet, karakteristieke bebouwing e.d. is slechts bij wijze van uitzondering ruimte voor het toevoegen van (een enkele) nieuwe woningen. Nieuwe woningbouw(ontwikkelingen) dienen recht te doen aan het bijzondere karakter van de buurtschap, met respect voor de bestaande (leef) omgeving en voorzien in maatschappelijke meerwaarde (het behoud van historische bebouwing, historische elementen in het landschap en/of versterken van de kwaliteit van natuur en landschap). Om deze reden zijn we zeer terughoudend met het toevoegen van nieuwe woningen in dit gebied en is dit alleen bij wijze van uitzondering mogelijk.

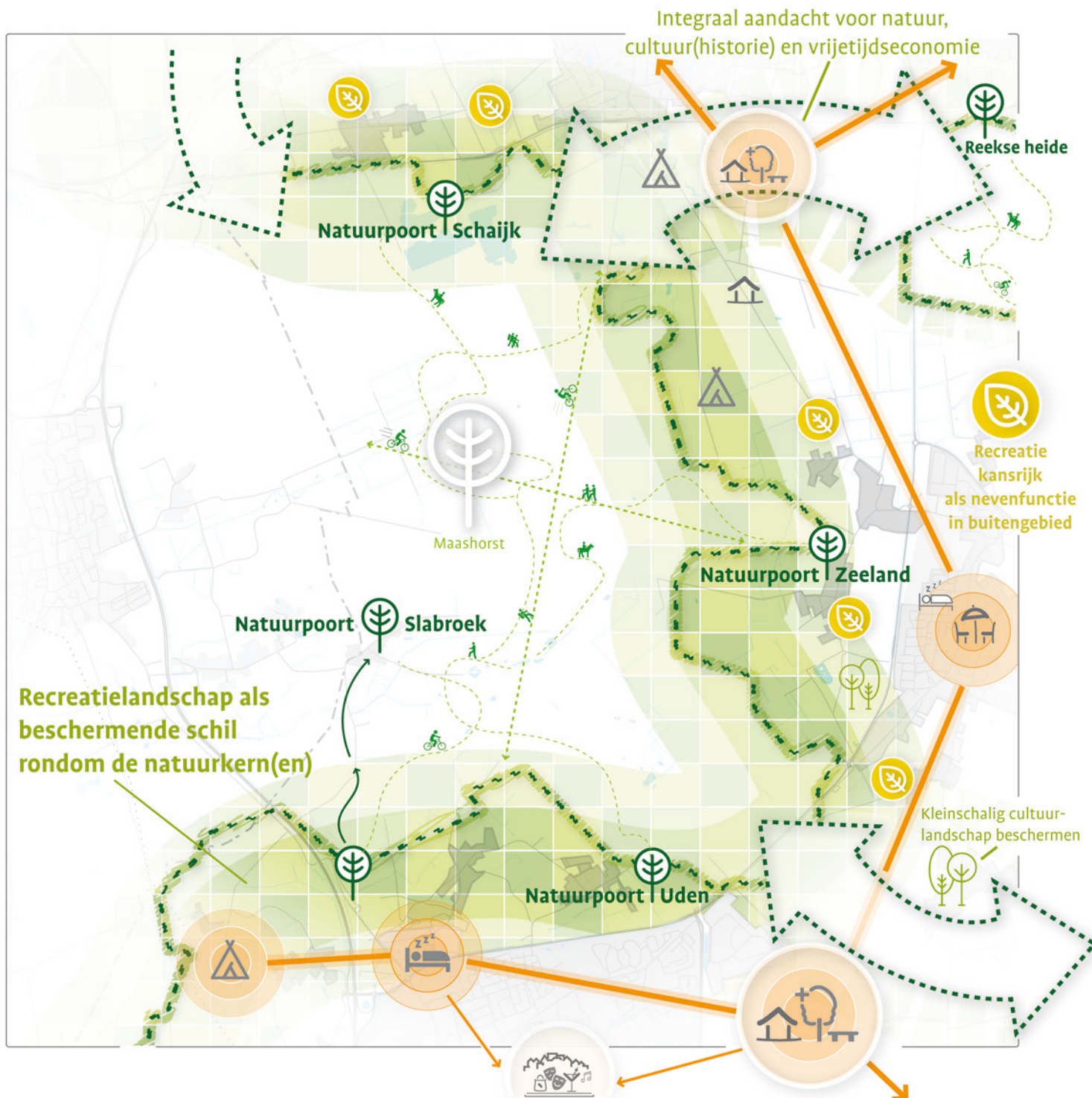
PM

Terug naar
index

4. Recreatie ~ De Maashorst e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De Maashorst is een aantrekkelijke plek om te zijn en we kunnen recreëren in het buitengebied. De ambitie van het college is om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden met een sterke recreatieve sector.

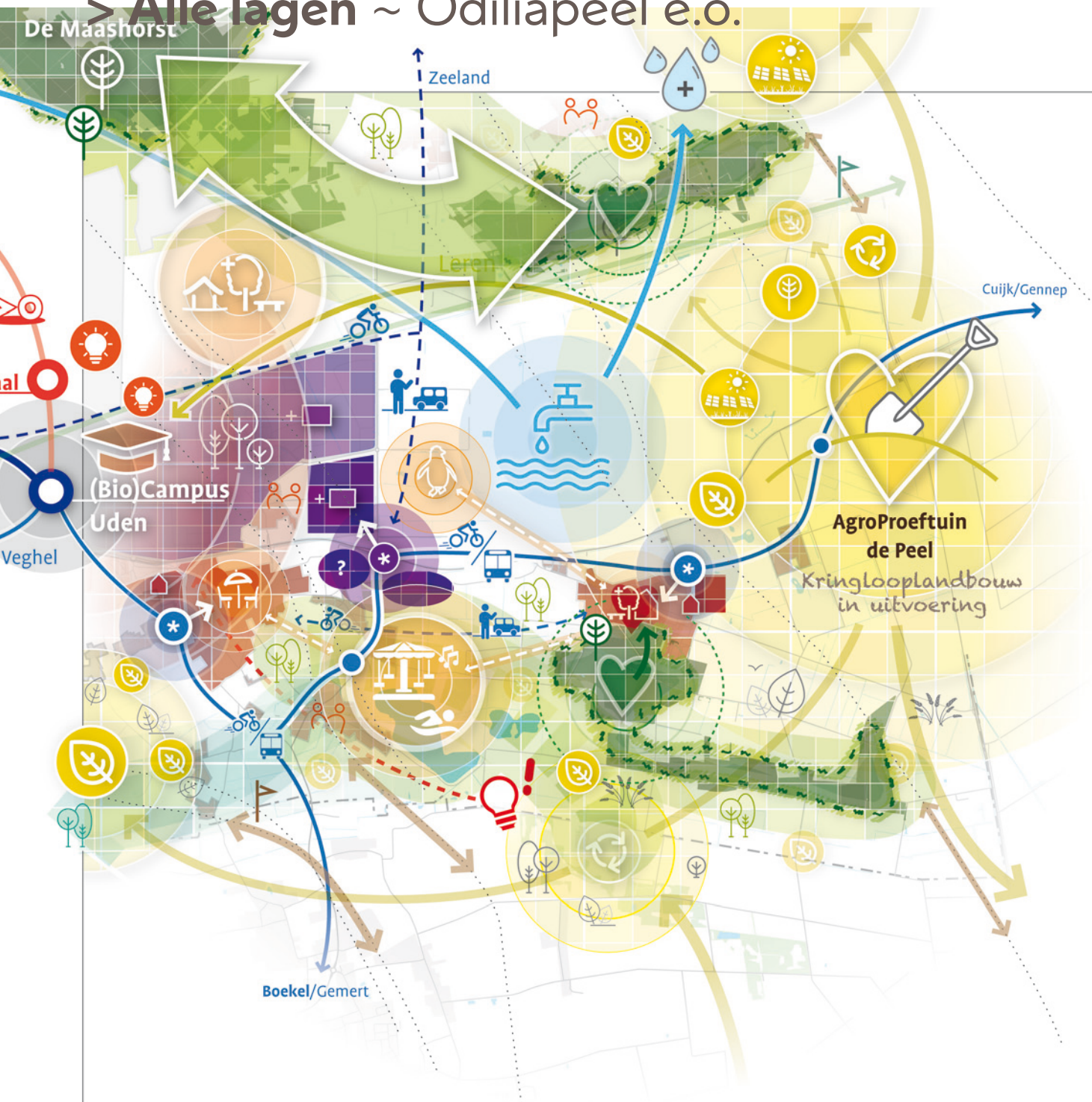
Natuur en recreatie

De Maashorst neemt in het Natuurnetwerk Brabant een belangrijke positie in vanwege de omvang van het gebied en de diversiteit in de natuur. In het hart van De Maashorst ligt de nadruk op rust voor de natuur. Recreatie is hier mogelijk, maar alleen in zeer extensieve vorm, zoals wandelen, fietsen, ruiters. De grote grazers zoals de Wisenten en Taurussen hebben een belangrijke trekpleister en hebben zelfs internationale trekkracht. Deze kracht willen we versterken waarbij het zeer belangrijk is dat de natuur niet verstoord wordt. Ook versterken we in dit gebied de archeologische aspecten zoals de grafheuvels. In de bosschil hieromheen is meer ruimte voor recreatie. Hier ligt een fijnmaziger netwerk van wandel- en fietsroutes en ook speelplekken, hondenslooplegebieden. Dit netwerk gaan we versterken. In 2040 is de bestaande natuurschil naar buiten toe uitgebreid en is het omliggende agrarische landschap recreatief aantrekkelijker geworden.

In het noorden van De Maashorst versterken we de aanwezige recreatieve vakantieparken waarbij de balans met de natuur van groot belang is. In het oosten van de Maashorst richting Zeeland ligt een schil waar we het omvormen van agrarische bedrijvigheid richting extensieve vormen van recreatie stimuleren. Aan de Udense kant versterken we de recreatieve functie van De Maashorst. We versterken zowel de recreatieve mogelijkheden in het gebied Uden Noord als in het gebied rondom Naat Piek. Uden Noord is een locatie nabij de snelweg waardoor dit gebied zeer geschikt is voor intensieve vormen van recreatie, zoals het foodcourt, hotel, golfbaan, wellness. De inmiddels aanwezige functies Foodcourt en Hotel van der Valk hebben een

belangrijke economische en recreatieve meerwaarde, we zetten in op versterking van deze al aanwezige functies. Om de recreatieve druk te verspreiden versterken we de verbindingen naar andere natuurgebieden en de extensieve mogelijkheden voor recreatie in de andere natuurgebieden.

De Maashorst

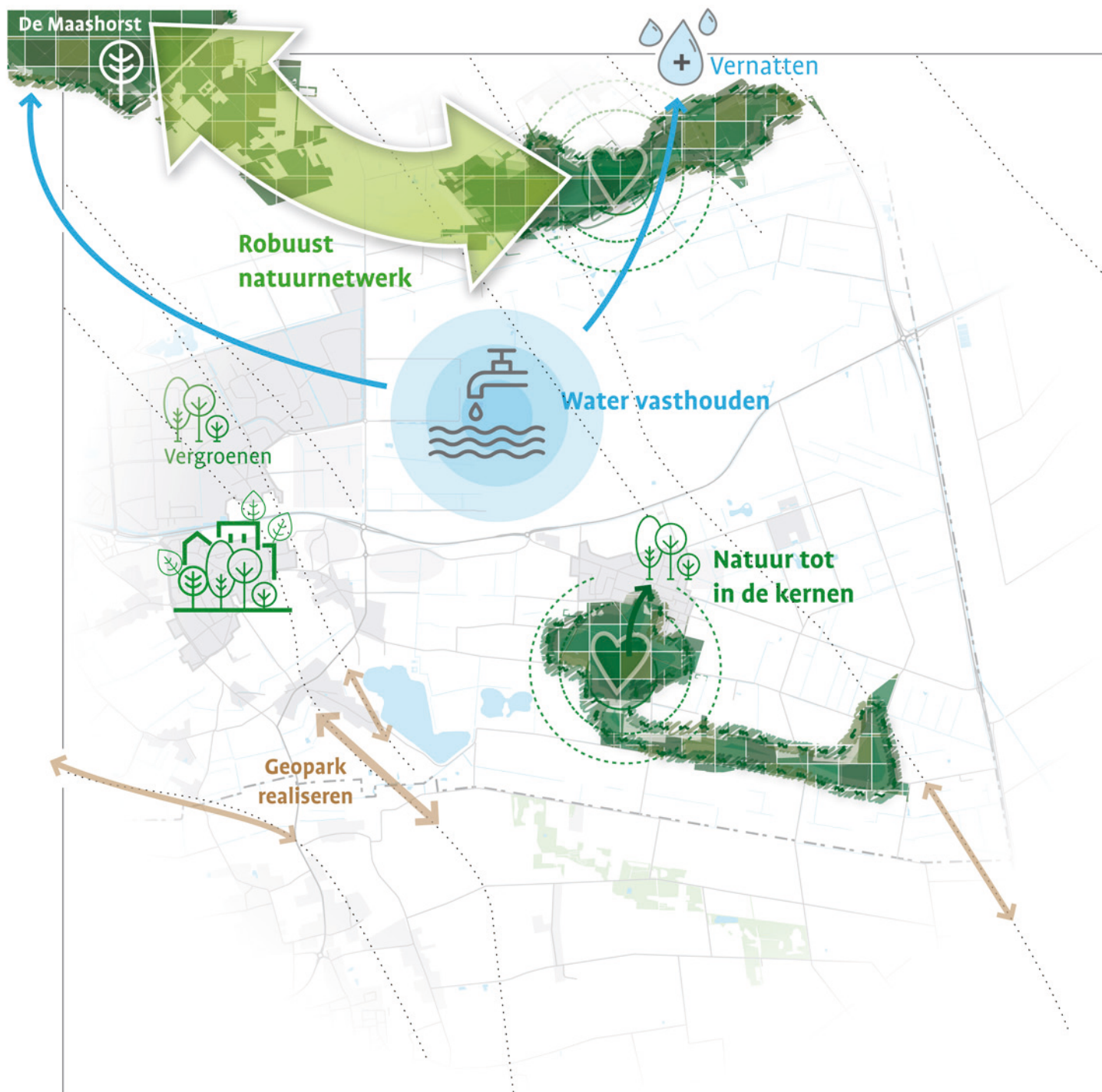
PM

Terug naar
index

1. Bodem, water & natuur ~ Odiliapeel e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

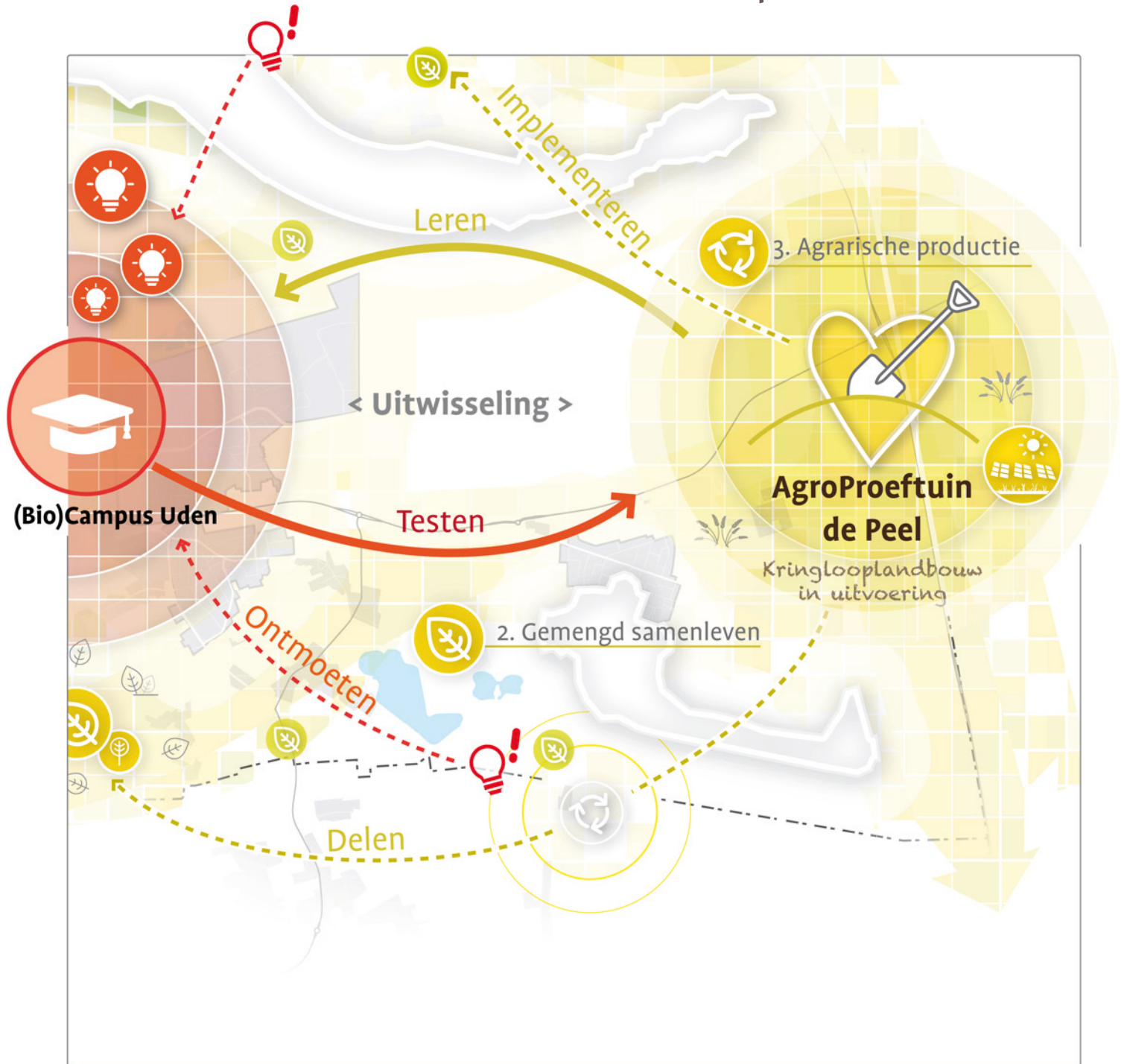
We willen de meest natuurlijke gemeente van Brabant worden. De stedelijke natuur en de biodiversiteit in het landelijk gebied lopen vanzelfsprekend over in onze natuurgebieden. Bij elk project geven we ook de natuur een kwaliteitsimpuls.

Terug naar
index

2. Landbouwtransitie ~ Odiliapeel e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De gemeente Maashorst is een landelijke gemeente met veel agrarische bedrijvigheid. Wij zien het als onze opgave om in gezamenlijkheid te zoeken naar agrarische mogelijkheden welke toekomstbestendig zijn, passend bij de karakteristieken van ons landschap en bodem én bijdrage aan een vermindering van de (stikstof) uitstoot.

In het voormalige LOG gebied heeft de agrarische sector zich verder kunnen ontwikkelen. We zien in overwegende mate een agrarisch productielandschap, wat past bij de grootschaligheid van het landschap. We zien ook dat het agrarisch grondgebruik effect heeft op bodem, natuur, water en het woon- en leefklimaat.

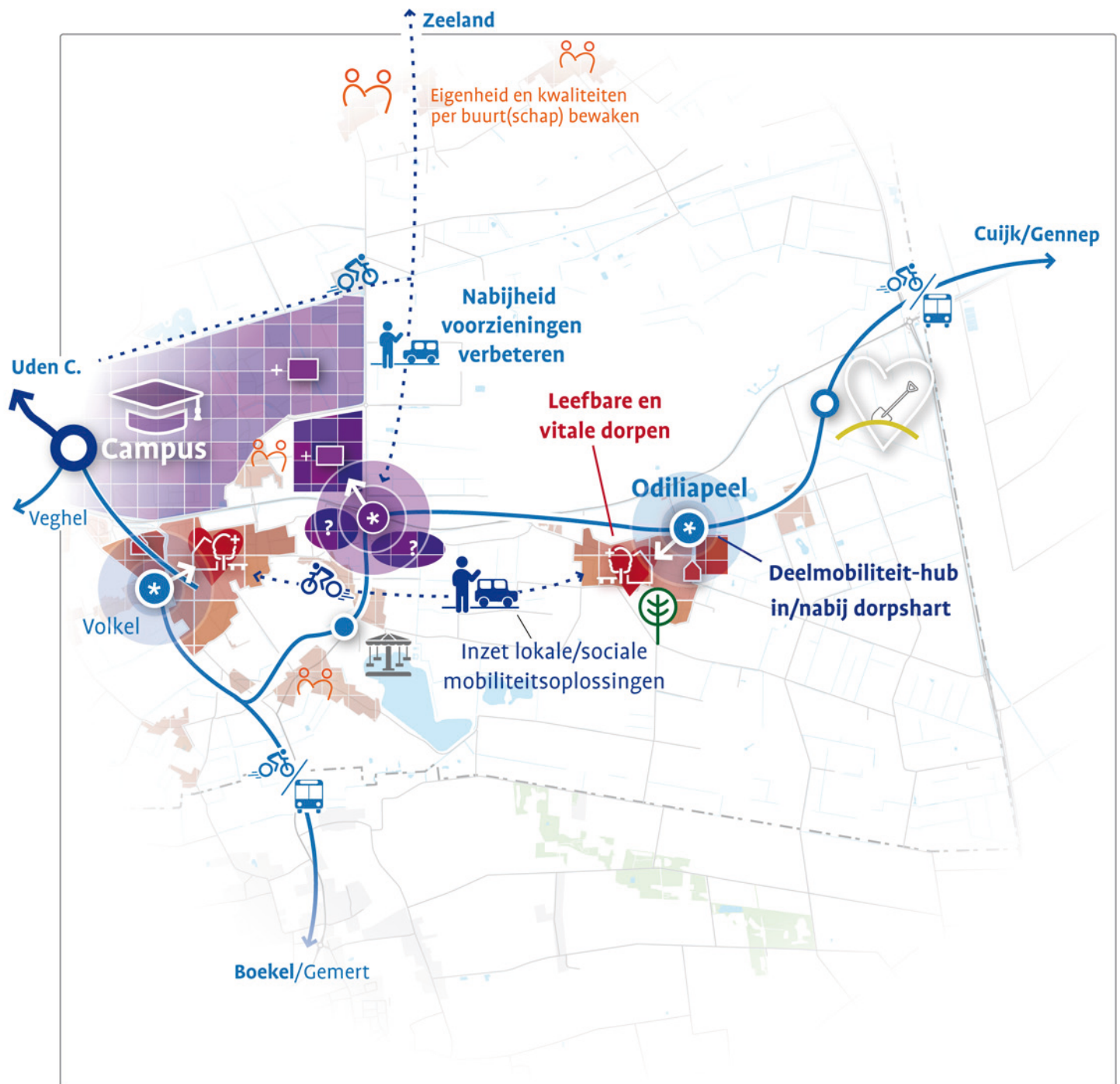
PM

Terug naar
index

3. Verstedelijking ~ Odiliapeel e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

Binnen het principe ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’ zetten we ten aanzien van wonen en werken in op het verdichten bij voorzieningen én op het behouden, versterken en beter ontsluiten van de bestaande bebouwde omgeving. Nabijheid staat voorop.

De gemeente Maashorst heeft de ambitie een aantrekkelijke plek te zijn om te wonen, te werken en te bezoeken én waar dit in balans is. Ook in de kleine kernen zoals Odiliapeel hechten wij er aan dat inwoners, zoveel als mogelijk, in de kern kunnen blijven wonen waar men vandaan komt en kunnen binnen de kern (nagenoeg) alle stappen in hun wooncarrière kunnen maken. Dat vraagt om een diverse woningvoorraad, passend bij de kern Odiliapeel (met behoudt van authenticiteit van de kern) waarmee we een sterke en zelfredzame gemeenschap behouden.

Binnen het principe ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’ zetten we ten aanzien van wonen in op het behouden en versterken van de bestaande woningvoorraad. Het vergroten van de toekomstbestendigheid (door bijvoorbeeld het vergroten van het aandeel levensloopbestendige woningen), diversiteit en de betaalbaarheid. Ook moet er aandacht zijn voor het bouwen voor starters zodat ook deze in de eigen kern kunnen blijven wonen. Het bouwen voor starters is van belang om aanwas in het dorp te behouden en het draagvlak voor bestaande voorzieningen op het gewenste niveau.

We hanteren voor de kern Odiliapeel het principe van ‘bouwen voor eigen behoefte’, waarmee we nieuwbouw enkel inzetten om te voorzien in de lokale woningbehoefte (zowel kwantitatief als kwalitatief). Naast de bekende uitbreidingslocatie “Odiliapeel-Oost” ligt de focus daarbij op inbreiding- en transformatie binnen het bestaande bebouwd gebied. Dit kunnen bijvoorbeeld voormalige bedrijfspanden zijn. Ook in Odiliapeel is het van belang om de te kijken naar het verduurzamen van de bebouwde omgeving zodat deze klimaat adaptief is, hitte stress voorkomt en water ter plaatse geborgd.

Van belang voor de leefbaarheid is een zo compleet mogelijk aanbod aan voorzieningen. De toegankelijkheid van dagelijkse voorzieningen en zorg is voor de inwoners belangrijk. In de kern is nu een supermarkt aanwezig en enkele maatschappelijke/zorgvoorzieningen zoals een fysio, huisartsenpraktijk, bibliotheek en basisschool. Deze willen we voor de kern behouden en we stimuleren

daarnaast initiatieven op gebied van kleinschalige bedrijvigheid om daarmee de leefbaarheid op peil te houden.

Niet elke voorziening kan in de kern aanwezig zijn, we kunnen er wel voor zorgen dat voorzieningen goed bereikbaar zijn vanuit de kern. Voor overige voorzieningen is Odiliapeel al snel aangewezen op Volkel en Uden. Wij achten het van belang dat deze kernen vanuit Odiliapeel niet alleen goed bereikbaar zijn met de auto maar óók met het openbaar vervoer en de (deel)fiets waardoor Odiliapeel integraal onderdeel uitmaakt van het duurzame mobiliteitsnetwerk binnen de gemeente Maashorst.

Om bewoners van Odiliapeel langer thuis te kunnen laten wonen zou ook in deze kern naar sociale vormen van vervoer gekeken moeten worden. Zoals deelvervoer en buurtbusjes. Dit zodat een ieder in de samenleving mee kan doen en zolang mogelijk thuis kan wonen in eigen kern.

Cultuurhistorie

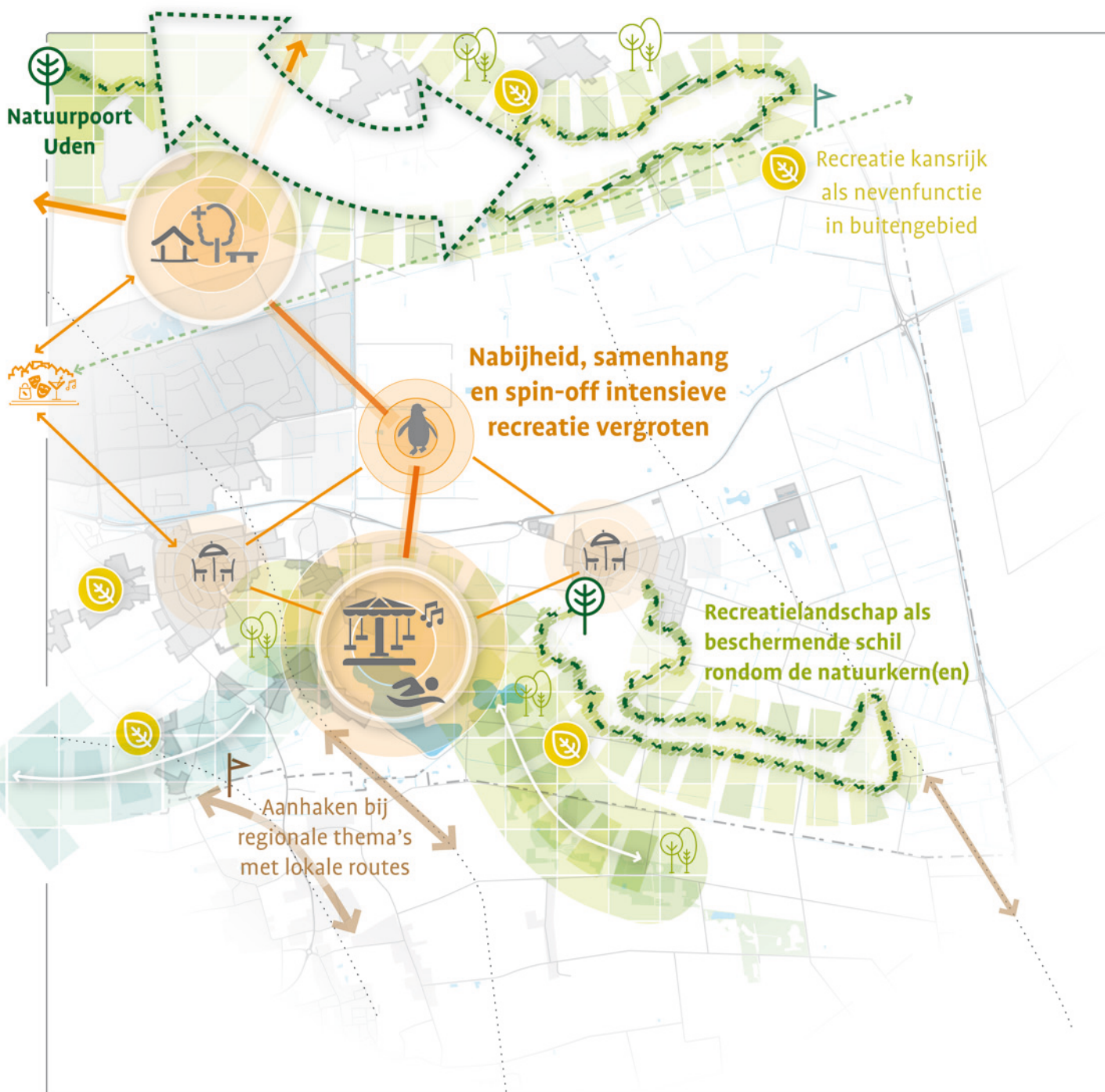
De kerk in Odiliapeel betreft een Rijksmonument ontworpen door Jan de Jong volgens de filosofie van de Bossche School. Hierdoor heeft de kerk architectonisch en als monument veel waarde. De kerk is momenteel echter grotendeels buiten gebruik. Om de kerk toekomst bestendig te houden zou een herbestemming mogelijkheden bieden. Behalve het vinden van een juiste functie is de monumentale waarde van de kerk behalve een reden voor behoud ook meteen een uitdaging. Aangezien hiermee met zorg omgegaan moet worden. Hierdoor is niet elke functie inpasbaar. In het kader van de het behoud van de identiteit en cultuurhistorie van de kern denken wij als gemeente graag mee in deze herbestemming en faciliteren waar mogelijk.

Terug naar
index

4. Recreatie ~ Odiliapeel e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De Maashorst is een aantrekkelijke plek om te zijn en we kunnen recreëren in het buitengebied. De ambitie van het college is om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden met een sterke recreatieve sector.

Natuur en recreatie

We versterken de verbinding van de Odiliapeelse bossen met de andere natuurgebieden, zoals De Maashorst, Trentse Bossen, Geopark, omgeving Leijgraaf, Bedafse Bergen en natuurgebied De Peel. Aan de zuidkant van de Odiliapeelse bossen stimuleren we extensieve kleinschalige recreatie. We zorgen ook voor de verbinding met de intensievere recreatiegebieden zoals Hemelrijk, dierentuin ZieZoo, Uden Centrum.

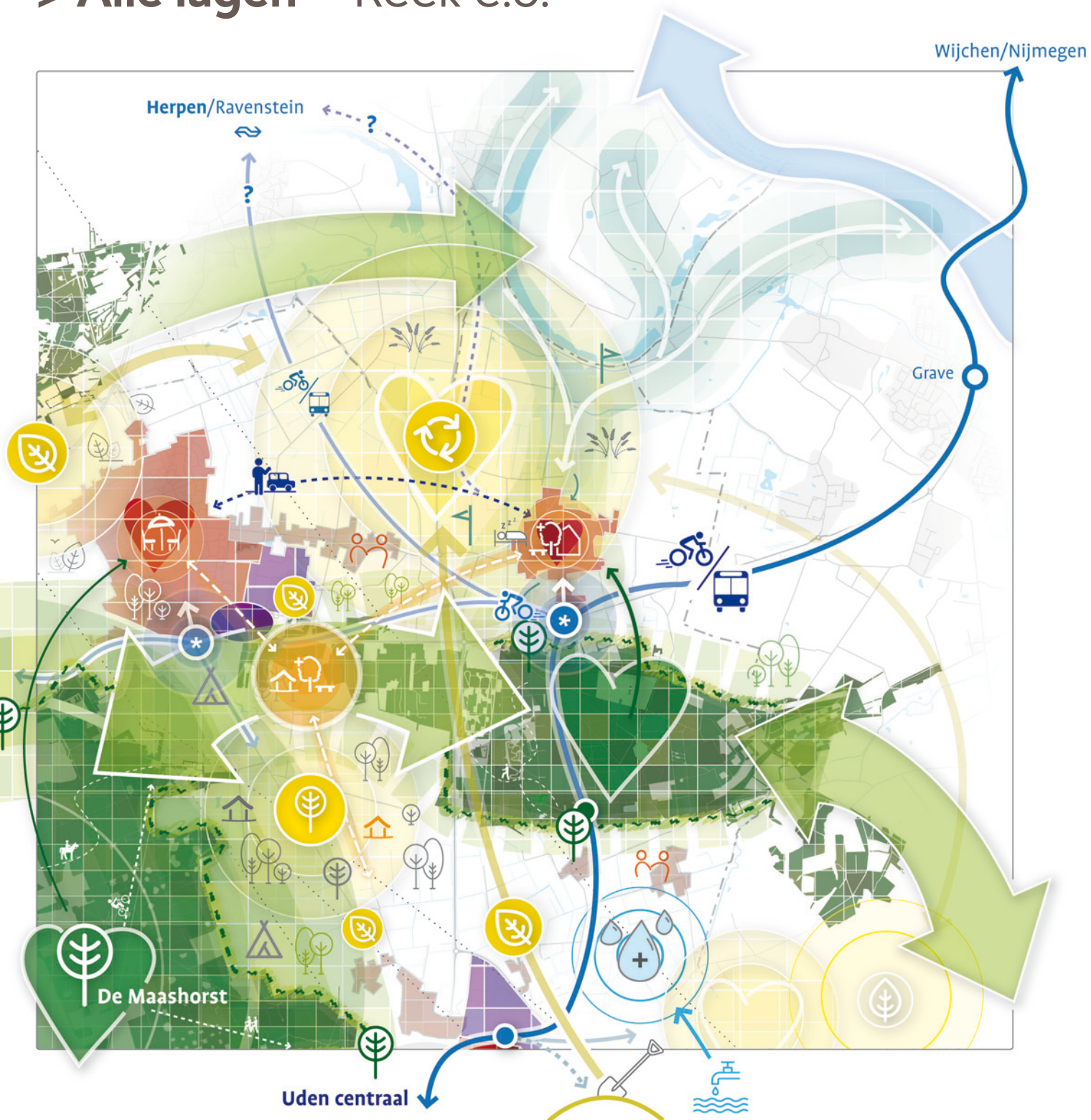
Centrum Odiliapeel

We verbeteren de aantrekkelijkheid van het centrum van Odiliapeel rondom het Terra Victaplein zodat deze meer uitnodigen om te verblijven en de horeca te bezoeken. We zorgen ervoor dat het centrum goed blijft aangesloten op het recreatieve fietsnetwerk, we brengen de natuur tot in de kern en we versterken de mogelijkheden tot verblijven en overnachten.

Terug naar
index

> Alle lagen ~ Reek e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

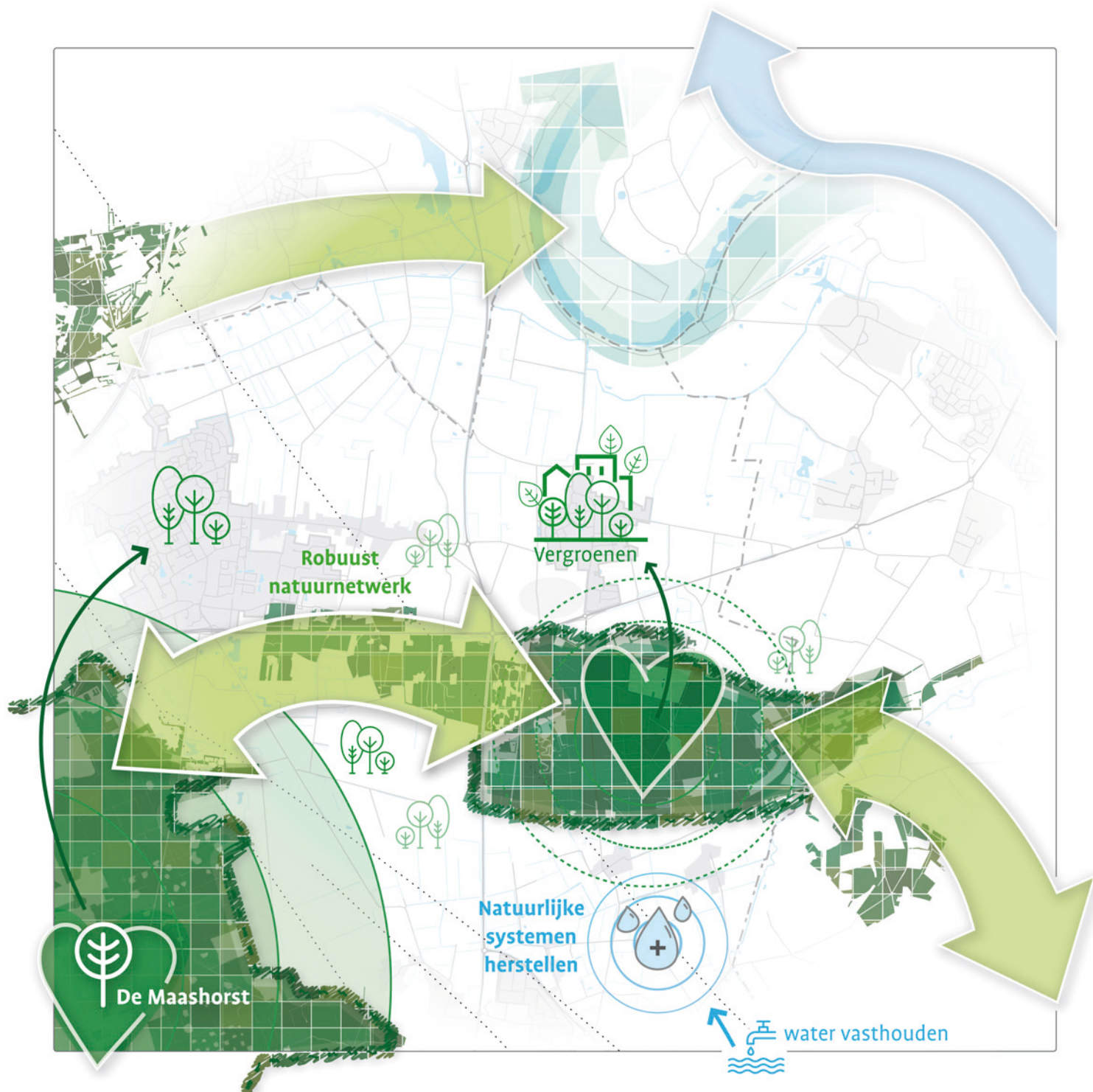
ZEELAND

PM

Terug naar
index

1. Bodem, water & natuur ~ Reek e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

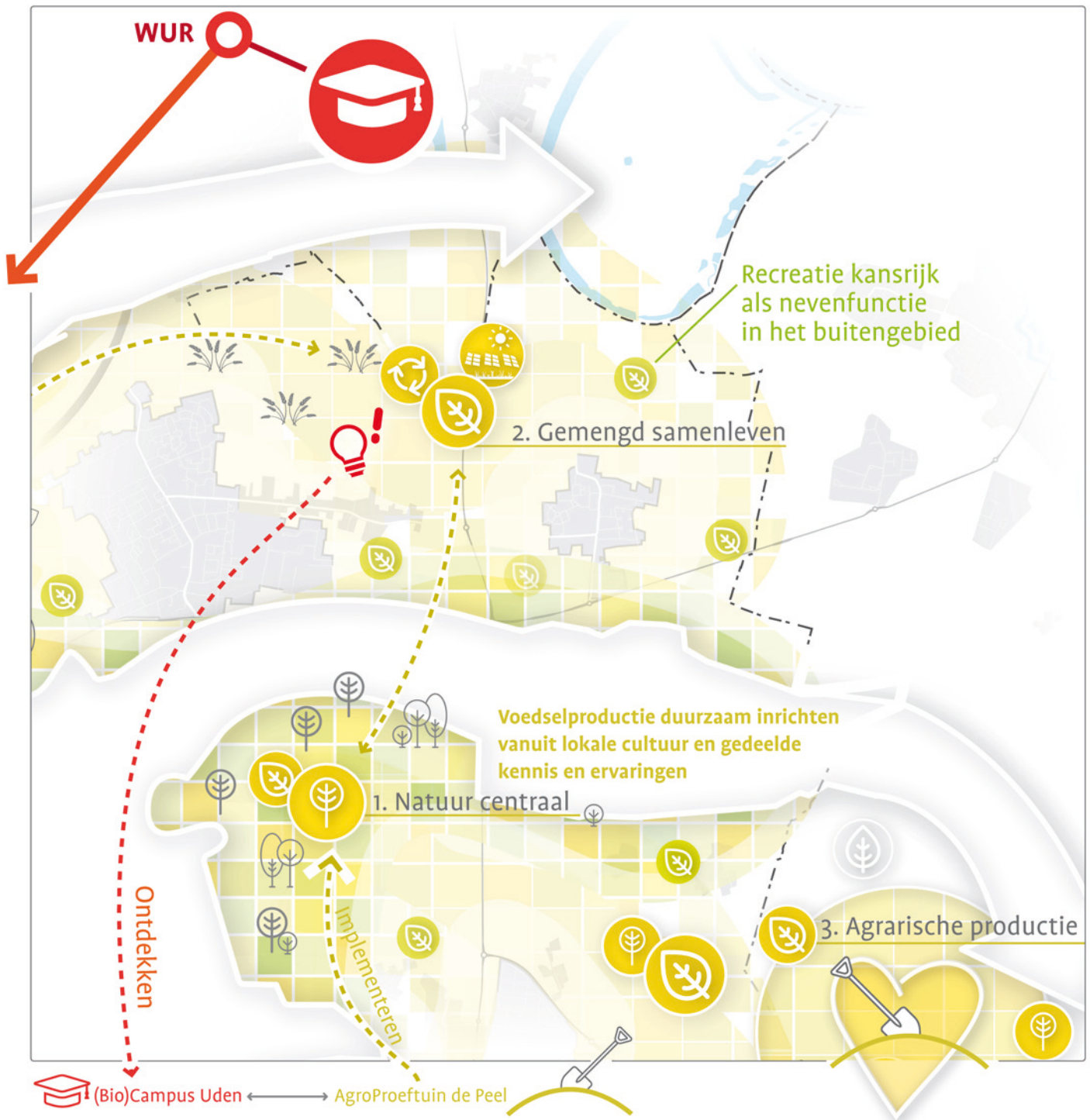
ZEELAND

We willen de meest natuurlijke gemeente van Brabant worden. De stedelijke natuur en de biodiversiteit in het landelijk gebied lopen vanzelfsprekend over in onze natuurgebieden. Bij elk project geven we ook de natuur een kwaliteitsimpuls.

Terug naar
index

2. Landbouwtransitie ~ Reek e.o.

De gemeente Maashorst is een landelijke gemeente met veel agrarische bedrijvigheid. Wij zien het als onze opgave om in gezamenlijkheid te zoeken naar agrarische mogelijkheden welke toekomstbestendig zijn, passend bij de karakteristieken van ons landschap en bodem én bijdrage aan een vermindering van de (stikstof) uitstoot.

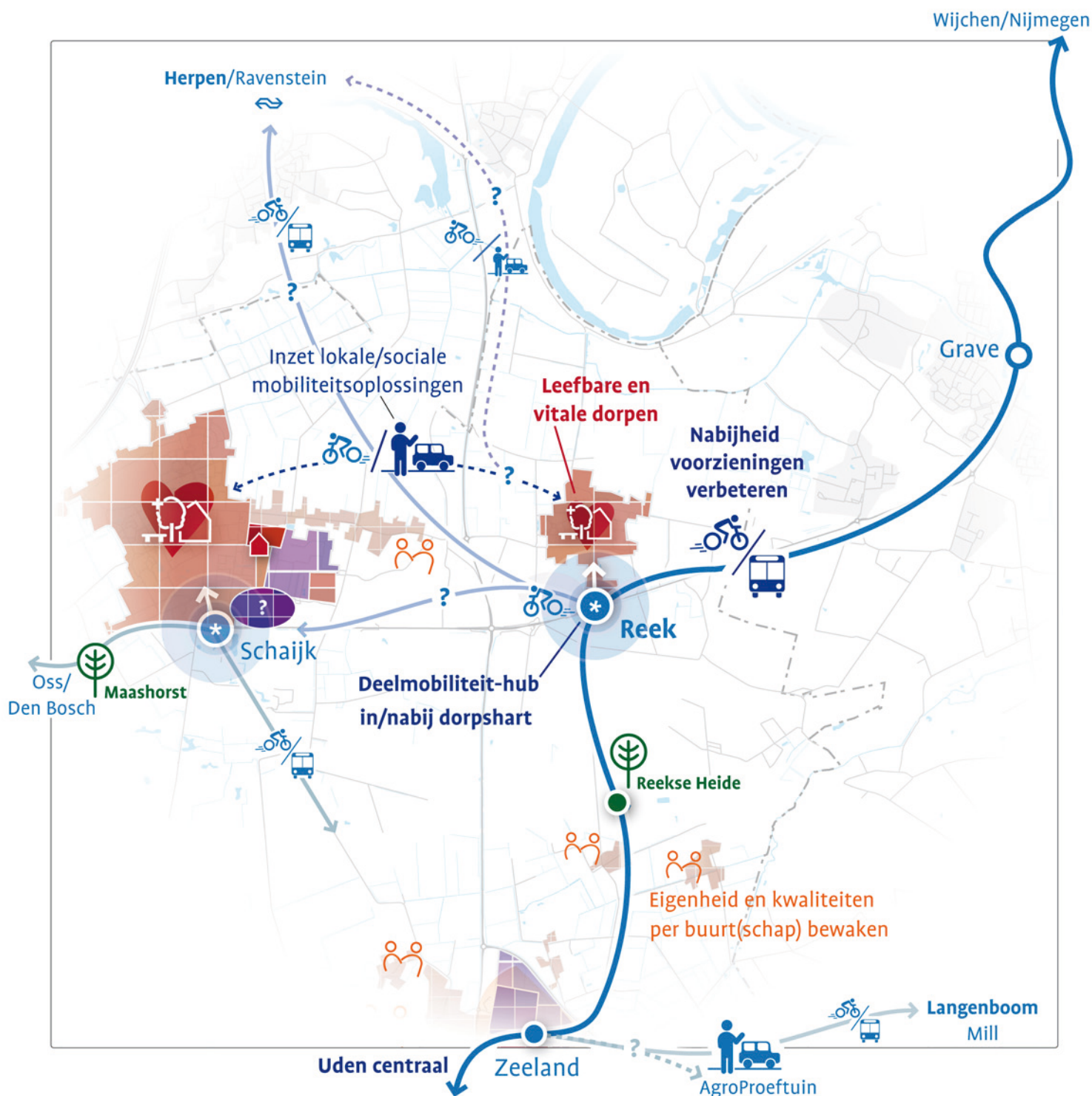
Nabij de Reekse Heide stimuleren we (kleinschalige) recreatieve voorzieningen en kunnen bedrijven nevenactiviteiten hiervoor ontwikkelen. Hiermee kunnen we stimuleren dat bezoekers gaan wandelen en fietsen in dit gebied i.p.v. in natuurgebied De Maashorst waardoor er spreiding kan plaatsvinden. We stimuleren de recreatie richting de Maas, Keent, Zuiderwaterlinie, Land van Ravenstein, beekdal van De Raam (tussen Grave en Langenboom).

PM

Terug naar
index

3. Verstedelijking ~ Reek e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

Binnen het principe ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’ zetten we ten aanzien van wonen en werken in op het verdichten bij voorzieningen én op het behouden, versterken en beter ontsluiten van de bestaande gebouwde omgeving. Nabijheid staat voorop.

De gemeente Maashorst heeft de ambitie een aantrekkelijke plek te zijn om te wonen, te werken en te bezoeken én waar dit in balans is. Ook in de kleine kernen zoals Reek hechten wij er aan dat inwoners, zoveel als mogelijk, in de kern kunnen blijven wonen waar men vandaan komt en men binnen de kern (nagenoeg) alle stappen in hun wooncarrière kunnen maken. Dat vraagt om een diverse woningvoorraad, passend bij Reek (met behoudt van authenticiteit van de kern) waarmee we een sterke en zelfredzame gemeenschap behouden.

Binnen het principe ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’ zetten we ten aanzien van wonen in op het behouden en versterken van de bestaande woningvoorraad. Het vergroten van de toekomstbestendigheid (door bijvoorbeeld het vergroten van het aandeel levensloopbestendige woningen), diversiteit en de betaalbaarheid. Ook moet er aandacht zijn voor het bouwen voor starters zodat ook deze in de eigen kern kunnen blijven wonen. Met de kavels op Reek-Zuid is hiermee al een start gemaakt. Het bouwen voor starters is van belang om aanwas in het dorp te behouden en het draagvlak voor bestaande voorzieningen op het gewenste niveau.

We hanteren voor de kern Reek het principe van ‘bouwen voor eigen behoefte’, waarmee we nieuwbouw enkel inzetten om te voorzien in de lokale woningbehoefte (zowel kwantitatief als kwalitatief). Omdat inbreiden vaak gepaard gaat met intensivering is het de vraag of dit altijd mogelijk is in Reek zonder aantasting van het bestaande karakter. Voorstelbaar is dan ook dat ontwikkelingen aan de rand van Reek meer mogelijkheden bieden. Met name tussen Reek en Reek-Zuid liggen hiervoor de mogelijkheden. Met de verplaatsing van de tennisvereniging en Reek-Zuid is hiermee al een start gemaakt. De achterlaat locatie van de tennisvereniging is een mogelijkheid om het inbreidingsprincipe ook in Reek toe te passen.

Van belang voor de leefbaarheid is een zo compleet mogelijk aanbod aan voorzieningen. De toegankelijkheid van dagelijkse voorzieningen en zorg is voor de inwoners belangrijk. Belangrijk is de toegankelijkheid tot zorg, onderwijs, horeca, sport, recreatie en dagelijkse bood-

schappen. Wat aanwezig is willen we behouden. Wat er niet is, moet goed bereikbaar zijn.

Niet elke voorziening kan in de kern aanwezig zijn, we kunnen er wel voor zorgen dat voorzieningen goed bereikbaar zijn vanuit de kern. Voor bepaalde voorzieningen is Reek al snel aangewezen op Schaijk en Zeeland. Wij achten het van belang dat deze kernen vanuit Reek niet alleen goed bereikbaar zijn met de auto maar óók met het openbaar vervoer en de (deel) fiets waardoor Reek integraal onderdeel uitmaakt van het duurzame mobiliteitsnetwerk binnen de gemeente Maashorst.

Om bewoners van Reek langer thuis te kunnen laten wonen zou ook in deze kern naar sociale vormen van vervoer gekeken moeten worden. Zoals deelvervoer en buurtbusjes. Dit zodat een ieder in de samenleving mee kan doen en zolang mogelijk thuis kan wonen in eigen kern.

Bedrijfsmatige activiteiten worden met name ontplooid bij Reek-Zuid tegelijkertijd liggen er ook op het recreatieve vlak kansen voor Reek. Gelegen tussen de Maas en de Maashorst bestaat er het potentieel om te profiteren van het recreatieve economie op het moment de recreant langs de Maas via Reek de Maashorst weet te vinden en visa versa. Er liggen kansen om dit meer te stimuleren.

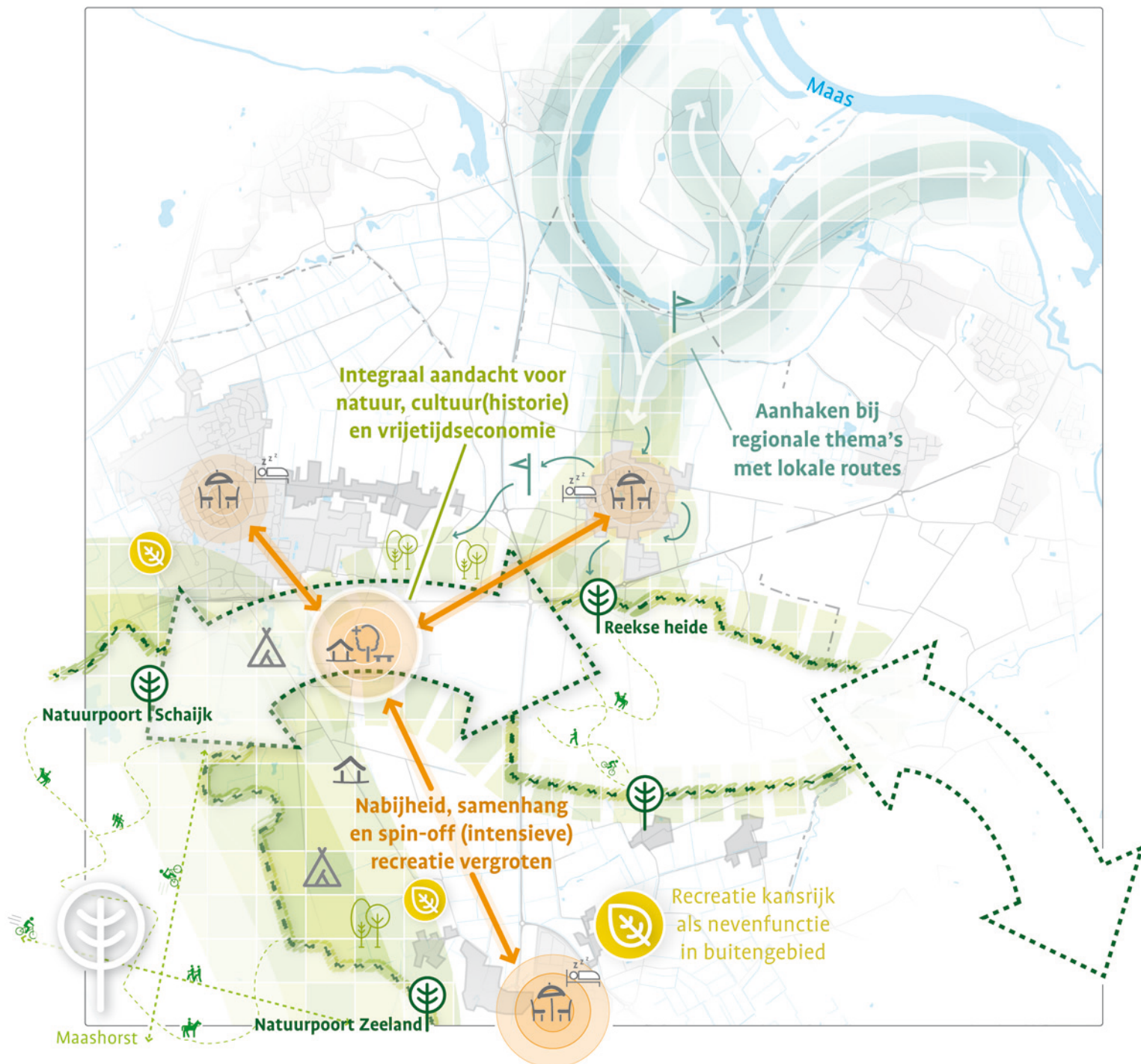
Cultuurhistorie

We behouden en beschermen de karakteristiek en cultuurhistorie van Reek. Iedere kern binnen de gemeente Maashorst heeft mede hierdoor zijn eigen identiteit. Bij ontwikkelingen dient er rekening gehouden te worden met deze waarden. Zo zijn er onder andere in rondom de Monseigneur Borretstraat en de Heijtmorgen enkele prominente historische gebouwen aanwezig. De toekomst van Reek moet in harmonie en met respect voor deze cultuurhistorische panden vormgegeven worden. Onderdeel hiervan is inzicht in bestaande (potentieel) waardevolle elementen, die behouden moeten blijven om de identiteit van de kern te behouden en te versterken.

Terug naar
index

4. Recreatie ~ Reek e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De Maashorst is een aantrekkelijke plek om te zijn en we kunnen recreëren in het buitengebied. De ambitie van het college is om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden met een sterke recreatieve sector.

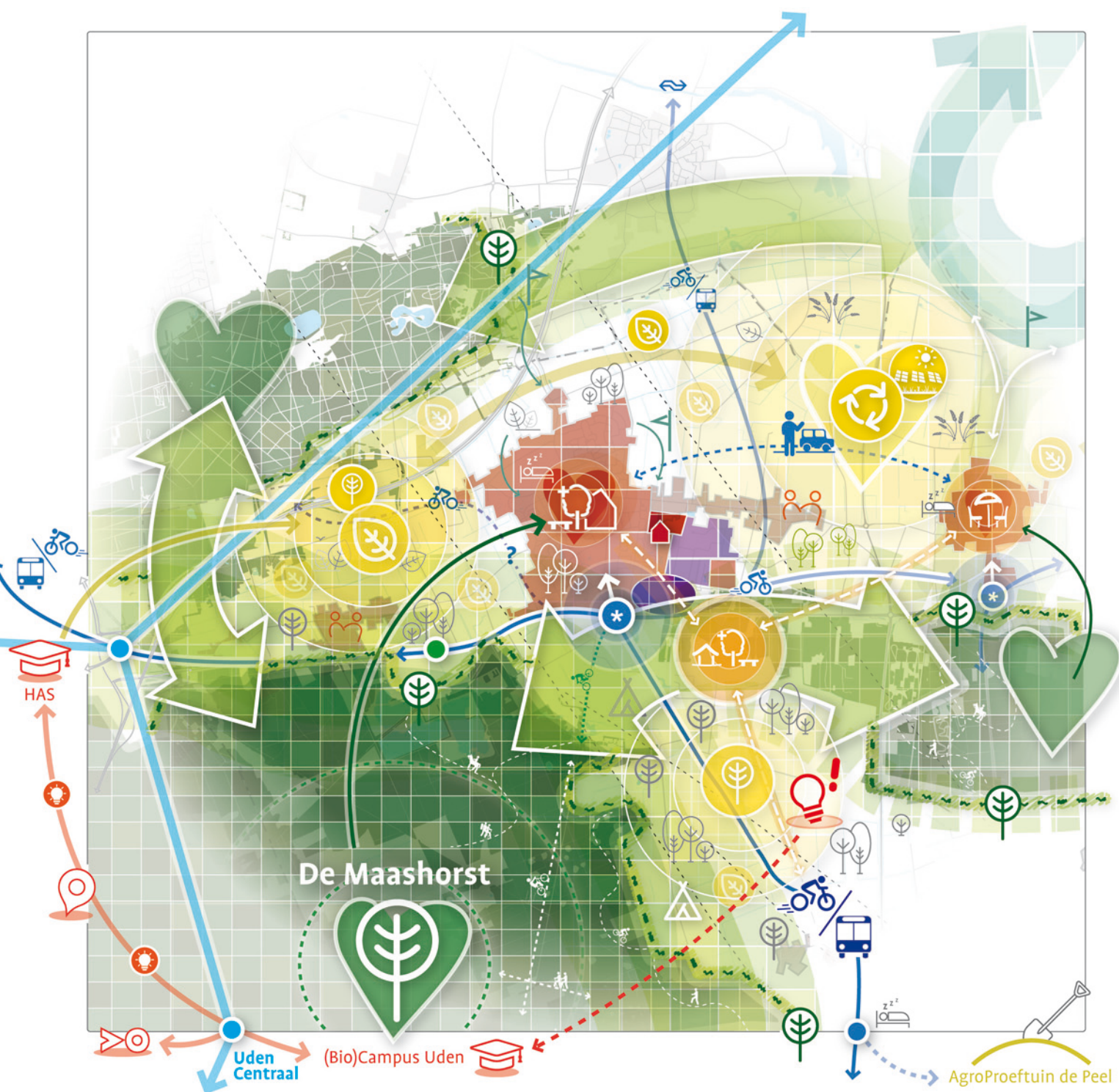
Natuur en recreatie

De cultuurhistorisch waardevolle openheid van het landschap aan de noordzijde van Reek willen we behouden en versterken. Dit in contrast met het behouden en versterkte kleinschalige landschap aan de zuidzijde van Reek, waarin de diverse functies in harmonie met elkaar verweven zijn. De groene en recreatieve verbinding tussen het dorp en de Reekse Heide gaan we versterken. Ook de natuurverbinding van de Reekse Heide met de Maashorst versterken we wat bijdraagt aan de extensieve recreatiemogelijkheden. Nabij de Reekse Heide stimuleren we (kleinschalige) recreatieve voorzieningen en kunnen bedrijven nevenactiviteiten hiervoor ontwikkelen. Hiermee kunnen we stimuleren dat bezoekers gaan wandelen en fietsen in dit gebied i.p.v. in natuurgebied De Maashorst waardoor er spreiding kan plaatsvinden. We stimuleren de recreatie richting de Maas, Keent, Zuiderwaterlinie, Land van Ravenstein, beekdal van De Raam (tussen Grave en Langenboom).

Kern Reek

We verbeteren de aantrekkelijkheid van de kern Reek zodat deze meer uitnodigt om te verblijven en de horeca te bezoeken. We versterken de mogelijkheden tot verblijven en overnachten. We stimuleren kleinschalige recreatie. We zorgen ervoor dat Reek goed is aangesloten op het recreatieve fietsnetwerk en we stimuleren het kunnen maken van “ommetjes” door de natuur tot in de kern te ontwikkelen. We stimuleren het sporten en bewegen door optimale sportlocaties en een aantrekkelijke openbare ruimte. Het huidige voetbalsportcomplex aan de zuid-westkant van Reek wordt uitgebreid met andere sportvoorzieningen. Dit gebied leent zich voor een menging van functies.

> Alle lagen ~ Schaijk e.o.

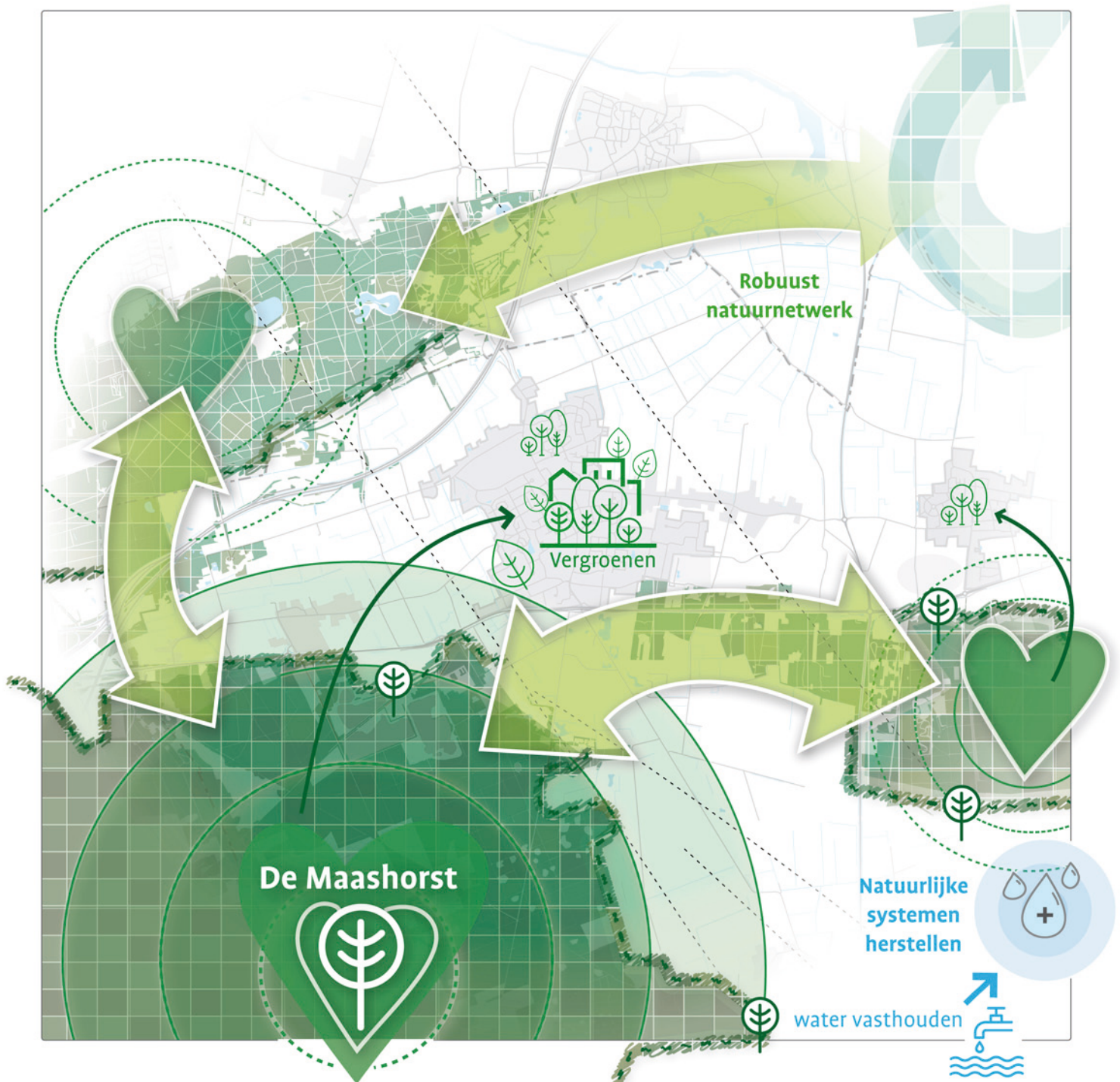
PM

Terug naar
index

1. Bodem, water & natuur ~ Schaijk e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

Landschappelijke structuren beschermen

Rondom Schaijk behouden we het contrast tussen de besloten bebouwingslinten en de open ruimtes daarachter. Zo zijn we, aan de oostzijde van Schaijk, bijzonder zuinig op het oude, verfijnde en kleinschalige landschap van 't Gaal; de bijzondere mozaïek en afwisseling geeft dit gebied haar eigen kleur. Vanaf het bebouwingslint tussen Schaijk en Reek houden we dankzij diverse verre doorzichten het achterland beleefbaar.

Natuurherstel hand in hand met recreatie

We herstellen de natuurlijke structuren. De ecologische verbinding tussen de ecoducten over de A50 en de N324 ten westen van Schaijk verdubbelen we bijvoorbeeld in oppervlakte. Ook maken we een vanzelfsprekende groene en recreatieve verbinding tussen Schaijk en natuurgebied De Maashorst voor bewoners en bezoekers.

Ook tussen De Maashorst en de Reekse heide ontwikkelen we, in combinatie met andere passende functies zoals recreatie en natuurinclusieve landbouw, een robuuste ecologische verbinding.

Bergingslocaties water fraai inrichten

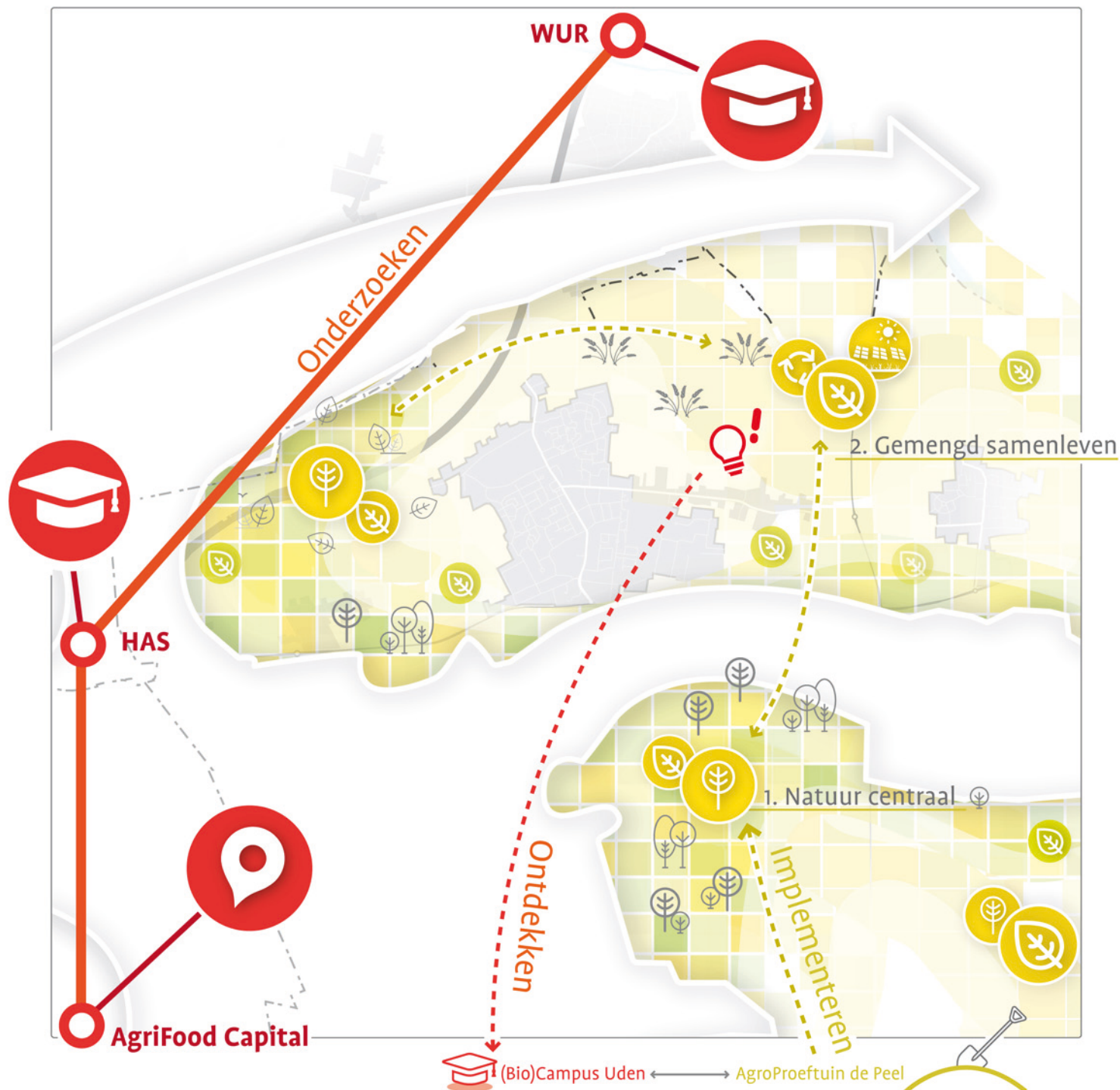
Uiteraard zorgen we ook in dit deel van de gemeente dat we het water lokaal vasthouden in zowel stedelijk als landelijk gebied. Via een hoofd hemelwaterstructuur reserveren we ruimte (boven- en ondergronds) om effectief water te kunnen vasthouden in Schaijk. We richten bergingslocaties fraai in en verhogen zo de kwaliteit en de beleving van de omgeving.

Terug naar
index

2. Landbouwtransitie ~ Schaijk e.o.

- TOTAAL
- DE MAASHORST
- ODILIAPEEL
- REEK
- SCHAIJK
- UDEN
- VOLKEL
- ZEELAND

De gemeente Maashorst is een landelijke gemeente met veel agrarische bedrijvigheid. Wij zien het als onze opgave om in gezamenlijkheid te zoeken naar agrarische mogelijkheden welke toekomstbestendig zijn, passend bij de karakteristieken van ons landschap en bodem én bijdrage aan een vermindering van de (stikstof) uitstoot.

Onze landbouwambitie is gericht op het bieden van perspectief aan agrariërs in een veranderende wereld waarin steeds strengere eisen gelden. Dat komt ook omdat we zien dat onze ecologische systemen steeds verder onder druk komen te staan. We zien dus dat de positie van agrariërs in de toekomst gaat veranderen. Onze doelstellingen zijn gericht op het bereiken van een vitale plattelandseconomie in een kwalitatief hoogstaand buitengebied. In dat kader maken we werk van de volgende doelstellingen die we verder uitsplitsen naar drie 'gebiedstypologieën'

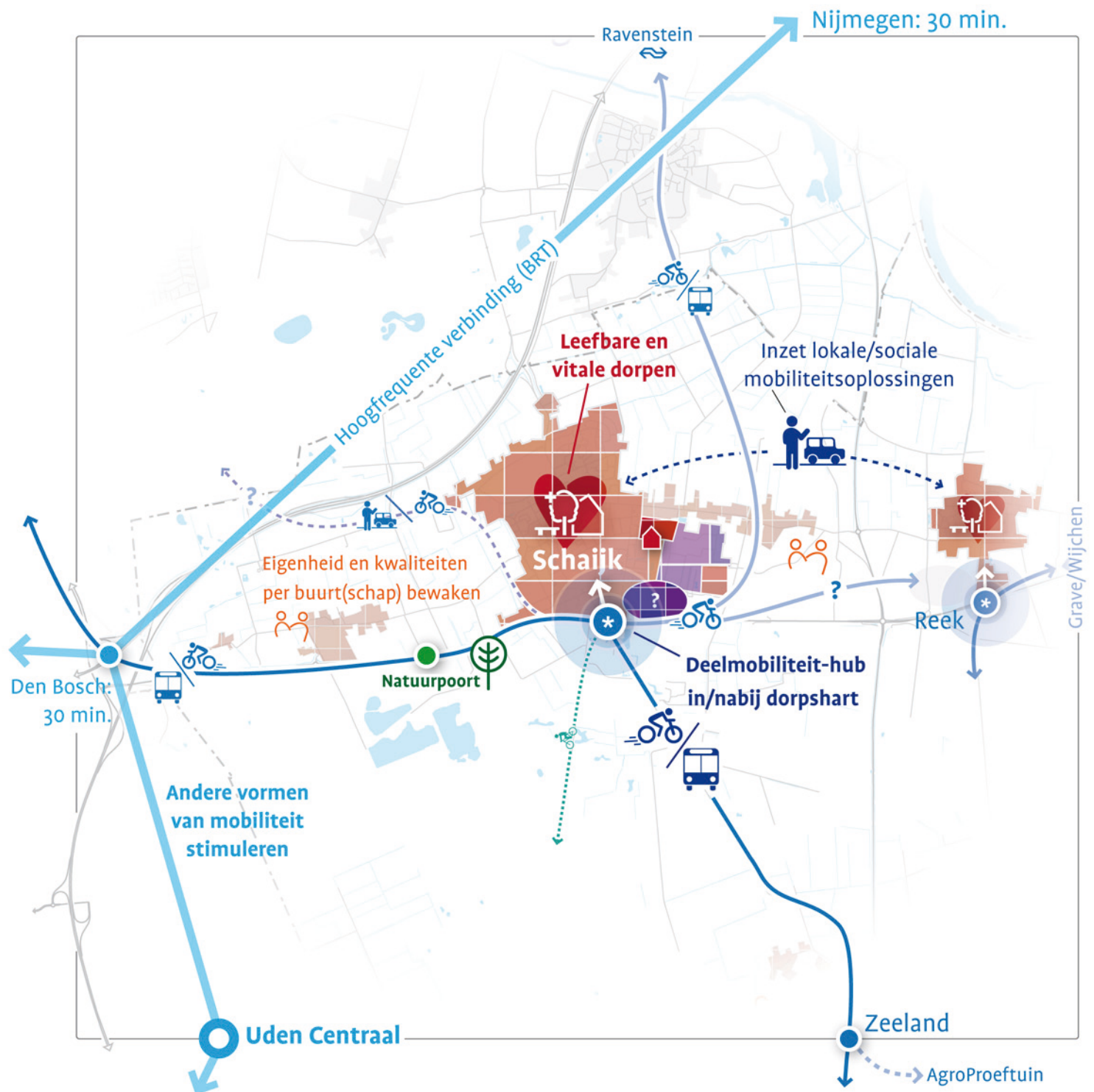
PM

Terug naar
index

3. Verstedelijking ~ Schaijk e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

Binnen het principe ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’ zetten we ten aanzien van wonen en werken in op het verdichten bij voorzieningen én op het behouden, versterken en beter ontsluiten van de bestaande bebouwde omgeving. Nabijheid staat voorop.

De kern

De kern Schaijk kenmerkt zich door een sterk voorzieningen rondom de Pastor van Winkelstraat, Schutsboomstraat en Europaplein. Binnen de kern kan goed in de dagelijkse en niet dagelijkse behoeften voorzien worden. Ook is er een goede toegang tot maatschappelijke en zorgvoorzieningen. Hierdoor is Schaijk een aantrekkelijke kern om te wonen maar bijvoorbeeld ook in het kader van de recreatieve doelen die wij hebben als gemeente. In de toekomst borgen en faciliteren we dit. We werken aan een integrale kwaliteitsimpuls van het centrum. Zo kan de verbinding tussen het noordelijk gedeelte van het centrum en het zuidelijk gedeelte verbeterd worden. Het doel daarvan is een sterk, compact, gevarieerd, aantrekkelijk, samenhangend en leefbaar dorpshart, waar het prettig is om te ondernemen, boodschappen te doen, te ontmoeten en te wonen.

We kunnen de aantrekkelijkheid van het centrum van Schaijk voor de eigen inwoners en voor recreanten verbeteren door vergroening van het centrum. Vooral het nieuwe deel is heel functioneel en stenig ingericht. Vergroening van het Kapelanieplein en Europaplein kan bijdragen aan de verbetering van de omgevingskwaliteit. We willen met het centrum aansluiten op de bestaande groenstructuren zoals de Hertenkamp en het Moesbos. Idealiter lopen deze groenstructuren geleidelijk over in het buitengebied.

Nieuwe ontwikkelingen kunnen bijdragen aan de herkenbaarheid van het centrum en de aansluiting van het nieuwe deel op de Runstraat, Schutboomstraat en de Pastoor van Winkelstraat. Een nieuwe invulling van het raadhuis biedt kansen voor de versterking van het centrum. We kijken naar verbetering van de routing in en naar het centrum inclusief het parkeervraagstuk. Het is belangrijk dat het centrum goed bereikbaar is maar parkeren is niet direct leidend voor nieuwe ontwikkelingen. Op deze wijze zetten wij in op het slim gebruiken van vrijkomende ruimte binnen de kern om te voorzien in de woningbouwopgave, een goed voorzieningenniveau en leefbaarheid.

We zien verdichten en verstedelijken als een manier om nieuwe energie en kracht te geven aan bestaande wijken en kern. Het draagvlak voor voorzieningen, zoals winkels, horeca, zorgvoorzieningen, onderwijs, verenigingen neemt hierdoor toe. Ook ontstaan hierdoor kansen om goedkopere woningen te realiseren (bijvoorbeeld voor starters). Naast de ontwikkeling/afronding van Akkerwinde ligt er daarom met name focus en belang bij potentiële inbreidingslocaties binnen de bestaande bebouwde structuur. Bijvoorbeeld solitair gelegen bedrijfskavels welke toekomstig mogelijk leeg komen te staan. Om voorgaande te bereiken hanteren we, ten aanzien van zuinig ruimtegebruik, het principe dat inbreiding (en transformatie en herstructurering) voor uitbreiding gaat.

Daarmee sluiten we uitbreiding niet uit maar zijn we wel kritisch op nieuwe toevoegingen buiten bestaand stedelijk gebied. In het geval van uitbreiding bieden wij ruimte aan plannen die een aanvulling vormen op de bestaande voorraad, bestaande plannen én die voorzien in de kwalitatieve behoefte (naar typologie, soort, prijssegment, doelgroepen etc.) en ontwikkeld worden in lijn met de andere doelen in het betreffende gebied (bijvoorbeeld natuur ontwikkeling).

De bereikbaarheid van Schaijk is goed door de ligging aan de N324, de nabijheid van de N277 en de A50 met knooppunt Paalgraven. Tegelijkertijd vormt de N324 wel een barrière in de recreatieve verbinding met De Maashorst. Deze barrière werking willen we in de toekomst graag verzachten. We hechten er waarde aan dat een ieder kan meedoen aan het dagelijks leven binnen Schaijk. We zorgen er daarom met een goed mobiliteitsnetwerk voor dat voorzieningen binnen en buiten de kern goed en snel bereikbaar zijn zodat er geen noodzaak ontstaat om te verhuizen op latere leeftijd. Hiervoor stimuleren wij sociale vormen van vervoer. Ook verminderen we de autoafhankelijkheid door met name de verbindingen buiten de kern te optimaliseren voor OV en fietsverkeer. In de toekomst bieden we meer ruimte aan de wandelaar en fietsers door te werken aan brede, groene en veilige fiets en

wandelpaden die uitnodigen tot het laten staan van de auto en het kiezen voor deze actieve vervoersmiddelen. In Schaijk bestaat in de toekomst de mogelijkheid om deelfietsen te stallen en te gebruiken. Sociale vormen van mobiliteit zoals deelbusjes worden gestimuleerd zodat voorzieningen binnen en buiten de kern bereikbaar blijven voor de inwoners (op alle leeftijden).

Fiets- en wandelpaden binnen de kern en van de kern naar bijvoorbeeld Reek, Zeeland, Uden maar ook Oss worden aantrekkelijk vormgegeven en worden als veilig ervaren. Zodat de fiets ook een optie blijft in het kader van het 'gevoel van veiligheid' en daarvoor niet voor de auto gekozen hoeft te worden. Er is een OV-halte aanwezig welke in directe verbinding met de regionale HUB in de kern Uden. Om dit te bewerkstelligen realiseren we in de nabijheid van de kern een lokale hub die in directe verbinding staat met de regionale HUB in Uden.

Cultuurhistorie

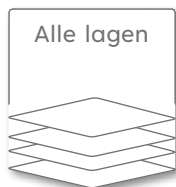
We behouden en beschermen de karakteristiek en cultuurhistorie van Schaijk. Iedere kern binnen de gemeente Maashorst heeft mede hierdoor zijn eigen identiteit. Bij ontwikkelingen dient er rekening gehouden te worden met deze waarden. Zo zijn er in het centrum gebied enkele prominente historische gebouwen aanwezig. Tegelijkertijd vindt er juist nu en de toekomst ontwikkeling plaats in dit gebied die mogelijk tot grootschalige nieuwbouw leiden. Dit moet in harmonie en met respect voor deze cultuurhistorische panden vormgegeven worden. Onderdeel hiervan is inzicht in bestaande (potentieel) waardevolle elementen, die behouden moeten blijven om de identiteit van de kern te behouden en te versterken.

Bedrijvigheid

Aan de oostzijde van Schaijk ligt het bedrijventerrein De Louwstraat. Dit terrein ligt ingeklemd tussen het woongebied, de bossen aan de zuidzijde en landschappelijk waardevol gebied aan de oostzijde, 'het Gaal'. We zoeken in en om Schaijk naar passende groeiruimte voor het bestaande bedrijventerrein De Louwstraat. We kijken

vooral naar zoekgebieden ten zuiden en ten oosten van de bestaande bedrijvigheid aan De Louwstraat. In de nabijheid van goede ontsluitingswegen en mobiliteitsvoorzieningen. We houden hierbij rekening met de bestaande omgevingswaarden.

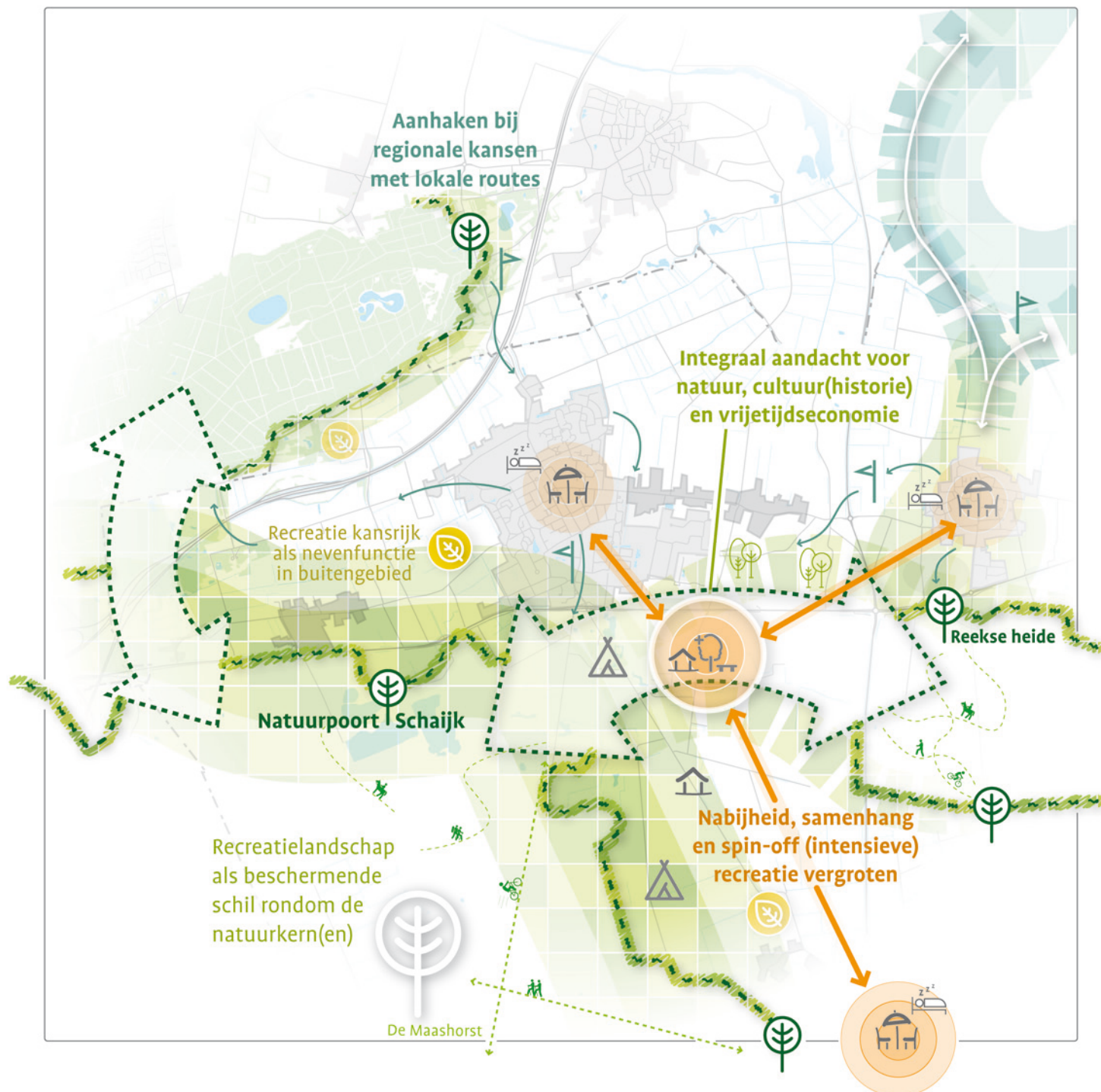
Niet recreatieve bedrijvigheid en voorzieningen concentreren wij bij voorkeur ten Noorden van de Rijksweg. Bij nieuwe bedrijvigheid sluiten we aan bij de versterking van de netwerkeconomie. Ruimte kan ook ontstaan door het slim combineren van functies waardoor andere ruimtes vrij gespeeld kunnen worden. Het bestaande bedrijventerrein kan verduurzaamd worden door bijvoorbeeld meer te richten op gezamenlijk energieopslag, zonnepanelen op daken, waterberging, groene buitenruimte.

Terug naar
inleiding

4. Recreatie ~ Schaijk e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De Maashorst is een aantrekkelijke plek om te zijn en we kunnen recreëren in het buitengebied. De ambitie van het college is om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden met een sterke recreatieve sector.

PM

> Alle lagen ~ Uden e.o.

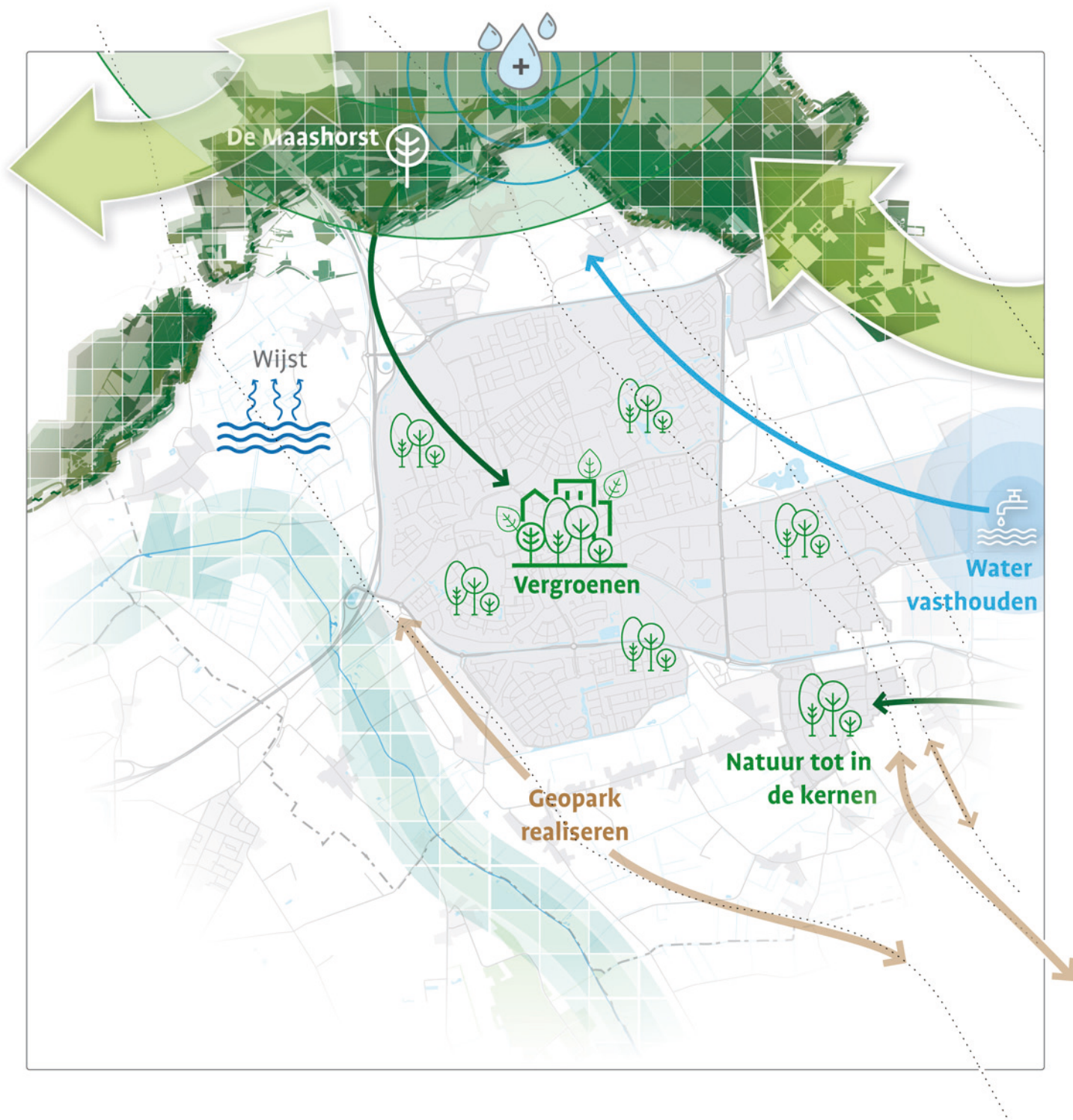

PM

Terug naar
index

1. Bodem, water & natuur ~ Uden e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

We willen de meest natuurlijke gemeente van Brabant worden. De stedelijke natuur en de biodiversiteit in het landelijk gebied lopen vanzelfsprekend over in onze natuurgebieden. Bij elk project geven we ook de natuur een kwaliteitsimpuls.

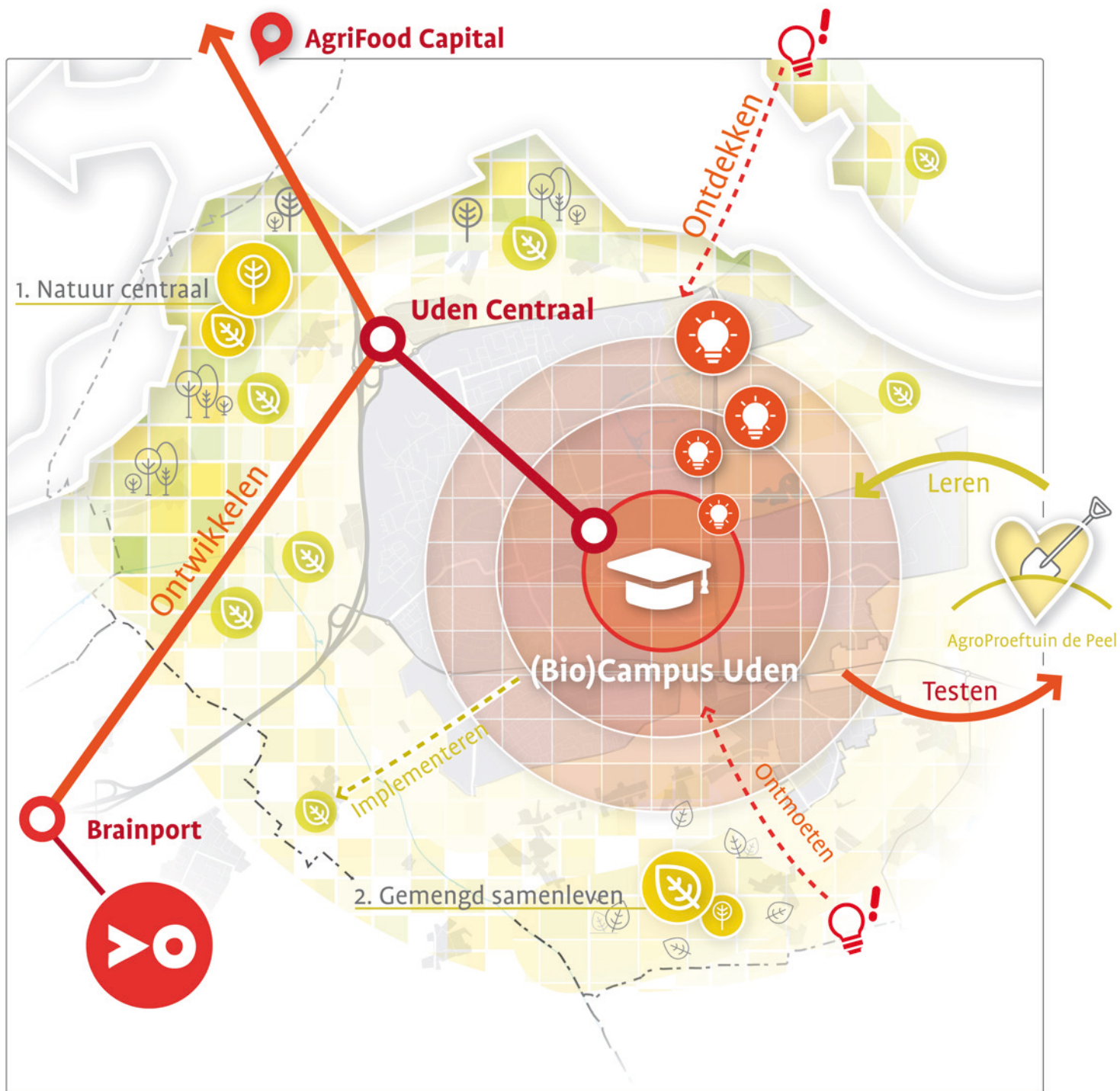
Water lokaal vasthouden in stedelijk en landelijk gebied.

In Uden ligt de ambitie om via een hoofd hemelwaterstructuur van hemelwaterriool de afvoer van water te sturen in meerdere richtingen, vanuit het centrum naar de randen van het stedelijk gebied en het watersysteem. Hiervoor reserveren we ruimte boven- en ondergronds om effectief water te kunnen vasthouden. We richten bergingslocaties fraai in en verhogen zo de kwaliteit en de beleving van de omgeving. We houden het water vast aan de hoge 'horst' zijde van geologische breuklijnen en gebruiken dit water voor grondwateraanvulling en om natuurgebied de Maashorst en lokale laagtes in het terrein te vernatten. Daarbij zorgen we ervoor dat structurele grondwater overlast wordt voorkomen en dat infiltratie van hemelwater bestaande bodemverontreinigingen niet aanvullend laat verspreiden. We borgen de berging- en ontwateringsfunctie van het stedelijk oppervlaktewater.

Terug naar
index

2. Landbouwtransitie ~ Uden e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De gemeente Maashorst is een landelijke gemeente met veel agrarische bedrijvigheid. Wij zien het als onze opgave om in gezamenlijkheid te zoeken naar agrarische mogelijkheden welke toekomstbestendig zijn, passend bij de karakteristieken van ons landschap en bodem én bijdrage aan een vermindering van de (stikstof) uitstoot.

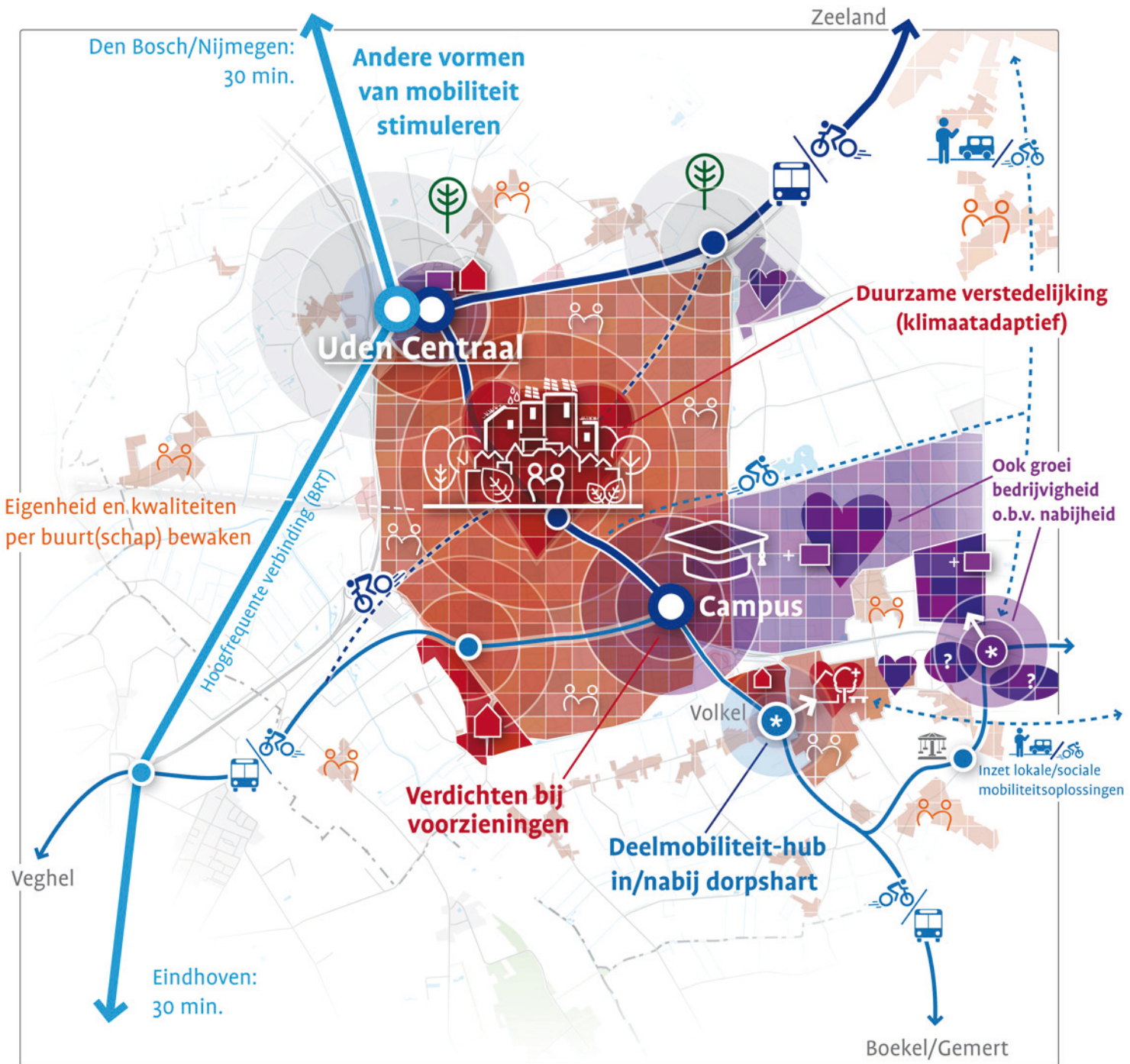
In het buitengebied rond Uden zijn (voornamelijk kleinschalige) intensieve veehouderijen aanwezig. De gronden zijn in gebruik voor akker- en tuinbouw. In dit buitengebied liggen diverse bebouwingsconcentraties. En hier ligt de Leygraaf met haar beekdal. Dit gebied betreft de eerste/tweede schil van de agrarische gebieden. We verwachten dat een deel van de intensieve veehouderij bedrijven in dit gebied zal gaan stoppen. Dit biedt mogelijk kansen voor omschakeling naar extensieve landbouw, natuurontwikkeling, en kleinschalige bedrijvigheid of kleinschalige recreatie. Hierbij sturen wij op kwaliteitsverbetering: duurzaamheid, ruimtelijke aspecten in relatie tot landschap, uniek, gezondheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid.

PM

Terug naar
index

3. Verstedelijking ~ Uden e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

Binnen het principe ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’ zetten we ten aanzien van wonen en werken in op het verdichten bij voorzieningen én op het behouden, versterken en beter ontsluiten van de bestaande bebouwde omgeving. Nabijheid staat voorop.

Binnen Uden speelt met name het belang tussen enerzijds woningbouw/ondernemerschap en anderzijds het bieden van goede mobiliteitsoplossingen. Uden en de gehele gemeente Maashorst zijn auto gericht. De auto zal altijd een plek innemen binnen het dagelijks leven. Van belang is dit zo efficiënt en duurzaam op te lossen. Onder andere door te kijken naar HOV, deelmobiliteit en andere vormen van mobiliteitsoplossingen.

In Uden speelt de opgave om te komen tot een goede balans tussen “rood” en “groen”. In het kader van klimaatadaptatie en hitte stress zal ook hier vergroening een belangrijke rol spelen.

Een verder aandachtspunt is de groene structuren binnen de kern welke meer met elkaar verbonden zouden kunnen. Dit nodigt uit tot meer bewegen en daarmee een prettige woonomgeving. Daar in lijn mee en aanhakend hierop moet er een sterkere integratie tussen stad en land ontstaan doordat groen vanuit het landelijk gebied in verbinding staat met de kernen en als het ware hierin overvloeit.

Het centrum

De kracht van Uden is enerzijds het centrumgebied welke een regionale functie vervuld. Op het gebied van detailhandel, horeca en bedrijvigheid. Hiermee onderscheidt Uden zich als centrale plaats binnen een relatief landelijke omgeving. Zowel op vestigings- als bezoekersklimaat heeft Uden een sterke aantrekkende werking.

Het centrum is dan ook een gebied waarvoor de nodige inzet gepleegd moet worden om deze toekomst bestendig te houden. Met andere woorden, met een goed beleid dient leegstand zoveel mogelijk beperkt te blijven zodat het een aantrekkelijk gebied blijft voor ondernemers en bezoekers. Dit willen we bereiken door het centrum op het gebied van wonen te verdichten. In het kader van de Brabant brede verstedelijkingsstrategie liggen hier kansen voor met name het centrumgebied en het naastgelegen gebied Kastanjeweg-Oost. Deze mogelijkheid gaan we in de toekomst nog meer benutten.

Door slim te verstedelijken kan het openbaar gebied een kwaliteitsimpuls krijgen, voorzien worden in de woningbouwvraag en tegelijkertijd gewerkt worden aan de vergroening en verduurzaming van het centrum.

Om deze vergroening en kwaliteitsslag in het centrum mogelijk te maken zullen we anders moeten omgaan met onze beschikbare ruimte. Meer ruimte voor een aantrekkelijk openbaar gebied betekent dat wij ons openbaar gebied anders moeten inrichten. Dit betekent dat er ook anders naar de auto gekeken moet gaan worden in m.n. het centrumgebied. We willen veel verschillende functies in het centrum, zoals winkels, horeca, cultuur, diensten, ambachten, maatschappelijke voorzieningen, zorg, wonen. Het is prettig om te verblijven in het centrum door o.a. zit- en speelgelegenheden, veel groen, evenementen. De openbare ruimte verbeteren we door herinrichting van de Sacramentsweg, Galerij en Mondriaanplein.

Er komen veel bezoekers van andere kernen dus parkeren blijft voorlopig belangrijk, maar is niet leidend voor ontwikkelingen. We zetten in op het stimuleren van andere vervoersmiddelen, zoals fietsen, lopen, openbaar vervoer waardoor we op termijn bestaande parkeerterreinen deels kunnen transformeren tot kwalitatieve verblijfsgebieden.

Anders kijken naar auto gebruik kan echter pas op het moment er een alternatief aanwezig is. Als gemeente zetten we daarom in op een hoogwaardig OV en een duurzaam mobiliteitsnetwerk. De realisatie van een regionale HUB langs de A50 ter plekke van de Kern Uden waar de snelbus stopt is daarbij essentieel. Hierdoor staan we in snellere verbinding met Eindhoven, Den Bosch en Oss. Waardoor de ervaren afstand tot het treinstation verkleind. En het OV een volwaardig alternatief voor de auto wordt. Aangevuld met een netwerk van goede veilige en groen ingerichte wandel en fietspaden van en naar de kern Uden en centrum vanuit de verschillende andere kernen. Hierdoor worden grotere afstanden per fiets afgelegd in de regio. De deelfiets en deelauto worden ook gemeengoed in het straatbeeld en

bewoners beschikken binnen gepaste afstand over een OV-halte.

Ook sociale vormen van mobiliteit worden door ons als gemeente gefaciliteerd en ondersteund. Denkbare voorbeelden zijn de Muzemobiel (Uden Noord) evenals 'scootmobiel pools' (locaties waar deel-vervoer beschikbaar is voor minder validen). Deze vormen van mobiliteit zijn essentieel om al onze bewoners (m.n. kwetsbare) mee te laten doen in de samenleving.

Bepaalde plaatsen of wegen welke momenteel nog als barrière gezien worden, worden geslecht door de verbetering van oversteekplaatsen. Hierbij kan gedacht worden aan de Rondweg, Industrielaan en N605. Waarbij het verdiepen van de N605 een wens kan zijn om Uden Zuid meer te verbinden met de rest van Uden.

Voor de bewoners van de kern is Mobility as a Service is in de toekomst vanzelfsprekend. Via slimme diensten combineren bewoners en ondernemers allerlei vormen van vervoer, om snel en eenvoudig van A naar B te reizen. Denk aan het OV, de (deel)auto, taxi of deelfiets. De basis hiervan ligt in accurate en actuele informatie over alle beschikbare vervoersopties, die je eenvoudig reserveert, boekt en betaalt. Onze inwoners reizen op die manier zo makkelijk, comfortabel en slim mogelijk, en laten daardoor de auto vaker staan.

De bedrijventerreinen

Ons MKB floreert en wordt gekoesterd. Dit blijven wij faciliteren door het MKB ruimte te bieden. De bestaande uitbreidingsruimte is beperkt. Op de bedrijventerreinen Loopkant-Liessent, Vluchtoord en Hoogveld kijken we daarom naar de mogelijkheid om terreinen te intensiveren. Bijvoorbeeld door meer hoogte toe te staan en gezamenlijk gebruik van parkeerterreinen.

Op deze bedrijventerreinen willen we ook een verduurzamingslag maken. Denk hierbij aan de vergroening van terreinen en het meer klimaatneutraal inrichten. Dit geldt bijvoorbeeld voor het gebied rondom Groenendal.

Daarnaast is er een gebied aan de rand van het bedrijventerrein dat transformeert richting wonen, het gebied aan de westkant van de Loopkantstraat. Aan de Industrielaan concentreren we perifere detailhandel op de woonboulevard en voorzieningen die vanwege de grootschaligheid niet in het centrum passen.

Grootschalige Leisure functies die qua schaal niet in het centrum van Uden passen staan we toe op de bedrijventerreinen. Nieuwe ontwikkelingen mogen het functioneren van bestaande bedrijven niet belemmeren. Uitbreiding van Leisure/recreatie is mogelijk in het gebied ten oosten van Uden in aansluiting op de indoor kartbaan, de skischans en manege.

We geven ruimte aan bedrijfsverzamelgebouwen ter stimulering van de netwerkeconomie. Goede voorbeelden in Uden zijn de Ideeënfabriek, Lichtfabriek, dn Office, 't Handelshuys. Ook stimuleren we de bedrijvigheid buiten de bedrijventerreinen en het centrum van Uden.

We investeren in voorzieningen die bijdragen aan versterking van het prettige woonklimaat, waaronder voorzieningen in de zorg, cultuur, recreatie en evenementen. Belangrijk gebied is Uden Noord met ziekenhuis Bernhoven, de grootste werkgever van de gemeente. We ontwikkelen Uden Noord verder als hoogwaardige entree, bestemd voor economische functies die afhankelijk zijn van de nabijheid van de snelweg, bijdragen aan de versterking van de recreatieve entree richting Maashorst of bijdragen aan het zorgcluster rondom Bernhoven. We versterken het bruisende karakter van Uden door het stimuleren van evenementen voor een brede doelgroep.

Nieuw terrein zoeken we aansluitend op bestaande terreinen en in de nabijheid van ontsluitingswegen. Onze bedrijventerreinen liggen van oudsher ten Oosten van de kern Uden. Rekening houdend met de locatiecriteria zijn in Uden als zoekgebied in beeld locaties aangrenzend

aan Hoogveld (ten noorden en oosten) en aan Hoogveld-Zuid (ten zuiden van de Lippstadtsingel). Aandacht dient er te zijn voor de ontsluitingswegen die deze terreinen verbinden met de A50. Uitbreiding aan deze oost kant zal leiden tot meer verkeer over deze ontsluitingswegen welke momenteel al vaak als overlast gevend worden ervaren door aanwonenden. Op het gebied van geluid en fijnstof. Bijvoorbeeld langs de rondweg.

Aandacht moet er niet alleen zijn voor de uitbreiding van de terreinen maar ook voor de wijze hoe deze ontsloten zijn. Ook hier kan een duurzaam mobiliteits-netwerk een oplossing bieden. Bij de bedrijventerreinen wordt daarom idealiter niet alleen voorzien in bedrijfs-ruimte maar óók in een mobiliteitsknooppunt dat in directe verbinding staat met de regionale hub. Waardoor terreinen bereikbaar zijn per bus en fiets.

Behalve het bieden van een alternatief ter voorkoming van congestie en geluid zal er ook aandacht nodig zijn om eventuele overlast gevende wegen met gerichte ingrepen te verbeteren. De uitbreiding van terreinen mag tenslotte niet ten koste gaan van de gezondheid van onze bewoners.

Het woongebied

Uden heeft als grootste kern van de gemeente ook de meest gedifferentieerde (woon)wijken. Dit betekent dat de opgaves en kansen ook per wijk verschillen. In de ene wijk is veel sociale huur aanwezig, en in de andere met name vrijstaande woningen. De ruimtelijke samenstelling van de wijken zorgt voor verschillende uitgangspunten.

Zo liggen er in Bitswijk, Bogerd en Raam, opgaven voor een sterkere menging van woningtypen. Ook liggen hier veel kansen om de wijken te verduurzamen. Dit zijn ook de wijken welke als eerste uitbreidingwijken gerealiseerd zijn en waar op het gebied ook de eerste vernieuwingen van civieltechnische voorzieningen te verwachten zijn. Er liggen kansen om deze werkzaamheden te combineren

met het verduurzamen en vergroening van deze wijken. Wijken worden hierdoor klimaatbestendig en water kan meer in eigen gebied geborgd en vastgehouden worden. In algemeenheid kan gezegd worden dat er in alle wijken gewerkt wordt aan een gezonde leefomgeving en moet er ruimte zijn/komen voor het verduurzamen van de woningbouwvoorraad.

Een ander aandachtspunt in de wijken is het voorzieningen niveau. Zowel voor de dagelijkse voorzieningen als de maatschappelijke. Dit houden we in stand en ontwikkelen we waarbij we aandacht hebben voor veilige en aantrekkelijke routes van en naar de voorzieningen.

Extra aandacht moet er zijn voor de kwetsbare inwoner zodat ook deze toegang heeft en houdt tot de primaire (zorg) voorzieningen (ontmoeting, winkel, huisarts e.v.) in de kern. Beschikbare mobiliteitsvoorzieningen zijn hierop afgestemd en de juiste voorzieningen zijn per wijk geborgd.

Dit willen we onder andere borgen door in te zetten op verdichten en verstedelijken nabij voorzieningen met aandacht voor het behouden en/of het versterken van een goed woon- en leefklimaat. Nieuwe woningbouw wordt in beginsel gerealiseerd in de nabijheid van bestaande voorzieningen zodat deze voldoende draagvlak behouden. Hierbij valt te denken aan het centrum van Uden, wijkcentrum de Drossaard, maar ook het ziekenhuis Bernhoven, de verschillende IKC's en wijkgezondheidscentra. Door het aantal inwoners in de directe omgeving van deze voorzieningen in stand te houden is een duurzame toekomst geborgd. Op deze wijze heeft een ieder op korte afstand toegang tot de primaire levensbehoeftes. Ook is er een goede digitale bereikbaarheid welke sommige verkeersbewegingen overbodig zal maken.

Binnen de bestaande wijken bieden we meer ruimte aan de wandelaar en fietsers door te werken aan brede, groene en veilige fiets en wandelpaden die uitnodigen tot het laten staan van de auto en het kiezen voor deze

actieve vervoersmiddelen. Deze omschakeling van mobiliteit draagt daardoor ook bij aan een actieve en gezonde leefstijl

Omdat er binnen de bestaande wijken duidelijke opgaves liggen die de komende jaren opgepakt moeten worden, en die dreigen te blijven bestaan zolang het gericht blijft op uitleglocaties zijn we binnen de kern Uden en zijn omgeving kritisch op nieuwe (grootschalige) uitbreidingsplannen.

Binnen deze kern liggen de kansen om te voldoen aan de woningbouwopgave binnen stedelijk door in te breiden en verstedelijken. Wat tevens bijdraagt aan de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad. Deze kansen moeten eerst benut worden alvorens nieuwe grootschalige uitbreidingslocaties ontwikkeld kunnen worden. Locaties als Eikenheuvel en de Ruiter worden hierbij buiten beschouwing gelaten aangezien deze al verder gevorderd zijn en niet meer als “nieuw” gezien worden. Uitbreiding zou alleen ter sprake moeten zijn als het gaat om kwalitatief goede plannen welke niet kunnen landen in bestaand stedelijk gebied. Dit zijn plannen die een aanvulling vormen op de bestaande voorraad op basis van typologie, soort, prijssegment, doelgroepen etc.

Het centrum van de kern Uden wordt vergroend en in de wijken wordt goed bekeken of onnodige versterking tegengegaan en omgedraaid kan worden. Groen is niet langer een sluitstuk van woningbouw maar een middel om een gezonde woonomgeving te creëren. Er liggen hierbij kansen om bestaande parken zoals het bevrijdingspark, Mellepark en het Landschapspark dat de kern omsluit middels goed ontworpen groenstructuren met elkaar te verbinden en zo te zorgen voor een gebied waar het goed wandelen, fietsen en recreëren is en de overgang naar het nog groenere buitengebied geleidelijk.

Cultuurhistorie

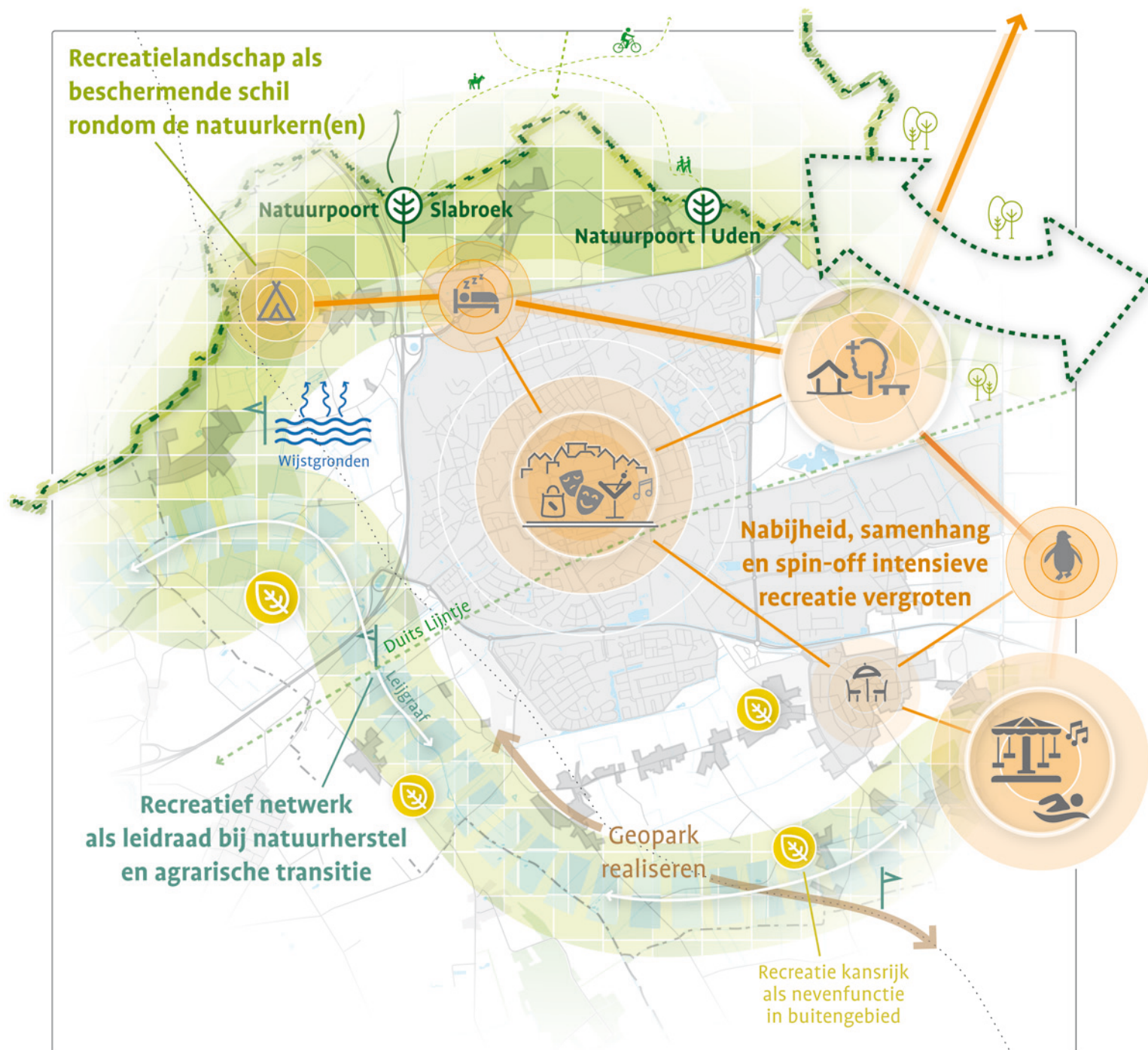
De kern Uden heeft een lange geschiedenis en bijbehorend cultureel erfgoed. We behouden en beschermen de karakteristiek en cultuurhistorie van Uden. Te denken valt o.a. de Kruisheren (kapel) en het klooster van de zusters Birgittinesse. Daarnaast zijn er binnen de kern verschillende monumentale panden en beeldbepalende gebieden aanwezig.

Tegelijkertijd vindt er juist nu en de toekomst ontwikkeling plaats in dit gebied die mogelijk tot grootschalige nieuwbouw leiden. Verdichting kan er voor zorgen karakteristieke onder druk komen te staan. Dit moet in harmonie en met respect voor deze cultuurhistorische panden vormgegeven worden. Onderdeel hiervan is inzicht in bestaande (potentieel) waardevolle elementen, die behouden moeten blijven om de identiteit van de kern te behouden en te versterken.

Gebied Uden Oost

Aan de Oost zijde van de kern Uden ingeklemt tussen bedrijventerreinen Vluchtoord en Loopkant Liessent ligt een agrarisch gebied dat beïnvloed wordt door deze verschillende omliggende gebieden. Van oudsher is dit een gemend gebied waar wij in de toekomst deze functie mening nog steeds als mogelijkheid zien mits vormgegeven met behoud van het groene karakter. Mogelijkheden kunnen hier liggen voor wonen, werken en recreëren. Ingepast in groene kamers.

4. Recreatie ~ Uden e.o.

De Maashorst is een aantrekkelijke plek om te zijn en we kunnen recreëren in het buitengebied. De ambitie van het college is om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden met een sterke recreatieve sector.

Centrum Uden

Het centrum van Uden heeft een belangrijke recreatieve functie. De aanwezige functies met een publieksaantrekkende werking zoals winkels, horeca, evenementen, warenmarkt, Theater Markant, Bioscoop Take Ten, zwembad, bowlingbaan en fitnesscentra versterken elkaar. Deze functies willen we nog verder versterken. Daarnaast willen we de cultuurhistorische elementen zoals de Kruisheren, museum Krona, Petrus kerk meer benutten. Het is prettig om te verblijven in het centrum door o.a. zit- en speelgelegenheden, veel groen, evenementen. We zetten in op een sterke verbetering van de recreatieve en snelfietsverbindingen naar het centrum.

Natuur en recreatie

We versterken zowel de recreatieve mogelijkheden in het gebied Uden Noord als in het gebied rondom Naat Piek. In De Maashorst ter hoogte van Naat Piek staan we (kleinschalige) recreatie toe en kan er een natuurpoort/recreatieve entree worden ontwikkeld om bezoekers van het natuurgebied te spreiden. Uden Noord is een locatie nabij de snelweg waardoor dit gebied zeer geschikt is voor intensieve vormen van recreatie, zoals het foodcourt, hotel, golfbaan, wellness. De inmiddels aanwezige functies Foodcourt en Hotel van der Valk hebben een belangrijke economische en recreatieve meerwaarde en spin-off in de gemeente. We zetten in op versterking van deze al aanwezige functies.

In het gebied van de Leijgraaf staan we (kleinschalige) recreatie toe die past in het landschap. Hier willen we de wijstgronden herstellen en meer zichtbaar en beleefbaar maken voor de bezoeker. De omgeving rondom Bedaf leent zich voor kleinschalige initiatieven. Vanwege het drukbezochte gebied worden geen grootschalige recreatieve bedrijven toegestaan. Uitbreiding van

bestaande bedrijven kan wanneer het in balans is met de natuur.

Met groene verbindingen tussen de woongebieden en het buitengebied en het verbeteren van de oversteekmogelijkheden stimuleren we het bezoek aan de natuur door de inwoners. Ook zetten we in op groen in de wijken en groene verbindingen met de parken zoals het Sportpark en Mellepark. We stimuleren het bewegen en sporten op toegankelijke en aantrekkelijke sportlocaties en door de openbare ruimte zodanig in te richten dat het uitnodigt om te bewegen. Tevens beperken we geluidsoverlast vanaf de grote doorgaande wegen zoals A50, Lippstadtsingel, Industrielaan en Rondweg zodat het aantrekkelijk is voor inwoners om een wandeling te maken in de eigen omgeving.

Agrarische bedrijven in het buitengebied die willen afschalen kunnen recreatieve nevenactiviteiten ontwikkelen. Hierbij sturen wij op kwaliteitsverbetering: duurzaamheid, ruimtelijke aspecten in relatie tot landschap, uniek, gezondheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid.

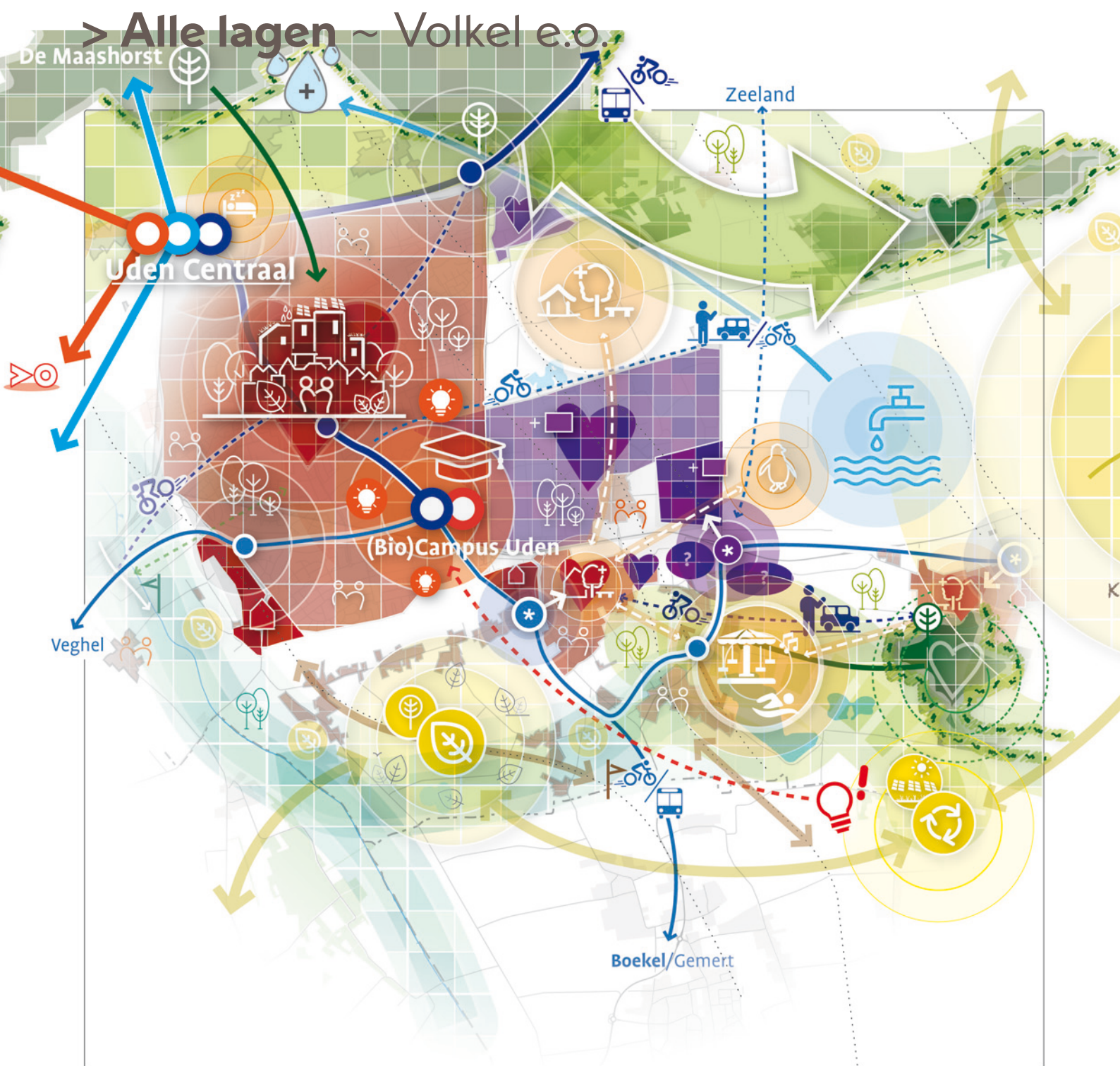
Cultuurhistorie

Een belangrijk cultuur-historisch element is het Duits Lijntje, de voormalige spoorlijn van Boxtel naar Wesel. In Uden is deze structuur in het oosten goed zichtbaar ten noorden van de bedrijventerreinen Loopkant-Liessent, Goorkens en Hoogveld en in het zuid-westen richting de Leijgraaf. We versterken de recreatieve functie van deze route en de verbinding naar de omgeving en de regio.

Terug naar
index

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

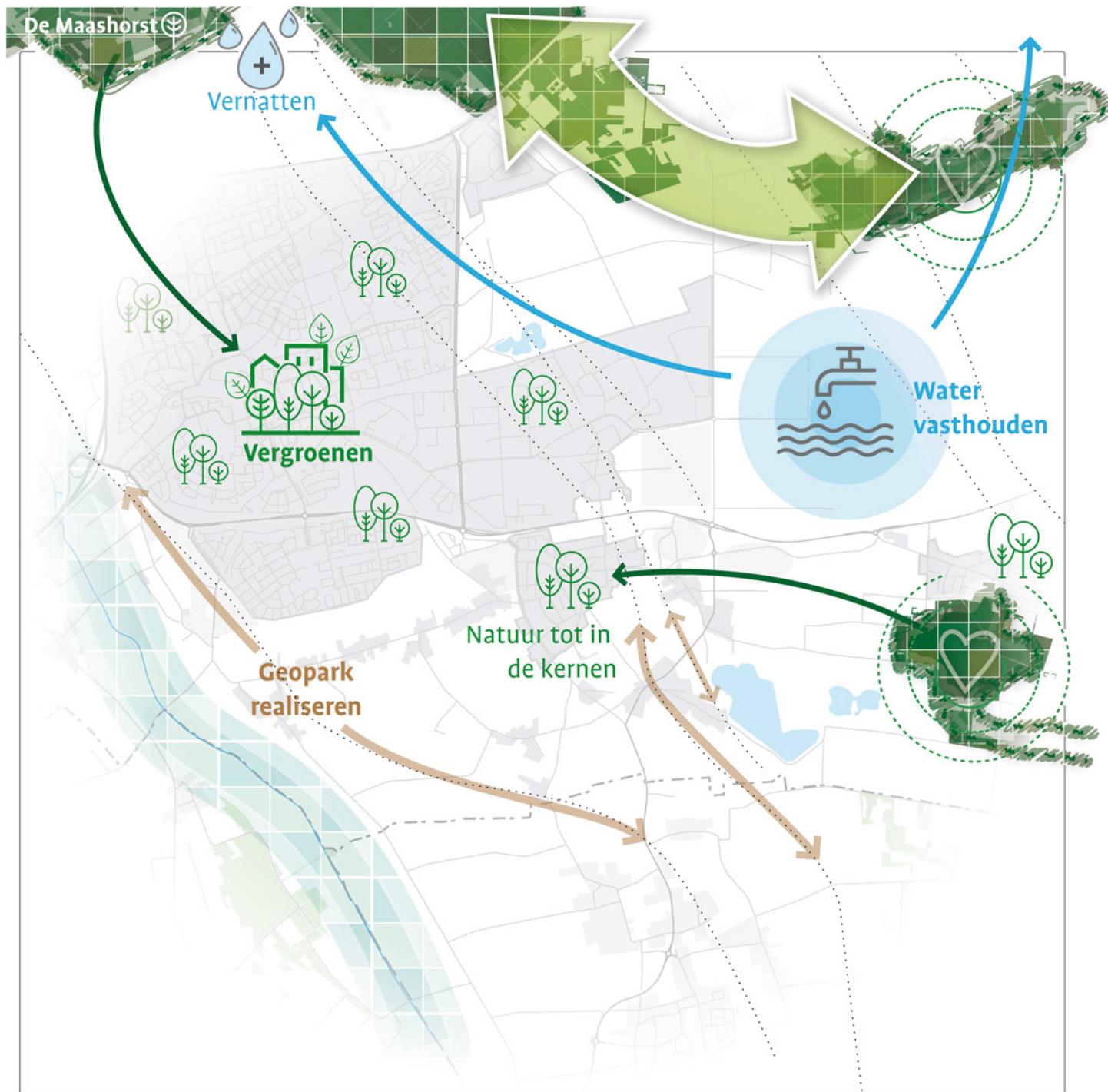
UDEN

VOLKEL

ZEELAND

PM

1. Bodem, water & natuur ~ Volkel e.o.

We willen de meest natuurlijke gemeente van Brabant worden. De stedelijke natuur en de biodiversiteit in het landelijk gebied lopen vanzelfsprekend over in onze natuurgebieden. Bij elk project geven we ook de natuur een kwaliteitsimpuls.

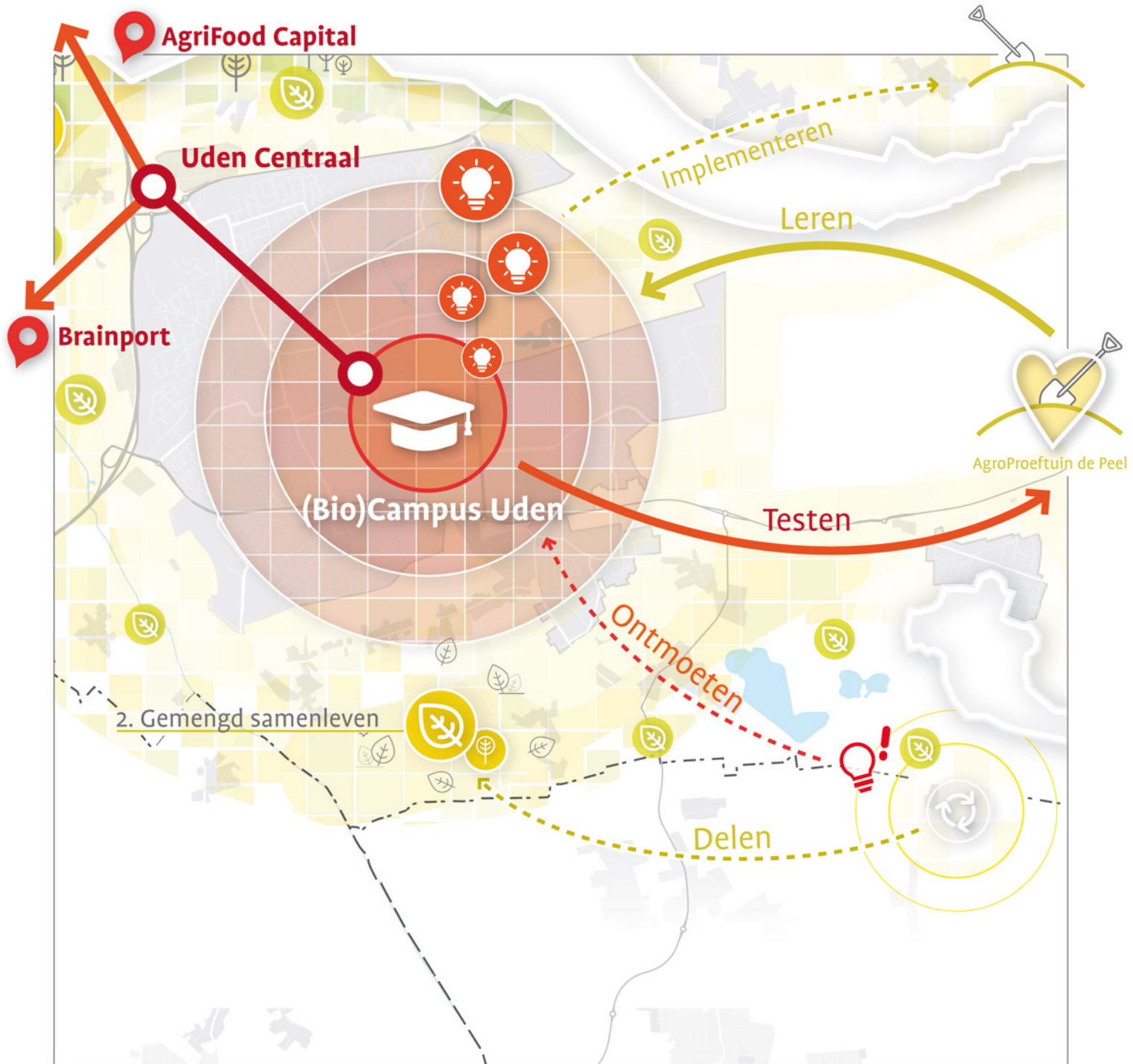
PM

Terug naar index

2. Landbouwtransitie ~ Volkel e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De gemeente Maashorst is een landelijke gemeente met veel agrarische bedrijvigheid. Wij zien het als onze opgave om in gezamenlijkheid te zoeken naar agrarische mogelijkheden welke toekomstbestendig zijn, passend bij de karakteristieken van ons landschap en bodem én bijdrage aan een vermindering van de (stikstof) uitstoot.

Rond Volkel kent het buitengebied gemengde functies, er vindt relatief veel niet-agrarische bedrijvigheid plaats en er zijn diverse bebouwingsconcentraties. Ook vindt er agrarische activiteiten en intensieve veehouderij plaats. Ten zuiden van Volkel is er sprake van matige tot ernstige geuroverlast. Het is belangrijk dat in deze omgeving het woon- en leefklimaat verbetert wordt. Extensivering van de landbouw kan daarbij helpen. Er liggen bij extensivering van de landbouw kansen voor intensievere vormen van recreatie, maar ook voor educatie en zorggerelateerde activiteiten.

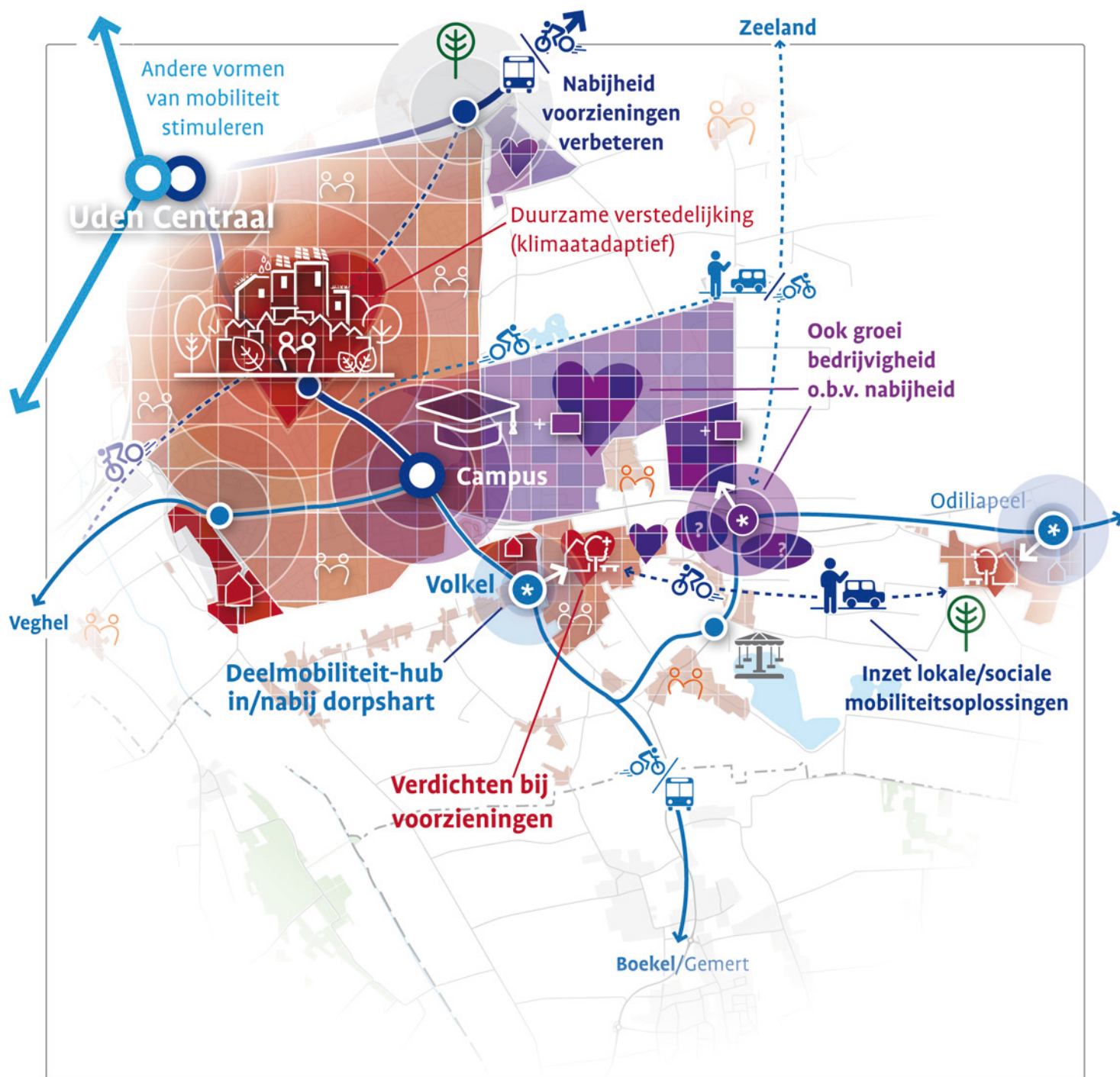
PM

Terug naar
index

3. Verstedelijking ~ Volkel e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

Binnen het principe 'inbreiding gaat voor uitbreiding' zetten we ten aanzien van wonen en werken in op het verdichten bij voorzieningen én op het behouden, versterken en beter ontsluiten van de bestaande bebouwde omgeving. Nabijheid staat voorop.

De Kern

Volkel is een zelfstandig dorp; een dorp waar mensen graag blijven wonen wanneer ze er vandaan komen; een dorp met een hoge maatschappelijke betrokkenheid. Dit willen we in de toekomst behouden en stimuleren.

Binnen de kern Volkel is een grote woningvraag vanuit starters en senioren. Beide groepen blijven graag in eigen kern wonen. De senior wens in eigen kern oud te kunnen worden de starter wil graag zijn eerste stappen op de woningmarkt maken in eigen kern. Betaalbaarheid en een woonproduct passend bij de doelgroep staat hier voorop. Dergelijke producten zijn bij uitstek vaak inpasbaar op inbreidingslocaties. Binnen Volkel zijn er verschillende locaties op deze wijze planologisch getransformeerd of is hier een eerste aanzet mee gemaakt. Ook in de toekomst blijven wij inzetten op het slim gebruiken van vrijkomende ruimte binnen de kern om te voorzien in de woningbouwopgave.

Het is niet uitgesloten dat er in de toekomst maatschappelijke panden herbestemd gaan worden door de clustering van verschillende functies in een of meerdere panden. Woningbouw zou voor de achterblijflootatie een goede invulling kunnen zijn. In het kader van klimaatbestendigheid zou deze ontwikkeling gepaard moeten gaan met een substantiële vergroening van de kern.

Binnen de kern is relatief weinig openbaar groen aanwezig en veel verhard oppervlak. In het kader van hitte stress is dit geen ideale situatie. Ook kan het verblijfsklimaat verbeterd worden door bestaand groen rondom het dierenparkje en achter Basisschool de Vlieger en Gemeenschapshuis de Schakel meer integraal te ontwikkelen en met elkaar te verbinden. Bijvoorbeeld door een vergroening van het Schakelplein. Vergroening van de kern is in zijn algemeenheid gewenst. Dit groen loopt in de toekomst geleidelijk over naar het buitengebied. Met name aan de zuidzijde van Volkel liggen kansen om de groenverbindingen tussen stad en land te verbeteren.

Tegelijkertijd zijn open plekken schaars binnen de kern. Dit kan op gespannen voet staan met de woningbouwvraag. Hiervoor moet naar meer innovatieve vormen gekeken worden waarin vergroening, woningbouw en verduurzaming in gezamenlijkheid vormgegeven kunnen worden.

Behalve woningen voor starters/senioren zullen er voor deze groep ook de juiste voorzieningen aanwezig moeten zijn. Langer thuis wonen wordt steeds belangrijker. Hiervoor moeten de juiste voorzieningen aanwezig zijn. Jongeren zijn van oudsher georiënteerd op Uden voor vrijetijdsbesteding en op de regio voor onderwijs mogelijkheden. Binnen Volkel kan goed voorzien worden in de dagelijkse behoefte. Dit willen we graag behouden. Rondom het Schakelplein kan ook in de toekomst voorzien worden in de dagelijkse behoeften. Ook de 1ste lijnszorg blijft behouden voor de kern. Dit is van belang om een leven lang gezond en prettig te blijven wonen in Volkel.

Om dit voorzieningen niveau in stand te houden is het van belang het aantal huishoudens op pijl te houden door te voorzien in de juiste woningen in de nabijheid van de bestaande voorzieningen. In de kern Volkel kan er gekeken worden naar het clusteren van (maatschappelijke/zorg) voorzieningen om het behoud hiervan te borgen voor de toekomst. Bijvoorbeeld in de vorm van een gezondheidscentra. We zien verdichten en verstedelijken als een manier om nieuwe energie en kracht te geven aan bestaande wijken en kernen. Het draagvlak voor voorzieningen, zoals winkels, horeca, zorgvoorzieningen, onderwijs, verenigingen neemt hierdoor toe.

Om voorgaande te bereiken hanteren we, ten aanzien van zuinig ruimtegebruik, het principe dat inbreiding (en transformatie en herstructurering) voor uitbreiding gaat. Daarmee sluiten we uitbreiding niet uit maar zijn we wel kritisch op nieuwe toevoegingen buiten bestaand stedelijk gebied. In sommige gevallen is uitbreiding te verantwoorden omdat gelet op behoud van het dorpse karakter van Volkel er minder intensief kan worden verdicht. Echter zouden eerst de beschikbare locaties binnen de kern afgewogen moeten zijn alvorens er (na

Niemeskant en Brabantstraat/Kloosterstraat) nieuwe uitleg locaties worden gerealiseerd.

In het geval van uitbreiding bieden wij ruimte aan plannen die een aanvulling vormen op de bestaande voorraad, bestaande plannen én die voorzien in de kwalitatieve behoefte (naar typologie, soort, prijssegment, doelgroepen etc.) en ontwikkeld worden in lijn met de andere doelen in het betreffende gebied (bijvoorbeeld natuur ontwikkeling).

We hechten er waarde aan dat een ieder kan meedoen aan het dagelijks leven binnen onze gemeente. We zorgen er daarom met een goed mobiliteitsnetwerk voor dat voorzieningen binnen en buiten de kern goed en snel bereikbaar zijn zodat er geen noodzaak ontstaat om te verhuizen op latere leeftijd. Hiervoor stimuleren wij sociale vormen van vervoer. Ook verminderen we de autoafhankelijkheid door met name de verbindingen buiten de kern te optimaliseren voor OV en fietsverkeer.

In de toekomst bieden we meer ruimte aan de wandelaar en fietsers door te werken aan brede, groene en veilige fiets en wandelpaden die uitnodigen tot het laten staan van de auto en het kiezen voor deze actieve vervoersmiddelen. In Volkel bestaat de mogelijkheid om deelfietsen te stallen en te gebruiken. Sociale vormen van mobiliteit zoals buurbusjes worden gestimuleerd zodat voorzieningen binnen en buiten de kern bereikbaar blijven voor de inwoners (op alle leeftijden).

Fiets- en wandelpaden binnen de kern en van de kern naar bijvoorbeeld Uden of Odiliapeel worden aantrekkelijk vormgegeven en worden als veilig ervaren. Zodat de fiets ook een optie blijft in het kader van het 'gevoel van veiligheid' en daarvoor niet voor de auto gekozen hoeft te worden. Er is een OV-halte aanwezig welke in directe verbinding met de regionale HUB in de kern Uden staat. Om dit te bewerkstelligen realiseren we in de nabijheid van de kern Volkel een lokale hub. Hier kunnen (deel) fietsen gestald worden en de overstap gemaakt worden op het hoogwaardig OV. De mogelijkheid van de Hub

wordt gezien aan de Westzijde van Volkel. Dit is in de nabijheid van de bestaande kern, uitbreidingsplannen en de N605 (lippstadtsingel).

Cultuurhistorie

We behouden en beschermen de karakteristiek en cultuurhistorie van Volkel. Iedere kern binnen de gemeente Maashorst heeft mede hierdoor zijn eigen identiteit. Bij ontwikkelingen dient er rekening gehouden te worden met deze waarden. Onderdeel hiervan is inzicht in bestaande (potentieel) waardevolle elementen, die behouden moeten blijven om de identiteit van de kern te behouden en te versterken. Een aandachtspunt voor de kern Volkel is het behoud en de ontwikkeling van de kerk. Transformatie en herbestemming van cultuur historische panden zien wij als een mogelijkheid om monumenten en identiteit per kern te behouden.

Bedrijvigheid

Ook in de kern Volkel blijven ons MKB-netwerk faciliteren. Dit koesteren we door het netwerk te versterken. De ruimte op de bedrijventerrein Volkel is beperkt. Daar waar mogelijk faciliteren we ontwikkelingen. Ook staan we open voor de mogelijkheden die kunnen ontstaan ter plekke van de omklapping van de N605. Mits dit aansluitend en ten zuiden van Hoogveld-Zuid en ten westen van de nieuwe N605 plaatsvindt. Ook bieden we ruimte aan bedrijfsverzamelgebouwen die bijvoorbeeld in voormalige bedrijfspanden tot ontwikkeling zouden kunnen komen. Ruimte kan ook ontstaan door het slim combineren van functies waardoor andere ruimtes vrij gespeeld kunnen worden. Het bestaande bedrijventerrein kan verduurzaamd worden door bijvoorbeeld meer te richten op gezamenlijk energieopslag, zonnepanelen op daken, waterberging, groene buitenruimte.

Qua bedrijvigheid neemt Vliegbasis Volkel een belangrijke positie in. Het heeft na Bernhoven het grootste aantal werknemers. Het heeft de gemeente in het verleden veel gebracht op gebied van toename van inwoners en bestedingspotentieel. We willen behoud van werkgelegenheid en economische spin-off van de

vliegbasis. Daarnaast moet er een balans zijn tussen de basis en het woon- en leefklimaat.

De omgeving

De omgeving (buitengebied) van Volkel is divers in gebruik. Enerzijds wordt er gekeken uitbreidingsmogelijkheden voor woningbouw (Niemanskant/Kloosterstraat), er zijn burgers welke landelijk en rustig willen wonen, maar ook de agrariër heeft hier zijn bedrijf en kijkt naar uitbreidingsmogelijkheden dan wel naar mogelijkheden om te transformeren. Aan de randen van Volkel zijn veel bedrijven in het buitengebied gevestigd.

In de omgeving van Volkel liggen verschillende buurtschappen. Onder het dorp Volkel vallen de buurtschappen Biesthoek (deels), Heikant, Lagenheuvel, Lankes (grotendeels), Maatsehei, Niemeskant, Oosterens, Schadron, Strepen, Vloet en Weeg. We zorgen ervoor dat ook de bereikbaarheid van zorg en voorzieningen ook voor onze buitengebied inwoners op orde is. Dit vraagt om creatieve oplossingen om te zorgen dat, zeker bij toenemende kwetsbaarheid bewoner ook in de buitengebieden 'thuis' (= in de eigen buurt, niet per se het eigen huis) kunnen blijven wonen in plaats van verplicht te verhuizen naar een locatie in meer verstedelde (= verstedelijkte) gebieden. Daarom staan wij open voor (maatschappelijke) initiatieven die het langer thuis wonen in het buitengebied bevorderen en stimuleren.

Wat betreft nieuwvestiging (woningtoevoeging) hanteert de gemeente Maashorst bij toevoegingen dat elk gebied of buurtschap haar karakter/ identiteit behoudt en waar kan ook versterkt in lijn met de in deze visie vastgelegde waardes per gebied. De in de buurtschap liggende cultuurhistorische waardevolle bebouwingen en historische elementen en openheid in het landschap dienen daarbij behouden te blijven.

Omklapping N605

Buiten de kern krijgt Volkel in de toekomst te maken met de omklapping van de N605. Dit zal een behoorlijke

impact hebben op het landschap ten zuiden van Volkel maar ook op het woon-, werk- en leefklimaat van verschillende in het gebied gevestigde belanghebbenden.

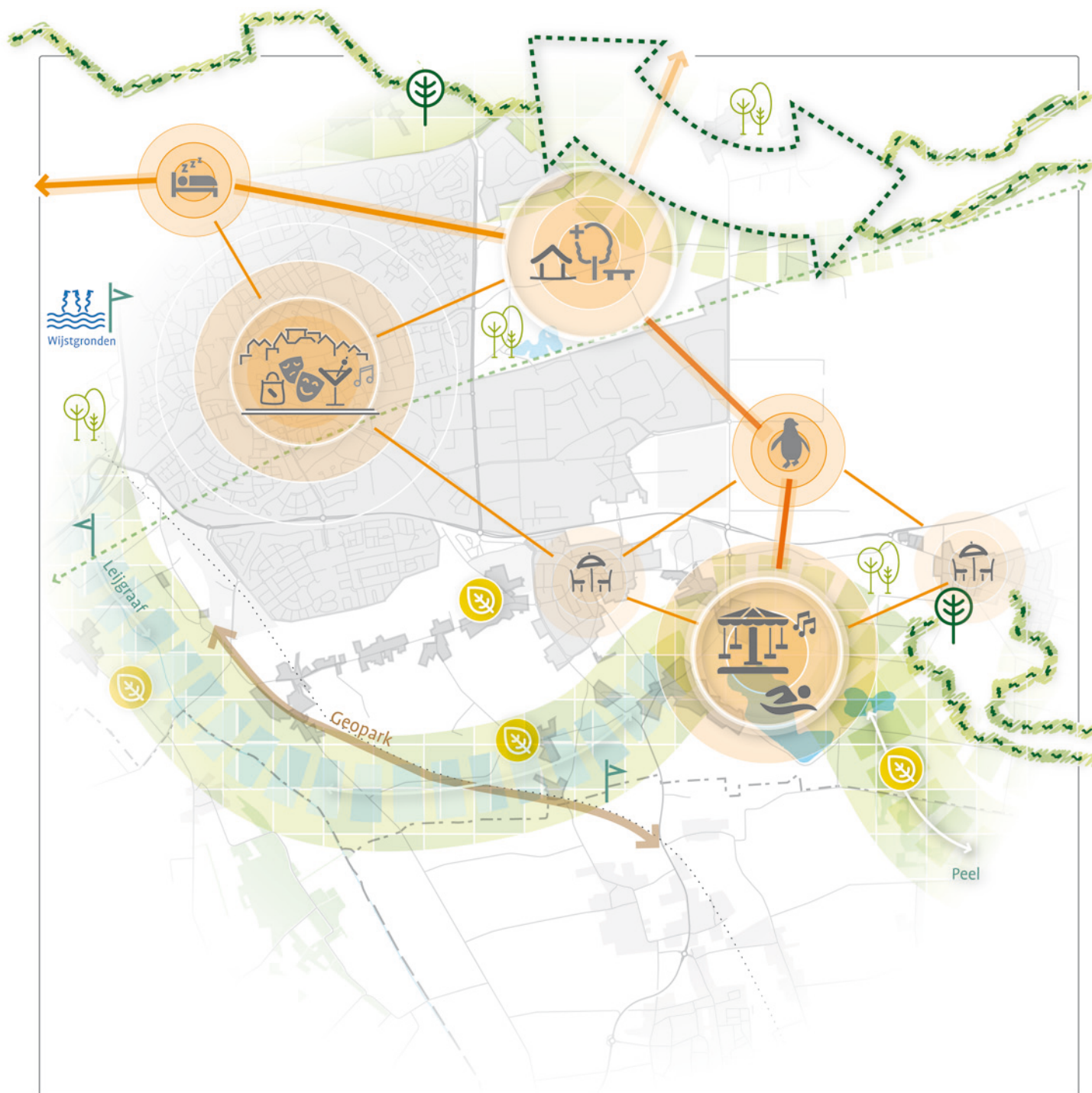
Aan de westzijde heeft de omklapping een positief effect op de leefbaarheid, doordat de doorsnijding van Volkel wordt opgeheven waardoor de nog te ontwikkelen wijk 'niemeskant' meer in verbinding staat met de rest van Volkel. Ook ontstaat er ruimte voor vergroening van de Leeuwstraat. Ook kan hier de fiets en wandelbereikbaarheid verbeterd worden door de omleiding van het autoverkeer.

Aan de oostzijde heeft het impact op het landschap maar biedt mogelijk wel kansen voor bedrijvigheid. Het is in de toekomst een aandachtspunt hoe dit vormgegeven zal gaan worden. Ook is hier een goede inpassing t.b.v. de bestaande bewoners en ondernemers in dit gebied gewenst.

[Terug naar index](#)

4. Recreatie ~ Volkel e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De Maashorst is een aantrekkelijke plek om te zijn en we kunnen recreëren in het buitengebied. De ambitie van het college is om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden met een sterke recreatieve sector.

Natuur en recreatie

Aan de zuidkant van Volkel staan we recreatie toe en kunnen bedrijven nevenactiviteiten hiervoor ontwikkelen. We sturen op kwaliteitsverbetering: duurzaamheid, ruimtelijke aspecten in relatie tot landschap, uniek, gezondheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid. We versterken het intensieve recreatiecluster rondom Hemelrijk. Recreatiepark Hemelrijk heeft een grote aantrekkingskracht op de regio en dit gebied willen we nog verder versterken. Ook de verbinding met andere gebieden zoals De Peel is belangrijk. Daarnaast versterken we het recreatieve netwerk en de economische spin-off o.a. richting dierentuin ZieZoo, centrum Volkel, Centrum Uden, Geopark. Vliegbasis Volkel kunnen we ook meer benutten als recreatieve functie door uitbreiding van spottersplaatsen.

Centrum Volkel

We verbeteren de aantrekkelijkheid van het centrum van Volkel rondom het Schakelplein zodat deze meer uitnodigt om te verblijven en om de horeca te bezoeken. We versterken de mogelijkheden tot verblijven en overnachten. We zorgen ervoor dat het centrum van Volkel goed is aangesloten op het recreatieve fietsnetwerk en we brengen groen aan in de kernen zodat het aantrekkelijk is voor inwoners om te bewegen en te sporten. De sportlocaties zijn toegankelijk en aantrekkelijk.

Alle lagen

Bodem, water
& natuur

1

Landbouw-
transitie

2

Mobiliteit &
verstedelijking

3

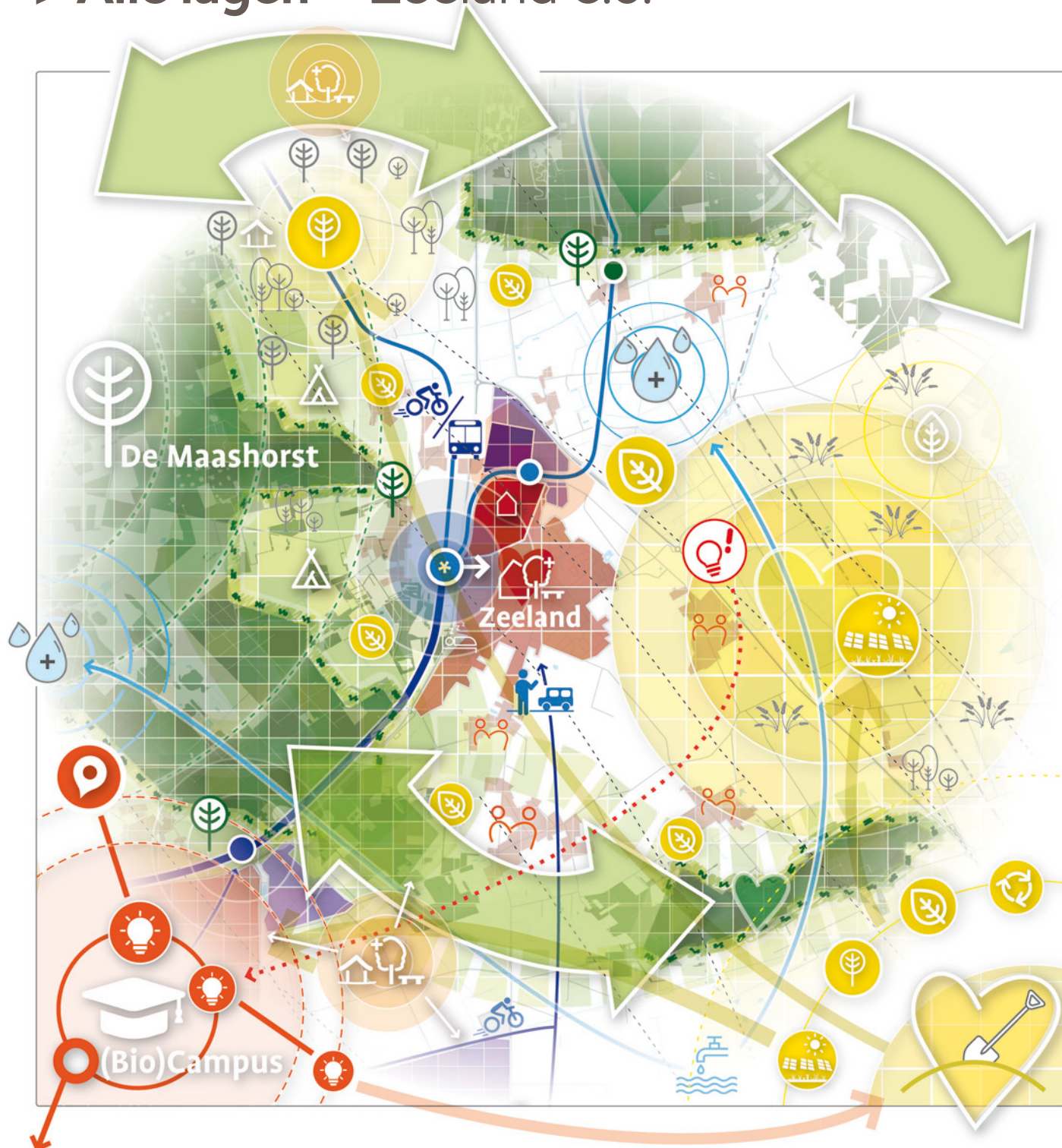

Recreatie

4

Terug naar
index

> Alle lagen ~ Zeeland e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

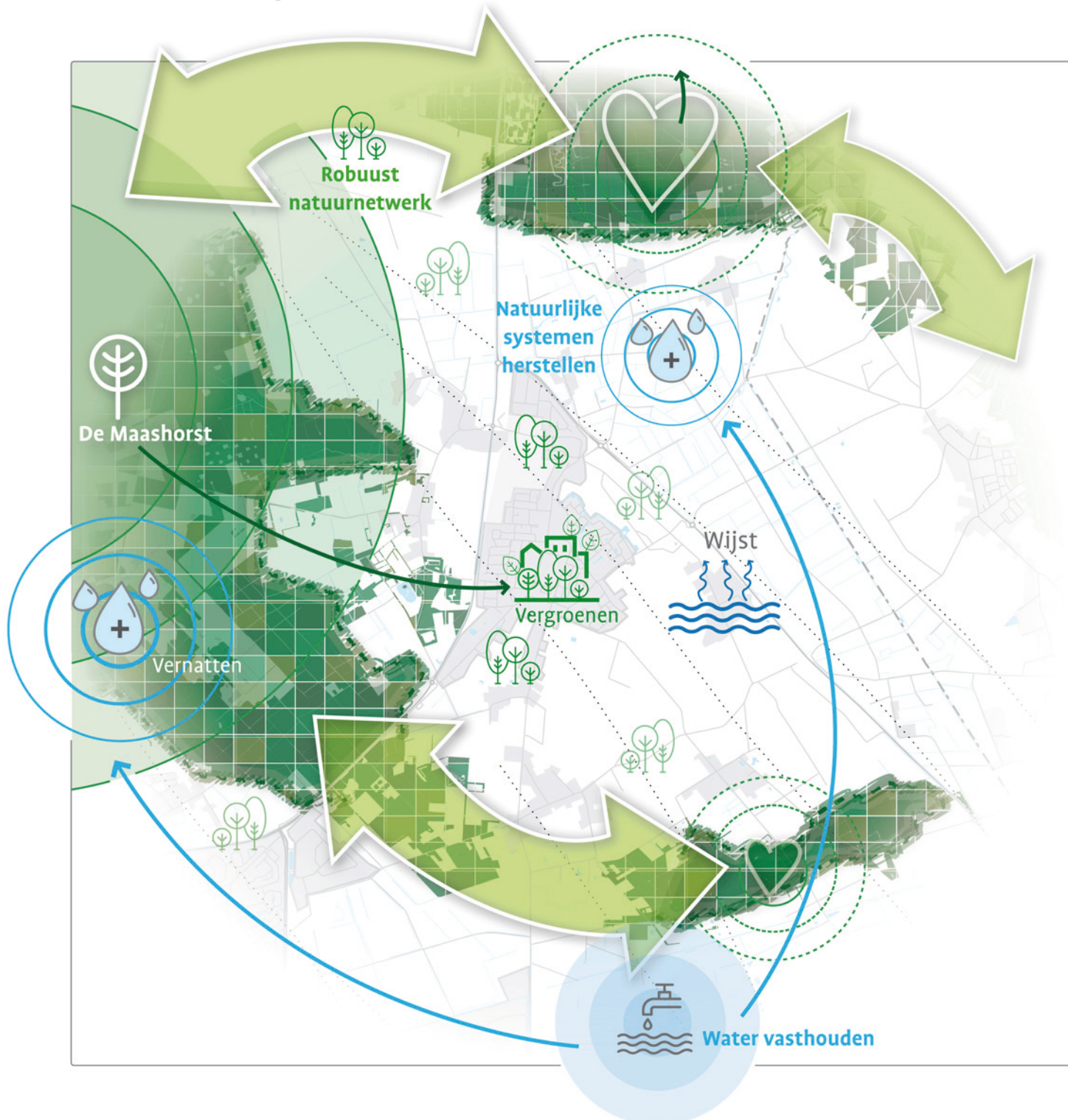
ZEELAND

PM

Terug naar
index

1. Bodem, water & natuur ~ Zeeland e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

We willen de meest natuurlijke gemeente van Brabant worden. De stedelijke natuur en de biodiversiteit in het landelijk gebied lopen vanzelfsprekend over in onze natuurgebieden. Bij elk project geven we ook de natuur een kwaliteitsimpuls.

We zetten in op het behoud van het oude kleinschalige cultuurlandschap rondom Zeeland met de eigen identiteit van de verschillende deelgebieden. De karakteristieke cultuurhistorisch waardevolle elementen zoals de bolle akkers met hun open karakter (dus niet beplanten en niet bebouwen) en het ontginningspatroon van zandwegen met begeleidende beplanting worden behouden, dan wel in hun oude glorie hersteld. Daarmee behouden we de schaal van het oude cultuurlandschap. Nieuwe ontwikkelingen worden ingepast binnen het oude landschappelijke ontginningspatroon. Het landschap rondom Zeeland fungeert als een buffer voor de omringende natuur. De groene en recreatieve verbindingen tussen het dorp en De Maashorst, De Trentse bossen en de Reekse heide wordt versterkt.

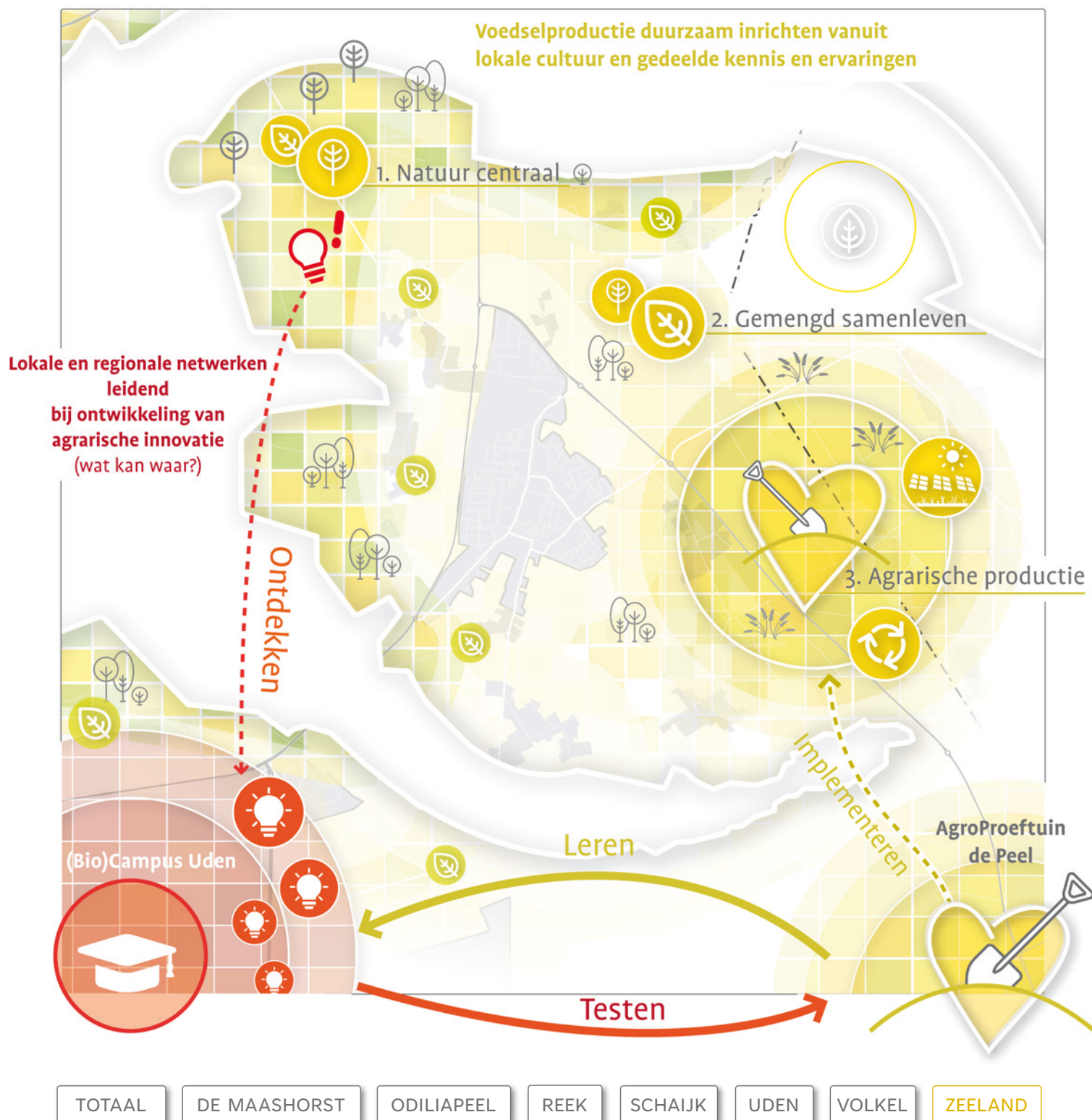
Water lokaal vasthouden in stedelijk en landelijk gebied.

In Zeeland ligt de ambitie om via een hoofd hemelwaterstructuur van hemelwaterriool de afvoer van water in meerdere richtingen te sturen vanuit het centrum naar het watersysteem in het stedelijk gebied. Hiervoor reserveren we ruimte boven- en ondergronds om effectief water te kunnen vasthouden. We richten bergingslocaties fraai in en verhogen zo de kwaliteit en de beleving van de omgeving. We houden het water vast aan de hoge 'horst' zijde van geologische breuklijnen en gebruiken dit water voor grondwateraanvulling en om natuurgebied de Maashorst te vernatten. Daarbij zorgen we ervoor dat structurele grondwater overlast wordt voorkomen. We borgen de berging- en ontwateringsfunctie van het stedelijk oppervlaktewater

Terug naar
index

2. Landbouwtransitie ~ Zeeland e.o.

De gemeente Maashorst is een landelijke gemeente met veel agrarische bedrijvigheid. Wij zien het als onze opgave om in gezamenlijkheid te zoeken naar agrarische mogelijkheden welke toekomstbestendig zijn, passend bij de karakteristieken van ons landschap en bodem én bijdrage aan een vermindering van de (stikstof) uitstoot.

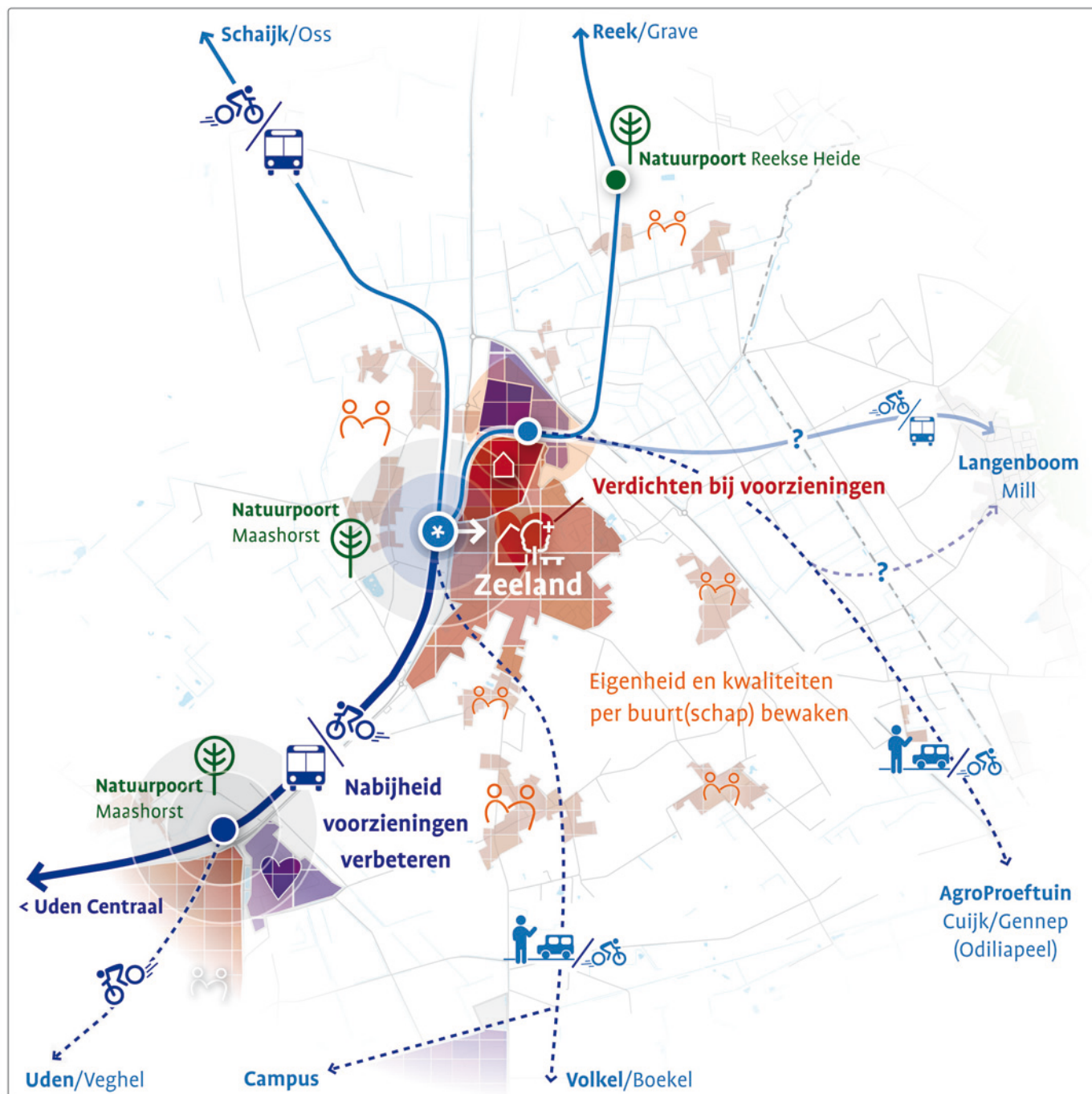
PM

- Graspeel
- Gebied Creabitat/peelnatuurdorpen
- Buurtschappen zijn Zevenhuis, Oventje, Trent, Kreitsberg, Duifhuis, Nabbegat. Cultuurlandschappen die we versterken zijn de bolle akkers in Nabbegat, Zevenhuis en op De Brand. In dit gebied stimuleren we recreatie als nevenfunctie bij agrarische bedrijven. We versterken het wijstgebied en het ontginningspatroon met oude zandwegen ten zuiden van Zeeland
- Richting natuurgebied de Maashorst staan we (kleinschalige) recreatie toe en kunnen agrarische bedrijven nevenactiviteiten hiervoor ontwikkelen.

Terug naar
index

3. Verstedelijking ~ Zeeland e.o.

Binnen het principe ‘inbreiding gaat voor uitbreiding’ zetten we ten aanzien van wonen en werken in op het verdichten bij voorzieningen én op het behouden, versterken en beter ontsluiten van de bestaande gebouwde omgeving. Nabijheid staat voorop.

De kern

De kern Zeeland kenmerkt zich door een sterk voorzieningen langs de Kerkstraat. Binnen de kern kan goed in de dagelijkse en niet dagelijkse behoeften voorzien worden. Ook is er een goede toegang tot maatschappelijke en zorgvoorzieningen. Ook is er relatief veel horeca aanwezig. Hierdoor is Zeeland een aantrekkelijke kern om te wonen maar bijvoorbeeld ook in het kader van de recreatieve doelen die wij hebben als gemeente. Zeker gezien de directe ligging aan de Maashorst. In de toekomst borgen en faciliteren we dit. We werken aan een integrale kwaliteitsimpuls van het centrum. Het doel daarvan is een sterk, compact, gevarieerd, aantrekkelijk, samenhangend en leefbaar dorpshart, waar het prettig is om te ondernemen, boodschappen te doen, te ontmoeten en te wonen.

Binnen de kern Zeeland zijn met name (half)vrijstaande woningen aanwezig en gerealiseerd. Appartementen zijn er relatief gezien minder aanwezig, maar wel recent wat meer toegevoegd. Hierdoor worden niet altijd alle doelgroepen juist bediend. Zoals starters en senioren. Beide groepen blijven graag in eigen kern wonen. De senior wens in eigen kern oud te kunnen worden de starter wil graag zijn eerste stappen op de woningmarkt maken in eigen kern. Betaalbaarheid en een woonproduct passend bij de doelgroep staat hier voorop. Dergelijke producten zijn bij uitstek vaak inpasbaar op inbreidingslocaties. Dit is van belang om een gedifferentieerde bevolkingssamenstelling te behouden voor de toekomst.

Het centrumgebied

Binnen Zeeland zijn er verschillende locaties die geschikt zijn voor inbreiding en waar deze noodzaak ook bestaat ter voorkoming van leegstand in het midden van de kern. Zoals het voormalig dorps huis De Garf en het voormalig gemeentehuis. De komende jaren zien wij veel kansen om dit gebied een kwaliteitsslag te maken op het gebied van voorzieningen, wonen en verduurzamen. Ter plekke van het gemeentehuis zijn er kansen voor detailhandel/bedrijvigheid in combinatie met wonen op de verdieping. Ook zou hier een clustering van zorgvoorzieningen kunnen plaatsvinden. Door dit gebied inte-

graal te ontwikkelen kan een grote slag in het verblijfsklimaat van het centrumgebied gemaakt worden en de leefbaarheid van Zeeland. Naast de ontwikkeling van Repelakker ligt er daarom met name focus en belang bij deze inbreidingslocatie.

Om voorgaande te bereiken hanteren we, ten aanzien van zuinig ruimtegebruik, het principe dat inbreiding (en transformatie en herstructurering) voor uitbreiding gaat. Daarmee sluiten we uitbreiding niet uit maar zijn we wel kritisch op nieuwe toevoegingen buiten bestaand stedelijk gebied. In het geval van uitbreiding bieden wij ruimte aan plannen die een aanvulling vormen op de bestaande voorraad, bestaande plannen én die voorzien in de kwalitatieve behoefte (naar typologie, soort, prijssegment, doelgroepen etc.) en ontwikkeld worden in lijn met de andere doelen in het betreffende gebied (bijvoorbeeld natuur ontwikkeling).

Op deze wijze zetten wij in op het slim gebruiken van vrijkomende ruimte binnen de kern om te voorzien in de woningbouwopgave en de leefbaarheid. We zien verdichten en verstedelijken als een manier om nieuwe energie en kracht te geven aan bestaande wijken en kernen. Het draagvlak voor voorzieningen, zoals winkels, horeca, zorgvoorzieningen, onderwijs, verenigingen neemt hierdoor toe.

Het centrum is momenteel functioneel ingericht waardoor er veel verharding aanwezig is en parkeren de boventoon voert. In het kader van hitte stress is dit geen ideale situatie. In het kader van klimaatbestendigheid zou deze ontwikkeling gepaard moeten gaan met een substantiële vergroening en verduurzaming van de kern en omliggende wijken. Dit groen loopt in de toekomst geleidelijk over naar het buitengebied en draagt bij aan het verblijfsklimaat van de kern. Om de groenstructuur te verbinden met het buitengebied is het gewenst om de verbinding met de Maashorst te verbeteren. Hoewel dicht tegen de Maashorst gelegen werkt de Bergmaas als een barrière tussen de kern en de Maashorst. Bewustwording voor nabijheid van de Maashorst zou bevorderd mogen worden.

We hechten er waarde aan dat een ieder kan meedoen aan het dagelijks leven binnen Zeeland. We zorgen er daarom met een goed mobiliteitsnetwerk voor dat voorzieningen binnen en buiten de kern goed en snel bereikbaar zijn zodat er geen noodzaak ontstaat om te verhuizen op latere leeftijd. Hiervoor stimuleren wij sociale vormen van vervoer. Ook verminderen we de autoafhankelijkheid door met name de verbindingen buiten de kern te optimaliseren voor OV en fietsverkeer.

In de toekomst bieden we meer ruimte aan de wandelaar en fietsers door te werken aan brede, groene en veilige fiets en wandelpaden die uitnodigen tot het laten staan van de auto en het kiezen voor deze actieve vervoersmiddelen. In Zeeland bestaat in de toekomst de mogelijkheid om deelfietsen te stallen en te gebruiken. Sociale vormen van mobiliteit zoals buurtbusjes worden gestimuleerd zodat voorzieningen binnen en buiten de kern bereikbaar blijven voor de inwoners (op alle leeftijden). Op deze wijze trachten wij tevens het centrum te ontlasten van snelverkeer ter bevordering van leefbaarheid van centrumgebied. Tegelijkertijd kan dit óók bijdragen aan het verminderen van het aantal autovervoersbewegingen over de Bergmaas waarvan ook (geluids)overlast wordt ervaren door omwonenden.

Fiets- en wandelpaden binnen de kern en van de kern naar bijvoorbeeld Uden, Volkel of Schaijk worden aantrekkelijk vormgegeven en worden als veilig ervaren. Zodat de fiets ook een optie blijft in het kader van het 'gevoel van veiligheid' en daarvoor niet voor de auto gekozen hoeft te worden. Er is een OV-halte aanwezig welke in directe verbinding met de regionale HUB in de kern Uden staat. Om dit te bewerkstelligen realiseren we in de nabijheid van de kern Zeeland een lokale hub die in directe verbinding staat met de regionale HUB in Uden. Met de HOV halte aan de Bergmaas is hiermee al een start gemaakt. Deze zou echter uitgebreid kunnen worden met een mogelijkheid tot het gebruiken en stallen van deelfietsen.

Cultuurhistorie

We behouden en beschermen de karakteristiek en cultuurhistorie van Zeeland. Iedere kern binnen de gemeente Maashorst heeft mede hierdoor zijn eigen identiteit. Bij ontwikkelingen dient er rekening gehouden te worden met deze waarden. Zo zijn er in het centrum gebied enkele prominente historische gebouwen aanwezig. Tegelijkertijd vindt er juist nu en de toekomst ontwikkeling plaats in dit gebied die mogelijk tot grootschalige nieuwbouw leiden. Dit moet in harmonie en met respect voor deze cultuurhistorische panden vormgegeven worden. Onderdeel hiervan is inzicht in bestaande (potentieel) waardevolle elementen, die behouden moeten blijven om de identiteit van de kern te behouden en te versterken.

Bedrijvigheid

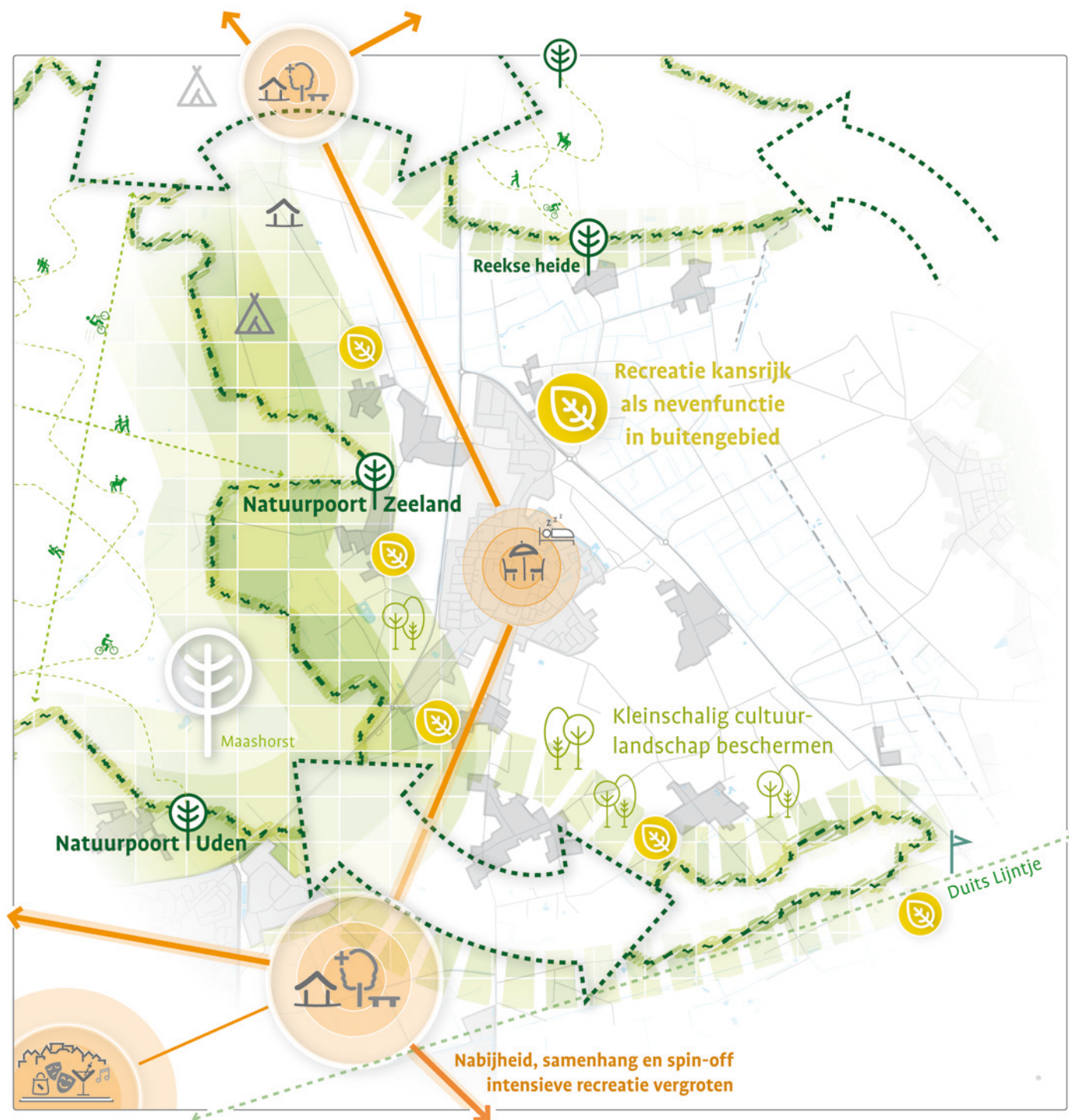
Bedrijventerreinen ontwikkelen we in aansluiting op het bestaande bedrijventerrein. We ontwikkelen bedrijventerrein Voederheil verder richting westen en zuiden. De bereikbaarheid van Voederheil wordt versterkt door een extra verkeersaansluiting op de Bergmaas. We werken aan de verduurzaming van Voederheil. We stimuleren de ontwikkeling van een bedrijfsverzamelgebouw. Dit zou op het bedrijventerrein of het centrum van Zeeland kunnen zijn. Afhankelijk van het soort te vestigen bedrijven.

Terug naar
index

4. Recreatie ~ Zeeland e.o.

TOTAAL

DE MAASHORST

ODILIAPEEL

REEK

SCHAIJK

UDEN

VOLKEL

ZEELAND

De Maashorst is een aantrekkelijke plek om te zijn en we kunnen recreëren in het buitengebied. De ambitie van het college is om de meest aantrekkelijke toeristische gemeente van Brabant te worden met een sterke recreatieve sector.

Buurtschappen en cultuurhistorie

In Zeeland hebben de verschillende buurtschappen en cultuurhistorische landschappen een belangrijke recreatieve waarde. Buurtschappen zijn Zevenhuis, Oventje, Trent, Kreitsberg, Duifhuis, Nabbegat.

Cultuurlandschappen die we versterken zijn de bolle akkers in Nabbegat, Zevenhuis en op De Brand. In dit gebied stimuleren we recreatie als nevenfunctie bij agrarische bedrijven. We versterken het wijstgebied en het ontginningspatroon met oude zandwegen ten zuiden van Zeeland.

Natuur en recreatie

Omgeving Heische Tip is de recreatieve entree naar De Maashorst. Deze entree willen we verder versterken. Ook versterken we de verbinding van Zeeland naar De Maashorst door het verbeteren van de oversteekmogelijkheden en stimuleren we het maken van ommetjes door inwoners door de natuur in de kern Zeeland te versterken. Richting natuurgebied de Maashorst staan we (kleinschalige) recreatie toe en kunnen agrarische bedrijven nevenactiviteiten hiervoor ontwikkelen. De intensiteit van de ontwikkeling in combinatie met bestaande recreatieve functies mag de draagkracht van dat gebied niet verstoren. We sturen op kwaliteitsverbetering: duurzaamheid, ruimtelijke aspecten in relatie tot landschap, uniek, gezondheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid.

We stimuleren ook de spreiding van bezoekers o.a. door de versterking van het netwerk waarmee we het centrum van Zeeland verbinden met De Maashorst, de Trentse Bossen, het cultuurhistorisch landschap, de buurtschappen. Een belangrijk cultuur-historisch element

in Maashorst is het Duits Lijntje, de voormalige spoorlijn van Boxtel naar Wesel. We versterken de recreatieve functie van deze route en de verbinding naar de omgeving en de regio.

Centrum Zeeland

We verbeteren de aantrekkelijkheid van het centrum van Zeeland zodat deze meer uitnodigt om te verblijven en de horeca te bezoeken. We zorgen ervoor dat het centrum goed blijft aangesloten op het recreatieve fietsnetwerk en we versterken de mogelijkheden tot verblijven en overnachten.

Hoofdstuk 5

Terug naar inhoud

Terug naar hoofdstuk 4

Aan de slag als initiatiefnemer

§ 5.1

Verder naar hoofdstuk 6

5.1

PM

In deze visie leest u hoe wij onze gemeente tot 2050 wensen vorm te geven. Dit kunnen wij echter niet alleen. De gemeente Maashorst wil de Omgevingsvisie graag samen met de bewoners van en initiatiefnemers in de gemeente uitvoeren. We hebben elkaar nodig om de toekomst van onze gemeente vorm te geven. Nieuwe ideeën komen niet altijd van de gemeente maar juist uit de samenleving.

Er wordt meer van initiatiefnemers verwacht; niet alleen plannen ontwikkelen, maar ook op zoek gaan naar draagvlak in de maatschappij, het gesprek aangaan om plannen (nog) beter te maken en op zoek gaan naar oplossingen die bijdragen aan de doelen die we met elkaar hebben gesteld in de Omgevingsvisie. Het gaat niet langer over de realisatie van een initiatief op een perceel, maar om hoe dit initiatief kan bijdragen aan de omgevingskwaliteit van de gemeente.

Daar staat tegenover dat de gemeente op zijn buurt minder toetsend zal zijn en zal aan de voorkant van het plan met initiatiefnemers in gesprek gaan om samen te bezien hoe initiatieven optimaal kunnen bijdragen aan de gezamenlijke doelen. Niet langer wordt de functie beoordeeld, maar gekeken of een functie zo vormgegeven kan worden dat deze bijdraagt aan de omgevingskwaliteit en in lijn daarmee aan de gestelde ambities. Maar ook om oplossingen te zoeken als wettelijke kaders in eerste instantie een belemmering lijken. De Omgevingsvisie is daarmee een hulpmiddel om gezamenlijk te bepalen of een idee een goed idee is.

Indien u aan de slag wilt met uw idee dan bestaat de kans dat de Omgevingsvisie erop nageslagen moet worden. Als ideeën niet direct passen binnen het bestaande beleid van onze gemeente dan gaan wij als gemeente graag met u het gesprek aan om te kijken of uw plan realiseerbaar is. Een belangrijk uitgangspunt hierin is dat uw plan moet bijdragen aan de doelen uit deze Omgevingsvisie, en in lijn daarmee bijdraagt aan de omgevingskwaliteit van uw leefomgeving.

Goede omgevingskwaliteit is een doelstelling die niet altijd in een cijfer te vatten is. Dit moet per individueel geval beredeneerd en beoordeeld worden. Er is altijd afwegingsruimte. Kwaliteit is afhankelijk van plaats en tijd, en van de belangen van huidige en toekomstige betrokkenen. Wát goede omgevingskwaliteit is, daar moet onderling het gesprek over gevoerd worden tussen initiatiefnemer en gemeente.

Als gemeente willen we initiatieven uit de samenleving omarmen. De nadruk ligt niet op het voorkomen van wat onaanvaardbaar is, maar op het bevorderen van wat gewenst is. Het accent ligt op visie, ambities en doelstellingen.

Hoofdstuk 6

Terug naar inhoud

Terug naar hoofdstuk 5

Uitvoeringsparagraaf

§ 6.1

§ 6.2

§ 6.3

§ 6.4

§ 6.5

§ 6.6

§ 6.7

§ 6.8

§ 6.9

Deze Omgevingsvisie betreft een visie op hoofdlijnen. Hierin leest u aan de hand van de 4 door ons geformuleerde ambities hoe wij vorm willen geven aan de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving binnen de hele gemeente.

De visie is met name gericht op het in kaart brengen van de kwaliteiten van ons grondgebied om deze vervolgens aan de hand van de geformuleerde ambities en denkrichtingen verder te ontwikkelen. Het is een ontwikkelrichting. Desondanks is de visie wel zelfbindend en in die zin niet vrijblijvend voor de gemeente Maashorst. Als gemeente Maashorst dienen wij aan te geven hoe wij de in deze visie geformuleerde ambities denken waar te gaan maken.

De Omgevingsvisie is gericht op een periode tot 2040/2050 en schets hiervoor het ideaalbeeld. De weg daarnaartoe zal stapsgewijs zijn. In alle gevallen zal de gemeente zich actief inzetten om het in deze Omgevingsvisie geschetste beeld te realiseren. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van verschillende instrumentaria. Om tot deze uitvoering te komen zullen deze in de komende jaren verder worden ingevuld in uitwerkingsplannen, projecten en beleidsdocumenten.

6.1

Uitnodigingsplanologie

Deze visie vormt een uitnodiging aan de samenleving om zelf met passende initiatieven te komen. Zonder actieve inbreng van bewoners en ondernemers is het ideaalbeeld niet haalbaar. Deze uitnodiging betekent dat er in gezamenlijkheid gekeken wordt of initiatieven haalbaar te maken zijn. Hierbij gaan wij uit van:

- Er wordt nagegaan of de functie een meerwaarde vormt voor de gemeente in zijn geheel;
- Er wordt niet langer een functie beoordeeld op zijn inpasbaarheid in de omgeving, er wordt bekeken hoe de functie kan bijdragen aan de omgevingskwaliteit zoals vastgelegd in deze visie en verder uitgewerkt in onderliggende beleidsdocumenten;
- Er wordt gekeken of het initiatief qua aard en schaal inpasbaar is in een gebied;

Voorgaande betekent dat wij als gemeente een open houding hebben voor plannen welke een directe meerwaarde leveren aan de omgevingskwaliteit en de realisatie van de Omgevingsvisie. Als gemeente willen we daarmee ruimte bieden aan de samenleving om eigenaarschap en invulling te geven aan de fysieke leefomgeving.

6.2

Monitoring en beleidscyclus Omgevingsvisie

De doelstelling van de Omgevingswet is dat beleidsstukken integraal worden opgesteld, steeds actueel zijn en worden bijgesteld. Dit geldt ook voor de Omgevingsvisie. Daarom monitoren we tussentijds de Omgevingsvisie vanaf het moment van vaststelling en passen deze zo nodig aan waar nodig.

Dit doen we door iedere vier jaar een nieuwe leefomgevingsfoto te maken. Door de leefomgevingsfoto's vervolgens over elkaar te leggen ontstaat een goed beeld van de veranderingen in de leefomgeving en wordt duidelijk of wij ons richting ons ideaalbeeld bewegen als gemeente. Hierdoor wordt duidelijk in hoeverre wij onze gestelde ambities wel of niet halen. Automatisch wordt dan duidelijk op welke aandachtsgebieden binnen onze leefomgeving wij ons meer moeten richten. Daar waar nodig is er ook voldoende flexibiliteit om eerder dan per 4 jaar wijzigingen door te voeren.

6.3

Sectorale beleidsdocumenten

In deze Omgevingsvisie staan onze ambities. De gemeente Maashorst heeft er bewust voor gekozen een visie op te stellen die de denkrichtingen en ambities voor de toekomst vastleggen zonder hierbij ook de directe uitwerking vast te leggen.

Enerzijds is deze keuze gemaakt omdat wij initiatieven vanuit de samenleving willen omarmen en in gezamenlijkheid vormgeven. Anderzijds erkennen wij dat er voor sommige onderwerpen een nadere uitwerking noodzakelijk is. Dit om de ambities om te zetten in tastbare resultaten en initiatiefnemers verder van dienst te kunnen zijn.

Deze nadere uitwerking van onze ambities vindt plaats in sectorale beleidsdocumenten. Hoewel deze beleidsdocumenten sectoraal worden opgesteld komen deze stukken tot stand op basis van en in lijn met de ambities van deze Omgevingsvisie. Hierdoor is integraliteit m.b.t. beleidsstukken geborgd. Verschillende beleidsdocumenten worden in de toekomst op basis van de visie vormgegeven en raadpleegbaar. Hierbij kan gedacht worden aan beleid op het gebied van:

- Recreatie
- Wonen
- Groen
- Mobiliteit
- Etc

6.4

Omgevingsprogramma's

Een verdere uitwerking van deze visie vindt plaats aan de hand van het instrument 'programma'. Het Programma onder de omgevingswet is (net zoals de Omgevingsvisie), een instrument voor beleidsontwikkeling. De Omgevingsvisie is hét integraal, samenhangend strategisch plan over de fysieke leefomgeving. Het Programma kan worden gezien als een concrete uitwerking van de Omgevingsvisie.

In een Programma geven we concreet aan hoe we een bepaald doel willen bereiken en waarmee dat wordt gemeten. Programma's kunnen speciaal voor een (deel)gebied of een bepaald thema worden gemaakt. Op dit moment werkt de gemeente nog niet aan en met Omgevingsprogramma's. Indien bij de uitvoering van de Omgevingsvisie dit wel nodig blijkt te zijn, dan kan dit instrument wel ingezet worden en staan wij hier als gemeente voor open.

6.5

Omgevingsplan

Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet zal het omgevingsplan de opvolger van het bestemmingsplan zijn. In het Omgevingsplan leggen we de bestaande situatie en de bestaande mogelijkheden vast. Het omgevingsplan is er nog niet. Op het moment van inwerkingtreding van de omgevingswet worden alle bestaande bestemmingsplannen van rechtswege het eerste omgevingsplan van de gemeente Maashorst.

De gemeente heeft vervolgens tot 2030 om een Omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet vast te stellen. Dit proces om te komen tot een omgevingswetproof omgevingsplan zal stapsgewijs doorlopen worden. De Omgevingsvisie vormt de leidraad voor de inhoud van het Omgevingsplan. Wij zorgen er als overheidsinstantie voor dat het omgevingsplan zodanig wordt vormgegeven dat deze voldoende flexibiliteit biedt om in te kunnen spelen op de gewenste ontwikkelingen voortkomend uit deze visie.

6.6

Lopende trajecten en projecten

Deze visie wordt vastgesteld binnen een leefomgeving welke constant in ontwikkeling is. Niet alle ambities en acties zijn nieuw. Veel wordt al opgepakt en uitgevoerd vanuit lopende trajecten. Doel van deze visie is niet om alle lopende trajecten te heroverwegen. Doel van de visie is wel om daar waar mogelijk de nu al bekende trajecten en projecten aan de hand van de geformuleerde ambities zodanig vorm te geven dat deze kwalitatief aansluiten bij de door ons geformuleerde ambities. Hierbij kan gedacht worden aan processen zoals woningbouwversnelling, transitie in de landbouw en de al lopende uitbreidingslocaties voor woningbouw.

Om uitvoering te geven aan de Omgevingsvisie, gaan we o.a. aan de slag met de volgende trajecten en projecten:

- Lokale en regionale mobiliteitshubs
- Ontwikkeling en verduurzaming bedrijventerreinen
- Robuuste natuurnetwerken
- Snelfietspaden
- Geopark
- Verstedelijking
- Woningbouwopgave
- Transitie landelijk gebied
- Vergroening van kernen
- Verbeteren waterhuishouding
- Verbeteren bodemkwaliteit
- Voorzieningenniveau kernen

6.7

Kostenverhaal en financiële bijdrage

In de Omgevingswet is de regeling kostenverhaal opgenomen. De regeling betreft zowel de kosten die gemaakt worden in het kostenverhaalsgebied als kosten die daarbuiten worden gemaakt, voor zover die aan de criteria profijt, proportionaliteit en toerekenbaarheid voldoen. Het kostenverhaal regelt de gemeente Maashorst bij voorkeur via een anterieure overeenkomst.

Daarnaast heeft de gemeenteraad de bevoegdheid, om in het omgevingsplan te bepalen dat voor een ontwikkeling een financiële bijdrage wordt verhaald op initiatiefnemers. De financiële bijdrage kan slechts worden verhaald als tussen de bouwactiviteit van een initiatiefnemer en de ontwikkeling waarvoor een financiële bijdrage verhaald wordt, een functionele samenhang bestaat (artikel 13.23, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet).

In een of meerdere programma's wordt door de gemeente Maashorst een onderbouwing van de functionele samenhang vastgelegd. De financiële bijdrage wordt eveneens tezamen met andere afspraken gebundeld opgenomen in de anterieure overeenkomst. Voor de gevallen waarin het niet mogelijk om tot een anterieure overeenkomst te komen heeft de gemeente Maashorst kostenverhaalregels of kostenverhaalvoorschriften opgenomen in de gevraagde planologische maatregel.

6.8

Rolverdeling samenleving en overheid

Onze doelen en ambities kunnen we niet alleen behalen. Soms gaan onze doelen verder dan onze gemeentelijke taak, ons gemeentelijk eigendom of onze gemeentelijke bevoegdheid. We nodigen externe partijen op bepaalde doelen en ambities uit om een voortrekkers rol te pakken. Dit vraagt om een nauwe samenwerking met de samenleving en stakeholders.

6.8.1 Realisatie door de gemeente

Dit houdt in dat de gemeente primair aan zet is om het doel te behalen. Dit betekent echter niet altijd in dat de gemeente dit alleen uitvoert. Op onderdelen is de gemeente afhankelijk van externe partijen. Die externe partijen kunnen bedrijven zijn, maar ook zorg- en onderwijsinstellingen, maatschappelijke partners, andere overheden en private groepen zoals bewoners(groepen) en dorpsverenigingen.

6.8.2 Realisatie door externe partijen/maatschappelijke initiatieven

Daar waar de regierol bij de externe partijen ligt zal de gemeente een stimulerende, ondersteunende of faciliterende rol pakken waar nodig.

6.9

Participatie

Als gemeente vinden wij participatie belangrijk. Zowel bij kleine en grote initiatieven. De dialoog en gesprek aangaan met de omgeving kan een initiatief beter maken en zorgen wegnemen. Bij grotere initiatieven waarvoor je een omgevingsvergunning aan moet vragen en er afgeweken moet worden van het bestemmingsplan/omgevingsplan is participatie een aanvraagvereiste. Dan betekent dat bij de aanvraag aangegeven moet worden hoe de participatie is uitgevoerd. We stellen nog vast in welke gevallen we participatie verplicht stellen zoals bijvoorbeeld bij initiatieven die afwijken of niet passen in het Omgevingsplan

Droogh Trommelen en Partners (DTNP) - Adviseurs voor Ruimte en Strategie
Graafseweg 109, 6512 BS Nijmegen | T 024 - 379 20 83 | E info@dtnp.nl | W www.dtnp.nl

